

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.

**Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις
σύμφωνα με τα
Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής
Αναφοράς («ΔΠΧΑ») όπως έχουν εκδοθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση
για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018**

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.

Γ.Ε.ΜΗ: 000296601000

ΑΡ.Μ.Α.Ε: 2443/06/Β/86/23

ΕΔΡΑ: ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ 8^Α, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

Περιεχόμενα Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

	Σελίδα
Στοιχεία Επιχείρησης	4
Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	5
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	6
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	7
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	8
Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων	9
1 Γενικές πληροφορίες	9
2 Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών	9
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων	9
2.2 Ενοποίηση Οικονομικών Καταστάσεων	18
2.3 Ενοποιήσεις επιχειρήσεων	19
2.4 Πληροφόρηση κατά τομέα	20
2.5 Συναλλαγματικές μετατροπές	20
2.6 Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	21
2.7 Ενσώματα πάγια	22
2.8 Κόστος δανεισμού	23
2.9 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	23
2.10 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων	24
2.11 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	25
2.12 Χρηματοοικονομικά μέσα -αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση	25
2.13 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων	28
2.14 Κρατικές επιχορηγήσεις	29
2.15 Αποθέματα	29
2.16 Εμπορικές απαιτήσεις	29
2.17 Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	29
2.18 Μετοχικό κεφάλαιο	30
2.19 Δανεισμός	30
2.20 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία	31
2.21 Παροχές στο προσωπικό	31
2.22 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	33
2.23 Προβλέψεις	33
2.24 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις	33
2.25 Αναγνώριση εσόδων	34
2.26 Μισθώσεις	35
2.27 Διανομή μερισμάτων	36
2.28 Συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης	36
2.29 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές	36
2.30 Συγκριτικά στοιχεία	36
3 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	36
3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου	36
3.2 Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου	42
3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών	43
4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις	44
5 Πληροφόρηση κατά τομέα	47

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

6	Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	51
7	Ασώματες ακινητοποιήσεις	53
8	Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	54
9	Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	61
10	Αποθέματα	61
11	Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	62
12	Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	64
13	Μετοχικό κεφάλαιο	65
14	Αποθεματικά	66
15	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	67
16	Δανεισμός	68
17	Αναβαλλόμενη φορολογία	72
18	Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	73
19	Προβλέψεις	76
20	Προμηθευτές και Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	76
21	Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα	77
22	Ανάλυση εξόδων ανά είδος (φύση)	78
23	Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	78
24	Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη/(ζημιές)	79
25	Χρηματοοικονομικά (έξοδα)/έσοδα - καθαρά	79
26	Ζημιές / κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	79
27	Φόρος Εισοδήματος	80
28	Κέρδη ανά μετοχή	81
29	Μερίσματα	82
30	Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	83
31	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις	83
32	Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις	86
33	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	87
34	Κύριες θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες που ενοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις	90
35	Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού	91

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Στοιχεία Επιχείρησης

Διοικητικό Συμβούλιο	Ευστάθιος Τσοτσωρός - Πρόεδρος Δ.Σ & Διευθύνων Σύμβουλος (Από 17/04/2018) Ανδρέας Σιάμισης - Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος Γεώργιος Αλεξόπουλος - Μέλος Θεόδωρος-Αχιλλέας Βάρδας - Μέλος Γεώργιος Γρηγορίου - Μέλος Γεώργιος Παπακωνσταντίνου - Μέλος (Από 06/06/2018) Θεόδωρος Πανταλάκης - Μέλος Σπυρίδων Παντελιάς - Μέλος Κωνσταντίνος Παπαγιαννόπουλος - Μέλος Δημήτριος Κοντοφάκας - Μέλος Βασίλειος Κουνέλης - Μέλος Λουδοβίκος Κωτσονόπουλος - Μέλος (Από 17/04/2018) Χρήστος Τσίτσικας - Μέλος (Από 29/11/2018)
Άλλα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου κατά τη χρήση	Γρηγόριος Στεργιούλης - Διευθύνων Σύμβουλος (Εως 17/04/2018) Παναγιώτης Οφθαλμίδης - Μέλος (Εως 06/06/2018) Ιωάννης Ψυχογιός - Μέλος (Εως 29/11/2018)
Διεύθυνση Έδρας εταιρείας	Χειμάρρας 8Α 151 25 Μαρούσι, Ελλάδα
Γ.Ε.Μ.Η	000296601000

Οι ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης η οποία είναι διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.helpe.gr/investor-relations/quarterly-results/httpannualreport2017helppegrhomedefault.aspx/> και η οποία περιλαμβάνει την Έκθεση Ελέγχου των Ανεξάρτητων Ελεγκτών.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Μη κυκλοφορούν Ενεργητικό			
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	6	3.268.928	3.311.893
Αυλα περιουσιακά στοιχεία	7	105.617	105.684
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	8	390.091	701.635
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	17	64.109	71.355
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	3	634	1.857
Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	9	73.922	89.626
		3.903.301	4.282.050
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Αποθέματα	10	993.031	1.056.393
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	11	821.598	791.205
Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση		3.133	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	21	-	11.514
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	12	1.276.366	1.018.913
		3.094.128	2.878.025
Σύνολο ενεργητικού		6.997.429	7.160.075
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	13	1.020.081	1.020.081
Αποθεματικά	14	258.527	358.056
Αποτελέσματα εις νέον		1.052.164	930.522
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής		2.330.772	2.308.659
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		63.959	62.915
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		2.394.731	2.371.574
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Έντοκα δάνεια	16	1.627.171	920.234
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	17	185.744	131.611
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	18	163.514	133.256
Προβλέψεις	19	42.038	6.371
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	20	28.852	28.700
		2.047.319	1.220.172
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	15	1.349.153	1.661.457
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	21	16.387	-
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος		80.171	5.883
Έντοκα δάνεια	16	1.108.785	1.900.269
Μερίσματα πληρωτέα		883	720
		2.555.379	3.568.329
Σύνολο υποχρεώσεων		4.602.698	4.788.501
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		6.997.429	7.160.075

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος 2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 28 Φεβρουαρίου 2019.

Ευστάθιος Τσοτσορός

Ανδρέας Σιάμισης

Στέφανος Παπαδημητρίου

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου
& Διευθύνων Σύμβουλος

Αναπλ. Διευθύνων Σύμβουλος &
Γενικός Διευθυντής Οικονομικών
Ομίλου

Διευθυντής Λογιστικής

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων

	Σημ.	Έτος που έληξε	
		31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	5	9.769.155	7.994.690
Κόστος πωληθέντων	22	(8.769.769)	(6.907.198)
Μεικτό κέρδος		999.386	1.087.492
Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης	22	(324.430)	(276.182)
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	22	(150.518)	(133.427)
Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	23	(1.403)	(212)
Λοιπά λειτουργικά (έξοδα)/ έσοδα και άλλα κέρδη/ (ζημιές) - καθαρά	24	(8.823)	(15.888)
Λειτουργικό αποτέλεσμα		514.212	661.783
Χρηματοοικονομικά έσοδα	25	3.827	4.600
Χρηματοοικονομικά έξοδα	25	(149.532)	(169.653)
(Ζημιές)/ κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	26	2.194	(8.173)
Κέρδη/ (Ζημιές) από επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	8	(1.771)	31.228
Κέρδη προ φόρων		368.930	519.785
Φόρος εισοδήματος	27	(154.218)	(135.862)
Καθαρά κέρδη έτους		214.712	383.923
<u>Κέρδη / (ζημιές) αποδοτέα σε :</u>			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		211.614	381.372
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		3.098	2.551
		214.712	383.923
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα/(Ζημιές)			
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων (μετά φόρων):			
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών		(11.012)	(9.589)
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	14	(695)	6
Μείωση αξίας γης	14	-	(1.669)
Λοιπά συνολικά έξοδα από επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	14	(288)	-
		(11.995)	(11.252)
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα που ενδέχεται να ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων (μετά φόρων):			
Ζημιές από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	(5.006)	(4.590)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	14	(14.920)	1.979
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις		(745)	752
		(20.671)	(1.859)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) καθαρά από φορολογία		(32.666)	(13.111)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα έτους μετά από φόρους		182.046	370.812
<u>Συγκεντρωτικά συνολικά (έξοδα) / έσοδα αποδοτέα σε:</u>			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		178.958	368.989
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		3.088	1.823
		182.046	370.812
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	28	0,69	1,25

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

	Αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής εταιρείας				Μη		
	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Απόθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017		1.020.081	469.788	549.891	2.039.760	101.875	2.141.635
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων στην εύλογη αξία	14	-	1	-	1	5	6
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	14	-	718	-	718	34	752
Μείωση αξίας γης	14	-	(907)	-	(907)	(762)	(1.669)
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	14	-	(9.584)	-	(9.584)	(5)	(9.589)
Ζημιές από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	-	(4.590)	-	(4.590)	-	(4.590)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών	14	-	1.979	-	1.979	-	1.979
Λοιπά συνολικά εισοδήματα / (ζημιές)	-	-	(12.383)	-	(12.383)	(728)	(13.111)
Καθαρά κέρδη έτους	-	-	-	381.372	381.372	2.551	383.923
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα / (ζημιές) για τη χρήση		-	(12.383)	381.372	368.989	1.823	370.812
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	13	-	(653)	(9.061)	(9.714)	-	(9.714)
Αγορά ιδίων μετοχών	13	-	(10.245)	-	(10.245)	-	(10.245)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό	13	-	9.714	-	9.714	-	9.714
Συμμετοχή μειοψηφίας στην αύξηση μετ. κεφ. θυγατρικής	-	-	-	-	-	76	76
Μεταφορά στα αποθεματικά από τα αποτελέσματα εις νέον	-	-	8.797	(8.797)	-	-	-
Φόρος ενδο-ομιλικών μερισμάτων	-	-	-	(136)	(136)	-	(136)
Μερισμάτα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	-	-	-	-	-	(2.561)	(2.561)
Μερισμάτα	-	-	(106.962)	-	(106.962)	-	(106.962)
Εξαγορά δικαιωμάτων μειοψηφίας	-	-	-	17.253	17.253	(38.298)	(21.045)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017 (δημοσιευμένο)		1.020.081	358.056	930.522	2.308.659	62.915	2.371.574
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	2.1.1	-	166	(3.469)	(3.303)	-	(3.303)
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018 (αναπροσαρμοσμένο)		1.020.081	358.222	927.053	2.305.356	62.915	2.368.271
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων στην εύλογη αξία	14	-	(700)	-	(700)	5	(695)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	14	-	(740)	-	(740)	(5)	(745)
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	14	-	(11.002)	-	(11.002)	(10)	(11.012)
Ζημιές από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	-	(5.006)	-	(5.006)	-	(5.006)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	14	-	(288)	-	(288)	-	(288)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών	14	-	(14.920)	-	(14.920)	-	(14.920)
Λοιπά συνολικά έξοδα	-	-	(32.656)	-	(32.656)	(10)	(32.666)
Καθαρά κέρδη έτους	-	-	-	211.614	211.614	3.098	214.712
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα / (ζημιές) για τη χρήση		-	(32.656)	211.614	178.958	3.088	182.046
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	13	-	(93)	(1.121)	(1.214)	-	(1.214)
Αγορά ιδίων μετοχών	14	-	(683)	-	(683)	-	(683)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό	14	-	1.214	-	1.214	-	1.214
Συμμετοχή μειοψηφίας στην αύξηση μετ. κεφ. θυγατρικής	-	-	-	-	-	17	17
Μεταφορά στα αποθεματικά από τα αποτελέσματα εις νέον	14	-	(17.319)	17.319	-	-	-
Φόρος ενδο-ομιλικών μερισμάτων χρήσης	-	-	-	(123)	(123)	-	(123)
Μερισμάτα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	-	-	-	-	-	(2.061)	(2.061)
Μερισμάτα	-	-	(76.408)	(76.408)	(152.816)	-	(152.816)
Μεταφορά στο τακτικό αποθεματικό	-	-	26.170	(26.170)	-	-	-
Μεταφορά ληφθείσας επιχορήγησης σε αφορολόγητο αποθεματικό	-	-	80	-	80	-	80
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018		1.020.081	258.527	1.052.164	2.330.772	63.959	2.394.731

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Σημ.	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		
	507.846	453.311
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	507.846	453.311
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος	(4.918)	(10.375)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	502.928	442.936
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		
Αγορές ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(156.713)	(208.732)
Είσπραξη από πώληση ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	277	30
Καταβολή τιμήματος εξαγοράς μη ελεγχουσών συμμετοχών θυγατρικής	(1.298)	-
Έσοδα από πώληση θυγατρικών, καθαρά από χρηματικά διαθέσιμα	(16.000)	-
Εισπραχθείσες επιδοτήσεις	299	110
Εισπραχθέντες τόκοι	3.827	4.600
Μερίσματα εισπραχθέντα	307.735	19.346
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις - καθαρές	-	(147)
Εισπράξεις από πώληση επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους	265	8
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	138.392	(184.785)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Τόκοι καταβληθέντες	(140.755)	(160.830)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της εταιρείας	(148.767)	(104.115)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της μειοψηφίας	(2.061)	(2.561)
Μεταβολή δεσμευμένων καταθέσεων	144.445	11.873
Απόκτηση ιδίων μετοχών	(683)	(10.245)
Συμμετοχή μειοψηφίας στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής	17	76
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	409.694	288.000
Εξοφλήσεις δανείων	(506.358)	(322.622)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(244.468)	(300.424)
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	396.852	(42.273)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή του έτους	873.261	924.055
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	5.046	(8.521)
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	396.852	(42.273)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος του έτους	1.275.159	873.261

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

1 Γενικές πληροφορίες

Η εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (εφεξής καλούμενη «Εταιρεία» ή «Ελληνικά Πετρέλαια») είναι η μητρική εταιρεία του Ομίλου Ελληνικά Πετρέλαια (εφεξής «Όμιλος»). Οι εταιρείες του Ομίλου δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας κυρίως στην Ελλάδα, τη Νοτιανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο. Οι δραστηριότητες του Ομίλου περιλαμβάνουν τη διύλιση και εμπορία προϊόντων πετρελαίου, την παραγωγή και εμπορία πετροχημικών προϊόντων και την έρευνα για υδρογονάνθρακες. Ο Όμιλος παρέχει επίσης μηχανολογικές υπηρεσίες, ενώ μέσω των συμμετοχών του στη ΔΕΠΑ και την Elpedison B.V., δραστηριοποιείται και στον τομέα εμπορίας φυσικού αερίου καθώς και στην παραγωγή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας.

Η μητρική εταιρεία εδρεύει στην Ελλάδα, Χειμάρρας 8^Α, 151 25 Μαρούσι. Οι μετοχές της εταιρείας είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών και στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου μέσω GDRs.

Οι ατομικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος 2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 28 Φεβρουαρίου 2019. Οι Μέτοχοι της Εταιρείας έχουν τη δυνατότητα να τροποποιήσουν τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις μετά τη δημοσίευσή τους.

2 Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

Οι σημαντικές λογιστικές πολιτικές που ακολουθήθηκαν κατά τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων παρατίθενται ακολούθως. Οι λογιστικές πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλα τα έτη εκτός εάν έχει δηλωθεί διαφορετικά.

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ») και παρουσιάζουν την οικονομική θέση, τα αποτελέσματα και τις ταμειακές ροές του Ομίλου με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Η Διοίκηση θεωρεί ότι η αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας αποτελεί την κατάλληλη βάση προετοιμασίας της παρούσας οικονομικής πληροφόρησης.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός των κατωτέρω:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία – αποτίμηση στην εύλογη αξία
- Στοιχεία ενεργητικού που σχετίζονται με υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία – αποτίμηση στην εύλογη αξία
- Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση – αποτίμηση στη χαμηλότερη τιμή ανάμεσα στην τρέχουσα και την εύλογη αξία μείον τυχόν εξόδων που απαιτούνται για την πώληση

Η προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και παραδοχών καθώς και την κρίση της Διοίκησης σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών. Σημαντικές παραδοχές από τη Διοίκηση για την εφαρμογή των λογιστικών μεθόδων της Εταιρείας αναφέρονται στη σημείωση 4 «Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές». Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις στις οποίες προβαίνει η Διοίκηση αξιολογούνται συνεχώς και βασίζονται σε εμπειρικά δεδομένα και άλλους παράγοντες συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα που θεωρούνται αναμενόμενα υπό εύλογες συνθήκες.

2.1.1 Αλλαγές σε πρότυπα και διερμηνείες

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Οι λογιστικές αρχές και οι υπολογισμοί βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017, και έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται, πλην των κάτωθι αναφερόμενων τροποποιήσεων, οι οποίες υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο κατά την 1 Ιανουαρίου 2018. Ο Όμιλος εφάρμοσε για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με πελάτες και το ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα. Η φύση και η επίδραση αυτών των αλλαγών αναλύονται παρακάτω, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 8. Διάφορες άλλες τροποποιήσεις και ερμηνείες εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά κατά το 2018 αλλά δεν είχαν σημαντικές επιπτώσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018.

- *ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα:* Το πρότυπο εισάγει νέες απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση, απομείωση και λογιστική αντιστάθμισης.

Ο Όμιλος υιοθέτησε το νέο πρότυπο την 1 Ιανουαρίου 2018 χωρίς να αναπροσαρμόσει τη συγκριτική πληροφόρηση. Η επίπτωση από τις αναπροσαρμογές που προέκυψαν από την εφαρμογή του νέου προτύπου, αναγνωρίστηκαν απευθείας στα αποτελέσματα εις νέον την 1 Ιανουαρίου 2018.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις αναπροσαρμογές που έγιναν για κάθε ξεχωριστή γραμμή του ισολογισμού. Τυχόν κονδύλια τα οποία δεν επηρεάστηκαν από τις αλλαγές που επέφερε το νέο πρότυπο δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα. Οι αναπροσαρμογές αναλύονται με περισσότερη λεπτομέρεια παρακάτω.

Επίδραση στην κατάσταση οικονομικής θέσης (αύξηση/ (μείωση)) της 31 Δεκεμβρίου 2017 όπως δημοσιεύτηκε:

Απόσπασμα από την κατάσταση οικονομικής θέσης	Αναπροσαρμογές	31 Δεκεμβρίου 2017 Όπως δημοσιεύτηκε	ΔΠΧΑ 9	1 Ιανουαρίου 2018 μετά την επίδραση του ΔΠΧΑ 9
Πάγιο ενεργητικό				
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	(β)	701.635	(1.750)	699.885
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	(β)	71.355	531	71.886
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	(α)	1.857	(1.857)	-
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	(α)	-	1.857	1.857
Κυκλοφορούν ενεργητικό				
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	(β)	791.205	(2.084)	789.121
Ίδια κεφάλαια				
Αποθεματικά	(α)	358.056	166	358.222
Αποτελέσματα εις νέον	(α), (β)	930.522	(3.469)	927.053

(α) Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μετά την αρχική αναγνώριση θα επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Η ταξινόμηση βασίζεται στα εξής δύο κριτήρια: το επιχειρηματικό μοντέλο που ακολουθεί ο Όμιλος για τη διαχείριση των συγκεκριμένων στοιχείων και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών τους ροών, δηλαδή εάν οι σχετικές ταμειακές ροές αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκους.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους) τα οποία ο Όμιλος είχε χαρακτηρίσει ως διαθέσιμα προς πώληση με βάση το ΔΛΠ 39, πλέον ταξινομούνται ως επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους και θα επιμετρούνται στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Οι μεταβολές από την αποτίμηση των συμμετοχικών τίτλων περιλαμβάνονται στα “στοιχεία που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων”. Το ΔΠΧΑ 9, επιτρέπει στις εταιρίες την αμετάκλητη επιλογή να επιμετρούν μια επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο ο οποίος δεν διακρατείται για διαπραγμάτευση στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων.

Ως επακόλουθο της εφαρμογής του νέου προτύπου, ο Όμιλος μετέφερε ποσό ύψους € 0,2 εκατ. από τα αποτελέσματα εις νέον στα αποθεματικά όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα.

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία στο βαθμό που δεν έχουν χαρακτηριστεί ως αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνου, συνεχίζουν να επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων.

Η πολιτική του Ομίλου για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παραμένει σε μεγάλο βαθμό η ίδια με αυτή που ακολουθούσαν βάσει του ΔΛΠ 39.

Συνοψίζοντας κατά την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος έκανε τις παρακάτω αναπροσαρμογές:

31 Δεκεμβρίου 2017 (ΔΛΠ 39)	Κατηγορίες επιμέτρησης βάσει ΔΠΧΑ 9		
	Στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων	Στο αποσβεσμένο κόστος	Στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων
Δάνεια και απαιτήσεις			
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	791.205	-	789.121
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.857	-	1.857

(β) Απομείωση

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 οδήγησε σε αλλαγή της λογιστικής του Ομίλου για την αντιμετώπιση των ζημιών απομείωσης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία καθώς αντικατέστησε το χειρισμό του ΔΛΠ 39 για αναγνώριση πραγματοποιηθέντων ζημιών με την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Αναφορικά με τους ‘Πελάτες’, ο Όμιλος εφάρμοσε την απλοποιημένη προσέγγιση του προτύπου και υπολόγισε τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ’ όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε πίνακας με τον οποίο υπολογίζονται οι σχετικές προβλέψεις με τρόπο που αντανακλά την εμπειρία από παρελθόντα γεγονότα, καθώς και προβλέψεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης των πελατών και του οικονομικού περιβάλλοντος.

Για τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογίζονται για 12μηνη περίοδο. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη 12μηνη περίοδο είναι η αναλογία των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που προκύπτει από πιστωτικά γεγονότα που είναι πιθανόν να συμβούν σε διάστημα 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού. Σε κάθε περίπτωση εάν υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, η πρόβλεψη θα βασιστεί στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Ο Όμιλος θεωρεί πως η μη είσπραξη απαιτήσεων για περισσότερες από 90 ημέρες συνιστά πιστωτικό γεγονός. Παρόλα αυτά σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ο Όμιλος μπορεί να αξιολογήσει για συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ότι υφίσταται πιστωτικό γεγονός όταν υπάρχει εσωτερική ή εξωτερική πληροφόρηση που υποδεικνύει ότι η είσπραξη των ποσών που έχουν οριστεί με βάση τη σχετική σύμβαση δεν είναι πιθανό να εισπραχθούν στο σύνολό τους.

Η επίδραση της αναπροσαρμογής αυτής στην κατάσταση οικονομικής θέσης κατά την 1 Ιανουαρίου 2018 ήταν μείωση €3,5 εκατ. στο λογαριασμό 'Αποτελέσματα εις νέον', μείωση ύψους € 2,1 εκατ. στο λογαριασμό 'Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις', αύξηση των Αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων κατά € 0,5 εκατ. και μείωση ύψους € 1,8 εκατ. στο λογαριασμό "Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες".

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η συμφωνία της πρόβλεψης απομείωσης βάσει του ΔΛΠ 39 με την αντίστοιχη πρόβλεψη όπως υπολογίστηκε βάσει του ΔΠΧΑ 9:

	Πρόβλεψη απομείωσης βάσει του ΔΛΠ 39 στις 31 Δεκεμβρίου 2017	Αναπροσαρμογή	Αναμενόμενη πιστωτική ζημιά βάσει του ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις βάσει του ΔΛΠ 39/Χρηματοοικονομικά στοιχεία που μετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος βάσει του ΔΠΧΑ 9	248.008	2.084	250.092

(γ) Λογιστική Αντιστάθμισης

Κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής, όλες οι υφιστάμενες σχέσεις αντιστάθμισης του Ομίλου, μπορούν να χαρακτηριστούν ως συνεχιζόμενες και ως εκ τούτου η εφαρμογή του νέου προτύπου δεν είχε σημαντικό αντίκτυπο στις οικονομικές καταστάσεις. Οι πολιτικές του Ομίλου για τη διαχείριση του κινδύνου είναι εναρμονισμένες με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου και η λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων συνεχίζει να εφαρμόζεται.

- *ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με πελάτες:* Το ΔΠΧΑ 15 καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε βημάτων που εφαρμόζεται για έσοδα που προκύπτουν από μια σύμβαση με έναν πελάτη (με περιορισμένες εξαιρέσεις), ανεξάρτητα από το είδος της συναλλαγής εσόδων ή τον κλάδο. Το πρότυπο εφαρμόζεται επιπλέον για την αναγνώριση και επιμέτρηση κερδών και ζημιών από την πώληση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων τα οποία δεν συγκαταλέγονται στις συνήθεις δραστηριότητες του Ομίλου (π.χ. πωλήσεις παγίων ή άυλων περιουσιακών στοιχείων).

Από 1 Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος υιοθέτησε το νέο πρότυπο εφαρμόζοντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση χωρίς να υπάρξει κάποια αναπροσαρμογή στη συγκριτική πληροφόρηση. Το νέο πρότυπο δεν είχε σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις κατά την εφαρμογή του, αφού δεν υπήρξαν σημαντικές διαφορές κατά την εφαρμογή των νέων λογιστικών πολιτικών. Συνεπώς η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15 δεν είχε αντίκτυπο στα αποτελέσματα εις νέον ούτε χρειάστηκαν προσαρμογές για τη μετάβαση σε αυτό. Παρόλο που το ΔΠΧΑ 15 δεν εισάγει ουσιώδεις διαφορές από τις τρέχουσες λογιστικές πολιτικές του Ομίλου, η αντίστοιχη λογιστική πολιτική διαμορφώθηκε ως ακολούθως:

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδο όταν εκπληρώνεται μια συμβατική υποχρέωση προς τον εκάστοτε πελάτη με την παράδοση αγαθού ή την παροχή υπηρεσίας (που ταυτίζεται με το χρόνο που ο έλεγχος επί του αγαθού ή της υπηρεσίας περνάει στον πελάτη). Εάν μία σύμβαση περιλαμβάνει περισσότερες από μια συμβατικές υποχρεώσεις η συνολική αξία της σύμβασης επιμερίζεται στις επιμέρους υποχρεώσεις με βάση τις επιμέρους αξίες πώλησης. Το ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται είναι το ποσό που έχει επιμεριστεί στην αντίστοιχη συμβατική υποχρέωση που εκπληρώθηκε, με βάση το αντίτιμο που αναμένεται να λάβει ο Όμιλος σύμφωνα

με τους όρους της σύμβασης. Τυχόν μεταβλητό αντίτιμο περιλαμβάνεται στο ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται, στο βαθμό που δεν είναι σημαντικά πιθανό το ποσό αυτό να αντλιογιστεί στο μέλλον.

Τα δικαιώματα για μελλοντικές εκπτώσεις με βάση τον όγκο των πωλήσεων, αξιολογούνται από τον Όμιλο, προκειμένου να προσδιοριστεί εάν αποτελούν ουσιώδη δικαιώματα τα οποία ο πελάτης δεν θα αποκτούσε εάν δεν είχε συνάψει τη συγκεκριμένη σύμβαση. Για όλα αυτά τα δικαιώματα ο Όμιλος αξιολογεί την πιθανότητα εξάσκησής τους και στη συνέχεια το μέρος του εσόδου το οποίο αναλογεί στο συγκεκριμένο δικαίωμα αναγνωρίζεται όταν το δικαίωμα είτε εξασκηθεί είτε λήξει.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου ο Όμιλος κατέληξε ότι οι μελλοντικές εκπτώσεις επί του όγκου των πωλήσεων δημιουργούν δικαίωμα για το οποίο θα πρέπει να γίνεται πρόβλεψη και να αναγνωρίζεται κατά το χρόνο άσκησης ή λήξης του. Ο Όμιλος παρέχει στους πελάτες εκπτώσεις επί του όγκου πωλήσεων με βάση τα όρια που καθορίζονται στις μεταξύ τους συμβάσεις. Όλες αυτές οι εκπτώσεις λογίζονται εντός του οικονομικού έτους και συνεπώς η εφαρμογή του νέου προτύπου έχει μηδενική επίδραση στις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Το έσοδο από συμβάσεις με πελάτες σύμφωνα με την εμπορική πολιτική του Ομίλου αναλύεται σε δύο κατηγορίες ανά επιχειρησιακό τομέα και ανά τύπο αγοράς στη Σημείωση 5. Επιπλέον ο Όμιλος κατέληξε πως η μεταφορά του ελέγχου των προϊόντων στον πελάτη πραγματοποιείται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή, όταν ο πελάτης λάβει τα αγαθά, καθώς τότε είναι σε θέση να λάβει και τα οφέλη των συγκεκριμένων προϊόντων.

- *ΔΠΧΑ 15 (Αποσαφηνίσεις) Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες:* Στόχος είναι να διευκρινιστούν οι προθέσεις του ΣΔΛΠ κατά την ανάπτυξη των απαιτήσεων του προτύπου ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες, σχετικά με: το λογιστικό χειρισμό των υποχρεώσεων απόδοσης, όπου τροποποιείται η διατύπωση της αρχής του «μεμονωμένα αναγνωρίσιμο», των εκτιμήσεων που γίνονται στην απόφαση για εντολέα ή εκπρόσωπο, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης κατά πόσο μία εταιρεία είναι εντολέας ή εκπρόσωπος, των εφαρμογών της αρχής του «ελέγχου» και των αδειών καθώς και πρόσθετες διευκρινίσεις για τη λογιστική της πνευματικής ιδιοκτησίας και των δικαιωμάτων. Οι αποσαφηνίσεις παρέχουν πρόσθετες πρακτικές διευκολύνσεις για τις εταιρείες που εφαρμόζουν το ΔΠΧΑ 15 πλήρως αναδρομικά ή επιλέγουν να εφαρμόσουν την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση.
- *ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις) Ταξινόμηση και επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών:* Οι τροποποιήσεις παρέχουν απαιτήσεις σχετικά με το λογιστικό χειρισμό των επιπτώσεων των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και των προϋποθέσεων που δε συνιστούν κατοχύρωση, στην επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά, παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών με δυνατότητα συμψηφισμού των υποχρεώσεων παρακρατούμενων φόρων και το λογιστικό χειρισμό των τροποποιήσεων όρων και προϋποθέσεων παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών, η οποία διαφοροποιεί την ταξινόμηση μιας συναλλαγής από διακανονισμό σε μετρητά σε συναλλαγή που διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους.
- *ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) Μεταφορές σε Επενδύσεις σε Ακίνητα:* Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πότε μία οντότητα μεταφέρει ένα ακίνητο, συμπεριλαμβανομένου ακινήτου υπό κατασκευή ή αξιοποίηση, σε ή από τις επενδύσεις σε ακίνητα. Οι τροποποιήσεις αναφέρουν ότι μεταβολή της χρήσης ενός ακινήτου πραγματοποιείται όταν το ακίνητο πληροί ή παύει να πληροί, τον ορισμό των επενδύσεων σε ακίνητα και υπάρχει σαφής ένδειξη της μεταβολής αυτής. Απλά η αλλαγή στις προθέσεις της διοίκησης για τη χρήση του ακινήτου, δεν αποδεικνύει μεταβολή στη χρήση του.
- *ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 22: Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές* Η διερμηνεία διευκρινίζει το λογιστικό χειρισμό συναλλαγών που περιλαμβάνουν την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής σε ξένο νόμισμα. Η διερμηνεία εξετάζει τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όπου η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει μη χρηματικό περιουσιακό στοιχείο ή μη χρηματική υποχρέωση που προκύπτουν από την είσπραξη ή

πληρωμή προκαταβολής, πριν από την αρχική αναγνώριση του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, εξόδου ή εσόδου. Η διερμηνεία αναφέρει ότι η ημερομηνία συναλλαγής, για τον καθορισμό της συναλλαγματικής ισοτιμίας, είναι η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης ενός μη χρηματικού στοιχείου προκαταβολής ή ενός αναβαλλόμενου εσόδου. Εάν υπάρχουν πολλαπλές πληρωμές ή εισπράξεις προκαταβολών, η οικονομική οντότητα πρέπει να καθορίσει την ημερομηνία συναλλαγής για κάθε μία πληρωμή και εισπράξη προκαταβολής.

- Το ΣΔΛΠ εξέδωσε *νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2014 -2016*, το οποίο είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ.
 - *ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες*: οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι η επιλογή της επιμέτρησης στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μίας επένδυσης σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία που κατέχεται από οντότητα η οποία είναι οργανισμός διαχείρισης επενδυτικών κεφαλαίων ή παρόμοια οικονομική οντότητα, δύναται να διενεργείται χωριστά για κάθε επένδυση σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία, κατά την αρχική αναγνώριση.

Πρότυπα που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα λογιστική περίοδο και δεν έχουν υιοθετηθεί νωρίτερα

Ο Όμιλος δεν έχει υιοθετήσει κάποιο από τα παρακάτω πρότυπα, διερμηνείες ή τροποποιήσεις τα οποία έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα λογιστική περίοδο. Επιπλέον ο Όμιλος αξιολόγησε όλα τα πρότυπα και τις διερμηνείες ή τροποποιήσεις που έχουν εκδοθεί αλλά δεν είχαν εφαρμογή στην παρούσα περίοδο και κατέληξε ότι με εξαίρεση το ΔΠΧΑ 16, το οποίο αναλύεται στη συνέχεια, δεν θα υπάρξει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις από την εφαρμογή τους.

- *ΔΠΧΑ 16 Μισθώσεις*: Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019. Το ΔΠΧΑ 16 καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των μισθώσεων για αμφοτέρωτα τα μέρη της σύμβασης, ήτοι για τον πελάτη («μισθωτή») και τον προμηθευτή («εκμισθωτή»).

Το ΔΠΧΑ 16 αντικαθιστά την υπάρχουσα λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων βάσει των ΔΛΠ 17 *Μισθώσεις*, ΕΔΔΠΧΑ 4 *Προσδιορισμός των συμφωνιών που περιέχουν μίσθωση*, SIC 15 *Λειτουργικές Μισθώσεις – Κίνητρα* και SIC 27 *Αξιολόγηση συναλλαγών που έχουν τη νομική μορφή μίσθωσης*.

Το νέο πρότυπο απαιτεί οι μισθωτές να αναγνωρίζουν τις περισσότερες μισθώσεις στις οικονομικές τους καταστάσεις. Οι μισθωτές θα έχουν ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο για όλες τις μισθώσεις, με ορισμένες εξαιρέσεις. Η λογιστική των εκμισθωτών παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη. Πιο συγκεκριμένα, το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο παρουσίασης όλων των μισθώσεων στον ισολογισμό των εταιριών. Ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει ένα δικαίωμα χρήσης που θα αντιπροσωπεύει το δικαίωμά του να χρησιμοποιεί το αντίστοιχο πάγιο αλλά και μία σχετική υποχρέωση που θα αντιπροσωπεύει την υποχρέωση του να πληρώνει τα σχετικά μισθώματα. Το πρότυπο παρέχει εξαιρέσεις για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις και τις μισθώσεις παγίων χαμηλής αξίας. Η λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων για τους εκμισθωτές παραμένει αντίστοιχη με αυτή του προϋπάρχοντος προτύπου δηλαδή οι εκμισθωτές θα συνεχίζουν να ταξινομούν τις μισθώσεις τους σε χρηματοοικονομικές και λειτουργικές.

Ο Όμιλος ανέθεσε σε ομάδα έργου την αξιολόγηση όλων των ενεργών συμβάσεων μίσθωσης υπό το πρίσμα των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 16, κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους. Το πρότυπο αναμένεται να επηρεάσει κατά κύριο λόγο το λογιστικό χειρισμό των λειτουργικών μισθώσεων του Ομίλου. Ο Όμιλος έχει εκτιμήσει την επίδραση της αρχικής εφαρμογής του προτύπου στις ενοποιημένες οικονομικές του καταστάσεις. Συγκεκριμένα, γνωστοποίησε όλες τις πληροφορίες που είτε είχε σε γνώση του είτε μπορούσε να εκτιμήσει με σχετική ακρίβεια κατά το χρόνο σύνταξης τους σχετικά με την επίδραση που θα έχει η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 στις οικονομικές του καταστάσεις κατά την αρχική του εφαρμογή, όπως αναλύεται παρακάτω.

Η πραγματική επίδραση της υιοθέτησης του προτύπου κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 μπορεί να είναι διαφορετική από την αρχική εκτίμηση λόγω των παρακάτω:

- Ο Όμιλος δεν έχει ολοκληρώσει την αξιολόγηση και τον έλεγχο των καινούριων μηχανογραφικών συστημάτων που θα χρησιμοποιηθούν
- Οι καινούριες λογιστικές πολιτικές και εκτιμήσεις, ενδέχεται να αλλάξουν μέχρι ο όμιλος να παρουσιάσει τις οικονομικές καταστάσεις τις πρώτης περιόδου που περιλαμβάνει την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής.

Μετάβαση στο νέο πρότυπο

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 16 κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Βάσει αυτής της προσέγγισης, ο Όμιλος α) θα αναγνωρίσει μια υποχρέωση την οποία θα επιμετρά στην παρούσα αξία όπως προκύπτει από την προεξόφληση των μισθωμάτων που απομένουν να πληρωθούν με το επιπλέον επιτόκιο δανεισμού που ίσχυε κατά την ημέρα της αρχικής εφαρμογής και β) θα αναγνωρίσει ένα δικαίωμα χρήσης παγίου επιμετρώντας το δικαίωμα αυτό σε ένα ποσό το οποίο θα ισούται με την αντίστοιχη υποχρέωση που θα αναγνωριστεί.

Τυχόν επίδραση της εφαρμογής του προτύπου θα καταχωρηθεί σαν προσαρμογή στα αποτελέσματα εις νέον κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, χωρίς να υπάρξει τροποποίηση στη συγκριτική πληροφόρηση.

Ο Όμιλος επιπλέον θα χρησιμοποιήσει την εξαίρεση που παρέχεται από το πρότυπο αναφορικά με τον προσδιορισμό των μισθώσεων. Αυτό πρακτικά σημαίνει πως θα εφαρμοστούν τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16 σε όλες τις συμβάσεις που ήταν σε ισχύ κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 και είχαν αναγνωρισθεί ως μισθώσεις με βάσει το ΔΛΠ 17 και την ΕΔΔΠΧΑ 4. Επιπλέον ο Όμιλος θα χρησιμοποιήσει τις εξαιρέσεις του προτύπου αναφορικά με τις μισθώσεις με εναπομένουσα διάρκεια μικρότερη των 12 μηνών κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του προτύπου και για τις μισθώσεις παγίων χαμηλής αξίας. Τέλος ο Όμιλος αποφάσισε να εφαρμόσει ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε κάθε κατηγορία μισθώσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά (όπως μισθώσεις με αντίστοιχη διάρκεια, για παρόμοια πάγια και σε αντίστοιχο οικονομικό περιβάλλον).

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος έχει ρόλο μισθωτή

Ο Όμιλος θα αναγνωρίσει καινούρια πάγια και υποχρεώσεις για τις λειτουργικές μισθώσεις που αφορούν πρατήρια καυσίμων, κτίρια γραφείων, αυτοκίνητα και εξοπλισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος θα α) επιμετρά τα δικαιώματα χρήσης παγίων και θα τα αποσβένει με σταθερό ρυθμό καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης και β) θα επιμετρά την αντίστοιχη υποχρέωση, αυξάνοντας και μειώνοντας το ανοιχτό υπόλοιπο με τρόπο που να αντικατοπτρίζει τον τόκο και τις πληρωμές μισθωμάτων αντίστοιχα.

Πριν την εφαρμογή του προτύπου ο Όμιλος αναγνώριζε έξοδα λειτουργικών μισθώσεων σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της μίσθωσης και η αναγνώριση παγίων γινόταν μόνο στο βαθμό που η πραγματική πληρωμή του μισθώματος και η αναγνώριση του εξόδου απείχαν χρονικά.

Επιπλέον δεν θα γίνεται αναγνώριση πρόβλεψης για λειτουργικές μισθώσεις που αναμένεται να είναι επιζήμιες αλλά τα σχετικά ποσά θα περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις από μισθώσεις.

Με βάσει τις διαθέσιμες πληροφορίες και κατόπιν ολοκλήρωσης των προαναφερθέντων εργασιών υλοποίησης, ο Όμιλος εκτιμά ότι θα αναγνωρίσει επιπλέον υποχρεώσεις από μισθώσεις ύψους μεταξύ € 160 εκατ. και € 180 εκατ. κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 και αντίστοιχα δικαιώματα χρήσης παγίων ύψους μεταξύ € 160 εκατ. και € 180 εκατ.. Η εκτιμώμενη επίδραση στο EBITDA του Ομίλου αναμένεται να είναι μία αύξηση μεταξύ € 30 εκατ. και € 40 εκατ..

Ο Όμιλος δεν αναμένει επίδραση από την εφαρμογή του νέου προτύπου στην ικανότητά εξυπηρέτησης των όρων των δανείων του.

- *ΔΠΧΑ 10 (Τροποποίηση) Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες -:* Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και της

συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του: Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν μια αναγνωρισμένη ασυνέπεια μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και εκείνες του ΔΛΠ 28, για την αντιμετώπιση της πώλησης ή της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι ένα πλήρες κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει μια επιχείρηση (είτε στεγάζεται σε μια θυγατρική είτε όχι). Ένα μερικό κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει στοιχεία ενεργητικού που δεν συνιστούν επιχείρηση, ακόμη και αν τα στοιχεία αυτά στεγάζονται σε θυγατρική. Το Δεκέμβριο του 2015 το ΣΔΛΠ ανέβαλε επ' αόριστο την ημερομηνία εφαρμογής της τροποποίησης αυτής, αναμένοντας το αποτέλεσμα του έργου του για τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- *ΔΠΧΑ 9: (Τροποποίηση) Δικαίωμα Προπληρωμής με Αρνητική Αποζημίωση:* Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα προπληρωμής που επιτρέπουν ή απαιτούν από ένα συμβαλλόμενο μέρος είτε να καταβάλει είτε να λάβει εύλογη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη της σύμβασης (υπό την έννοια ότι από την πλευρά του κατόχου του περιουσιακού στοιχείου ενδέχεται να υπάρχει επιβάρυνση λόγω πρόωρης εξόφλησης) επιτρέπεται να επιμετρηθούν στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων.
- *ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες:* Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις σχετίζονται με το κατά πόσο η επιμέτρηση (και κυρίως η απομείωση) των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, οι οποίες στην ουσία, αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη συγγενή επιχείρηση ή στην κοινοπραξία, διέπονται από το ΔΠΧΠ 9, ΔΛΠ 28 ή ένα συνδυασμό των δύο προτύπων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 9, προτού εφαρμόσει το ΔΛΠ 28, σε αυτές τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 η οικονομική οντότητα δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν προσαρμογές στην λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών οι οποίες προκύπτουν από την εφαρμογή του ΔΛΠ 28. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- *ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 23: Αβεβαιότητα σχετικά με τις Θεωρήσεις Φόρου Εισοδήματος:* Η διερμηνεία εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση για την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας που εμπεριέχεται σε φορολογικούς χειρισμούς, κατά το λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Η διερμηνεία παρέχει πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με την εξέταση αβέβαιων φορολογικών θεωρήσεων μεμονωμένα ή από κοινού, την εξέταση των φορολογικών θεωρήσεων από τις φορολογικές αρχές, την κατάλληλη μέθοδο ώστε να αντικατοπτρίζεται η αβεβαιότητα της αποδοχής της θεώρησης από τις φορολογικές αρχές καθώς και την εξέταση των συνεπειών των αλλαγών στα πραγματικά περιστατικά και τις περιστάσεις.
- *ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) Μεταβολή, περικοπή ή διακανονισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών:* Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις απαιτούν τις οντότητες να χρησιμοποιούν επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές για τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας απασχόλησης και του καθαρού τόκου για το υπόλοιπο της ετήσιας περιόδου αναφοράς, μετά την πραγματοποίηση μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν επίσης, πως επηρεάζεται η εφαρμογή των απαιτήσεων του ανώτατου ορίου του περιουσιακού στοιχείου, από το λογιστικό χειρισμό μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- *Εννοιολογικό πλαίσιο Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς:* Το ΣΔΛΠ εξέδωσε το αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση στις 29 Μαρτίου 2018. Το

εννοιολογικό πλαίσιο καθορίζει ένα ολοκληρωμένο σύνολο εννοιών για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Οι έννοιες αυτές συμβάλλουν στον καθορισμό προτύπων, την καθοδήγηση των συντακτών για την ανάπτυξη συνεπών λογιστικών πολιτικών και την υποστήριξη στην προσπάθεια τους να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τα πρότυπα. Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε επίσης ένα συνοδευτικό έγγραφο, Τροποποιήσεις στις παραπομπές του εννοιολογικού πλαισίου, το οποίο καθορίζει τις τροποποιήσεις των προτύπων που επηρεάζονται προκειμένου να επικαιροποιηθούν οι αναφορές στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο. Στόχος του εγγράφου είναι η υποστήριξη της μετάβασης στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο ΔΠΧΑ για τις εταιρείες που υιοθετούν το εννοιολογικό πλαίσιο για να αναπτύξουν λογιστικές πολιτικές όταν κανένα πρότυπο ΔΠΧΑ δεν κάνει αναφορά. Για τους συντάκτες που αναπτύσσουν λογιστικές πολιτικές βάσει του εννοιολογικού πλαισίου, ισχύει για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020.

- *ΔΠΧΑ 3: Συνενώσεις Επιχειρήσεων (Τροποποιήσεις):* Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις αναφορικά με τον ορισμό μιας Επιχείρησης (τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3) με σκοπό την επίλυση των δυσκολιών που προκύπτουν όταν μια οικονομική οντότητα προσδιορίζει εάν έχει αποκτήσει μια επιχείρηση ή μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για συνενώσεις επιχειρήσεων για τις οποίες η ημερομηνία απόκτησης αρχίζει την ή μετά την έναρξη της πρώτης ετήσιας λογιστικής περιόδου που αρχίζει την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 και για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που συμβαίνουν την ή μετά την έναρξη αυτής της περιόδου, ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- *ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων και ΔΛΠ 8 Λογιστικές πολιτικές, αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις και λάθη: Ορισμός της σημαντικότητας (Τροποποιήσεις)* Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον ορισμό της σημαντικότητας και τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εφαρμοστεί. Ο νέος ορισμός αναφέρει πως «πληροφόρηση θεωρείται σημαντική εφόσον όταν παραλείπεται, αποκρύπτεται ή είναι ανακριβής, εύλογα αναμένεται να επηρεάσει τις αποφάσεις των κύριων χρηστών των οικονομικών καταστάσεων, που λαμβάνουν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες παρέχουν οικονομική πληροφόρηση για τη συγκεκριμένη οντότητα». Επιπλέον, βελτιώθηκαν οι επεξηγήσεις που συνοδεύουν τον ορισμό της σημαντικότητας. Οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός της σημαντικότητας είναι συνεπής σε όλα τα πρότυπα των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Το ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2015 -2017, το οποίο είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι αναβαθμίσεις αυτές δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
 - *ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις επιχειρήσεων και ΔΠΧΑ 11 Σχήματα υπό κοινό έλεγχο:* οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή. Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά από κοινού έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα δεν επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή.
 - *ΔΛΠ 12 Φόροι εισοδήματος:* οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι φορολογικές συνέπειες των πληρωμών για χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, θα πρέπει να αναγνωρίζονται ανάλογα με το που οι συναλλαγές ή τα γεγονότα του παρελθόντος που δημιούργησαν τα διανεμητέα κέρδη έχουν αναγνωρισθεί.
 - *ΔΛΠ 23 Κόστος δανεισμού:* οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την παράγραφο 14 του προτύπου ώστε, όταν ένα περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις προϋποθέσεις είναι έτοιμο για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για πώληση και μέρος δανείου που λήφθηκε ειδικά για αυτό το περιουσιακό στοιχείο παραμένει ως ανοικτό υπόλοιπο κατά τη στιγμή εκείνη, το κόστος δανεισμού αυτό πρέπει να συμπεριληφθεί στα κεφάλαια που προέρχονται από γενικό δανεισμό.

2.2 Ενοποίηση Οικονομικών Καταστάσεων

(α) Θυγατρικές Εταιρείες

Θυγατρικές του Ομίλου είναι τα νομικά πρόσωπα (συμπεριλαμβανομένων των structured entities) στα οποία ο Όμιλος ασκεί έλεγχο. Ο Όμιλος ελέγχει μία εταιρεία όταν εκτίθεται ή έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην εταιρεία και έχει την ικανότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω του ελέγχου που ασκεί.

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, ο Όμιλος επανεξετάζει κατά πόσον ασκεί έλεγχο επί των επενδύσεών του, σε περιπτώσεις που γεγονότα και καταστάσεις μαρτυρούν πως υπήρξε κάποια αλλαγή. Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταβιβάζεται στον Όμιλο. Εξαιρούνται της ενοποίησης από την ημερομηνία που ο έλεγχος παύει να υφίσταται.

Συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου, υπόλοιπα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη που σχετίζονται με συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Επίσης μη πραγματοποιηθείσες ζημιές απαλείφονται, εκτός κι αν υπάρχουν αποδείξεις πως τα πάγια έχουν απομειωθεί. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών εταιρειών τροποποιούνται όπου ήταν αναγκαίο για να συμφωνούν με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

Δικαιώματα μειοψηφίας στα αποτελέσματα και τη καθαρή θέση θυγατρικών εταιρειών, εμφανίζονται ξεχωριστά στην ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης, στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και στην ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων.

(β) Μεταβολές σε ποσοστά συμμετοχής σε θυγατρικές, χωρίς ταυτόχρονη αλλαγή στον έλεγχο επί της θυγατρικής.

Συναλλαγές με τους μετόχους μειοψηφίας οι οποίες δεν επηρεάζουν τον έλεγχο που ασκεί ο Όμιλος στην θυγατρική εταιρεία, επιμετρούνται και καταχωρούνται σαν συναλλαγές κεφαλαίου (equity transactions) - δηλαδή ο χειρισμός είναι ο ίδιος με τις συναλλαγές των κύριων μετόχων του Ομίλου. Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που καταβλήθηκε και του αποκτηθέντος σχετικού μεριδίου της λογιστικής αξίας των ιδίων κεφαλαίων της θυγατρικής καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από την πώληση στους μετόχους της μειοψηφίας καταχωρούνται επίσης στα ίδια κεφάλαια.

(γ) Πώληση θυγατρικών

Όταν ο Όμιλος παύσει να έχει έλεγχο σε μία εταιρία, το εναπομένον ποσοστό συμμετοχής επαναυπολογίζεται στην εύλογη αξία του, κατά την ημερομηνία παύσης του ελέγχου και τυχόν διαφορές που προκύπτουν καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Κατόπιν, το περιουσιακό αυτό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως συγγενής επιχείρηση, κοινοπραξία ή χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού με αξία κτήσης την εύλογη αυτή αξία. Επιπροσθέτως, ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα σε σχέση με την θυγατρική λογιστικοποιούνται όπως στην περίπτωση που ο Όμιλος θα είχε απευθείας πουλήσει τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις. Στην περίπτωση αυτή ενδέχεται να απαιτηθεί τα κονδύλια αυτά να μεταφερθούν από τα λοιπά συνολικά εισοδήματα στα αποτελέσματα.

(δ) Συγγενείς επιχειρήσεις και μέθοδος ενοποίησης καθαρής θέσης

Οι συγγενείς επιχειρήσεις είναι νομικά πρόσωπα στα οποία ο Όμιλος εξασκεί σημαντική επιρροή αλλά όχι έλεγχο που συνοδεύεται συνήθως από μετοχικά δικαιώματα μετά ψήφου από 20% - 50%. Η αξία της επένδυσης στις συγγενείς επιχειρήσεις υπολογίζεται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, βάση της οποίας η επένδυση αρχικά αναγνωρίζεται στο κόστος, ενώ στις επόμενες χρήσεις αυξομειώνεται με το μερίδιο κέρδους ή ζημιάς καθώς και το μερίδιο των λοιπών συνολικών εσόδων/ ζημιών που αναλογούν στον Όμιλο. Το κόστος επένδυσης του Ομίλου σε συγγενείς επιχειρήσεις περιλαμβάνει και την υπεραξία που υπολογίζεται κατά την εξαγορά. Μερίσματα που έχουν εισπραχθεί ή που έχουν εγκριθεί προς διανομή από τις συγγενείς επιχειρήσεις ή τις κοινοπραξίες, μειώνουν το υπόλοιπο της επένδυσης στον ισολογισμό του Ομίλου.

Εάν η συμμετοχή σε μια συγγενή επιχείρηση, μειωθεί, αλλά η σημαντική επιρροή παραμένει, μόνο ένα μέρος του ποσού που είχε αναγνωρισθεί κατευθείαν στην καθαρή θέση, πρέπει να μεταφερθεί στο αποτέλεσμα.

Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες μετά την απόκτηση καταχωρείται στα αποτελέσματα, ενώ το μερίδιο της μεταβολής στα λοιπά συνολικά έσοδα αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά αποτελέσματα του Ομίλου. Οι συνολικές μεταβολές μετά την εξαγορά αντισταθμίζονται με το κόστος αγοράς. Όταν το μερίδιο του Ομίλου στις ζημίες μετά την εξαγορά ισούται με ή υπερβεί το κόστος απόκτησης ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημίες εκτός αν έχει αναλάβει νομικές ή συμβατικές υποχρεώσεις ή έχει προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό της συγγενούς επιχείρησης.

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις. Εάν κάποια συμμετοχή πρέπει να απαξιωθεί, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απαξίωσης ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού της συμμετοχής στη συγγενή εταιρία και του υπολοίπου στα βιβλία του Ομίλου.

Κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από συναλλαγές “προς τα άνω” (upstream) και “προς τα κάτω” (downstream), μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων, αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου, μόνο στο βαθμό του συμφέροντος μη-συσχετιζόμενων επενδυτών στη συγγενή επιχείρηση. Μη πραγματοποιηθείσες ζημίες δεν αναγνωρίζονται, εκτός εάν η συναλλαγή αποτελεί ένδειξη απαξίωσης του στοιχείου που μεταφέρθηκε. Οι λογιστικές πολιτικές των συγγενών επιχειρήσεων είναι εναρμονισμένες με τις πολιτικές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

(ε) Από κοινού συμφωνίες

Ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 11 σε όλες τις από κοινού συμφωνίες στις οποίες μετέχει. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11, οι από κοινού συμφωνίες ταξινομούνται είτε ως κοινές επιχειρήσεις είτε ως κοινοπραξίες, ανάλογα με τα συμβατικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του κάθε επενδυτή.

Οι κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, σύμφωνα με την οποία το μερίδιο του Ομίλου στην κοινοπραξία αναγνωρίζεται αρχικά στο κόστος και στη συνέχεια προσαρμόζεται με το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημίες μετά την απόκτηση και με μεταβολές στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Όταν το μερίδιο του Ομίλου στις ζημίες μετά την εξαγορά ισούται με ή υπερβεί το κόστος απόκτησης ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημίες εκτός αν έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό της κοινοπραξίας. Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη σχετιζόμενα με συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των κοινοπραξιών απαλείφονται στο ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στην κοινοπραξία. Μη πραγματοποιηθείσες ζημίες επίσης απαλείφονται εκτός αν η συναλλαγή αποτελεί ένδειξη απαξίωσης του περιουσιακού στοιχείου που μεταβιβάζεται. Οι λογιστικές αρχές των κοινοπρακτικών οντοτήτων τροποποιούνται όπου είναι αναγκαίο για να εξασφαλιστεί συνάφεια με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

Οι κοινές επιχειρήσεις προκύπτουν όπου ο Όμιλος έχει δικαιώματα στο ενεργητικό και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις κοινές επιχειρήσεις. Ο Όμιλος αναγνωρίζει το μερίδιο του από τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα της κοινής επιχείρησης συμπεριλαμβανομένης της αναλογίας εκείνων που διακρατώνται ή υφίστανται από κοινού, στους αντίστοιχους λογαριασμούς στις οικονομικές καταστάσεις.

Μετά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης, ο Όμιλος προσδιορίζει εάν είναι αναγκαίο να αναγνωρίσει ζημιά απομείωσης στην επένδυσή του στην συγγενή επιχείρηση ή την κοινοπραξία. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού ο Όμιλος εκτιμά εάν υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία που υποδεικνύουν ότι η επένδυση στη συγγενή επιχείρηση ή την κοινοπραξία έχει υποστεί απομείωση. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοια στοιχεία, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης σαν τη διαφορά ανάμεσα στην ανακτήσιμη αξία της επένδυσης και τη λογιστική της αξία και μετά αναγνωρίζει τη ζημιά στη γραμμή «Κέρδη σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες» στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

2.3 Ενοποιήσεις επιχειρήσεων

Η λογιστική μέθοδος της απόκτησης εφαρμόζεται για την λογιστικοποίηση της ενοποίησης θυγατρικών από τον Όμιλο. Το κόστος εξαγοράς υπολογίζεται ως το σύνολο του τιμήματος που καταβλήθηκε, όπως μετράται από την εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της εξαγοράς και του ποσού των μη ελεγχουσών συμμετοχών (πρωην δικαιώματα μειοψηφίας) του εξαγορασθέντος. Για κάθε ενοποίηση επιχειρήσεων, ο Όμιλος επιμετρά τις μη

ελέγχουσες συμμετοχές του εξαγορασθέντος ως ποσοστό επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων. Τυχόν κόστη εξαγοράς εξοδοποιούνται.

Το κόστος εξαγοράς υπολογίζεται ως το σύνολο της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων που εκχωρούνται, των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί ή υφίστανται και των χρηματοοικονομικών προϊόντων που έχουν εκδοθεί κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Το κόστος εξαγοράς περιλαμβάνει την εύλογη αξία ενδεχομένων απαιτήσεων ή υποχρεώσεων που προκύπτουν από τη συναλλαγή. Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκτηθεί, οι υποχρεώσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί σε ένα επιχειρησιακό συνδυασμό αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς.

Στη περίπτωση όπου η αποπληρωμή ολόκληρου ή μέρους του τιμήματος θα γίνει μακροπρόθεσμα και θα πραγματοποιηθεί με μετρητά, το πληρωτέο ποσό θα πρέπει να προεξοφληθεί στη παρούσα αξία της μέρας κατά την οποία έγινε η εξαγορά. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που θα χρησιμοποιηθεί είναι το επιτόκιο στο οποίο θα μπορούσε η εταιρεία να δανειστεί από ανεξάρτητη πηγή κάτω από αντίστοιχους όρους και προϋποθέσεις.

Τυχόν ενδεχόμενο τίμημα πληρωτέο από τον Όμιλο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και κατηγοριοποιείται είτε στη καθαρή θέση είτε ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Ποσά που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως χρηματοοικονομική υποχρέωση επαναξιολογούνται όσον αφορά την εύλογη αξία τους και τυχόν μεταβολές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, βάσει των σχετικών διεθνών λογιστικών προτύπων. Δεν γίνεται μεταγενέστερη επιμέτρηση για ποσά τα οποία έχουν καταχωρηθεί στα ίδια κεφάλαια.

Η διαφορά μεταξύ του συνολικού κόστους απόκτησης πλέον του ποσού που είχε αναγνωριστεί για μη ελέγχουσες συμμετοχές και τυχόν συμμετοχές που προϋπήρχαν, και της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία εξαγοράς του μεριδίου του Ομίλου στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν καταγράφεται σαν υπεραξία (σημ. 2.9). Εάν αυτή είναι μικρότερη από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, ο Όμιλος επανεκτιμά εάν έχει γίνει ορθή εκτίμηση όλων των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν και ελέγχει την επιμέτρησή τους, πριν καταχωρηθεί η διαφορά τους στα αποτελέσματα.

Μετά την αρχική αναγνώριση, η υπεραξία μετράται στο κόστος μείον τυχόν συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης. Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία που προέκυψε κατά την ενοποίηση επιχειρήσεων κατανέμεται από την ημερομηνία εξαγοράς σε κάθε μονάδα παραγωγής ταμειακών ροών του Ομίλου που αναμένεται να ωφεληθεί από την ενοποίηση, ανεξάρτητα από το κατά πόσον άλλα πάγια ή υποχρεώσεις του εξαγορασθέντος έχουν κατανεμηθεί στις συγκεκριμένες μονάδες.

2.4 Πληροφόρηση κατά τομέα

Οι επιχειρηματικοί τομείς είναι συμβατοί με την πληροφόρηση που παρέχεται στην Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντα Σύμβουλο, τον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο και έξι Γενικούς Διευθυντές. Η Εκτελεστική Επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας και του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων και τις στρατηγικές κινήσεις του Ομίλου. Οι τομείς λειτουργικής δραστηριότητας του Ομίλου, παρουσιάζονται στη Σημείωση 5.

2.5 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα αναφοράς

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των εταιριών του Ομίλου καταχωρούνται με βάση το κύριο νόμισμα του οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο η κάθε εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα της μητρική εταιρείας και το νόμισμα αναφοράς του Ομίλου. Δεδομένου ότι η διύλιση και εμπορία πετρελαιοειδών αποτελούν την κύρια δραστηριότητα του Ομίλου, οι τιμές αγοραπωλησίας αργού και πετρελαιοειδών βασίζονται κατά κύριο λόγο και σύμφωνα με την πρακτική του κλάδου στις διεθνείς τιμές αναφοράς αργού και πετρελαιοειδών σε Δολάρια

Αμερικής. Οι εταιρείες του Ομίλου μετατρέπουν τις αξίες αυτές στα τοπικά τους νομίσματα (οι περισσότερες σε Ευρώ) με βάση τις ισχύουσες ισοτιμίες της ημερομηνίας συναλλαγής.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών ή κατά τη μετατροπή των χρηματικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Στην περίπτωση που αναφέρονται σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων χρηματοροών ή σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων καθαρών επενδύσεων μεταφέρονται απ' ευθείας στην καθαρή θέση.

Για συναλλαγές που περιλαμβάνουν την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολών σε ξένο νόμισμα, η ημερομηνία της συναλλαγής για σκοπούς καθορισμού της συναλλαγματικής ισοτιμίας που θα χρησιμοποιηθεί, είναι η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης της μη χρηματικής προκαταβολής ή του αναβαλλόμενου εσόδου.

Τα κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές συμπεριλαμβάνονται στην ίδια γραμμή των αποτελεσμάτων, στην οποία εμφανίζεται και η συναλλαγή από την οποία προήλθαν, εκτός των συναλλαγματικών διαφορών που προέρχονται από δάνεια, καταθέσεις και ταμειακά διαθέσιμα, τα οποία εμφανίζονται σε ξεχωριστή γραμμή (Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές).

Μη χρηματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα βάσει της ισοτιμίας που ίσχυε την ημερομηνία που καθορίστηκε η εύλογη αξία. Συναλλαγματικές διαφορές στοιχείων ενεργητικού και παθητικού τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία, συμπεριλαμβάνονται στα κέρδη ή ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία.

(γ) Εταιρείες του Ομίλου

Τα αποτελέσματα και η χρηματοοικονομική θέση όλων των θυγατρικών του Ομίλου που έχουν λειτουργικό νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα αναφοράς μετατρέπονται στο νόμισμα αναφοράς ως ακολούθως:

- (i) Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του κάθε ισολογισμού που παρουσιάζεται μετατρέπονται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού.
- (ii) Έσοδα και έξοδα για κάθε λογαριασμό αποτελεσμάτων μετατρέπονται με μέσες ισοτιμίες (εκτός αν οι μέσες τιμές δεν αποτελούν καλή προσέγγιση της συσσωρευτικής επίδρασης που προέρχεται από τις ισοτιμίες της ημέρας που γίνονται οι συναλλαγές στην οποία περίπτωση χρησιμοποιούνται οι συναλλαγές της ημερομηνίας που γίνεται η συναλλαγή).
- (iii) Όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν αναγνωρίζονται σαν ξεχωριστή κίνηση στην καθαρή θέση.

Στην ενοποίηση όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την μετατροπή του κόστους των επενδύσεων σε δραστηριότητες του εξωτερικού αναγνωρίζονται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα/Έξοδα. Όταν μια δραστηριότητα του εξωτερικού πωληθεί συναλλαγματικές διαφορές που είχαν καταχωρηθεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα μεταφέρονται στα αποτελέσματα σαν μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Υπεραξίες και μεταβολές της εύλογης αξίας που προέρχονται από την απόκτηση ξένων εταιρειών θεωρούνται σαν στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού της ξένης εταιρείας και αποτιμούνται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού. Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στη καθαρή θέση.

2.6 Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Ο Όμιλος ταξινομεί τα περιουσιακά του στοιχεία ως διαθέσιμα προς πώληση εάν η τρέχουσα αξία τους αναμένεται να ανακτηθεί μέσω της πώλησής τους και όχι μέσω της συνεχούς χρήσης τους. Τα πάγια τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση μετρώνται στη χαμηλότερη αξία ανάμεσα στην τρέχουσα αξία

και στην εύλογη αξία μείον τυχόν εξόδων που θα πρέπει να γίνουν για την πώληση. Τα κόστη αυτά είναι επιπλέον έξοδα τα οποία σχετίζονται εξ ολοκλήρου με την πώληση του παγίου.

Τα κριτήρια για ταξινόμηση ενός παγίου σαν διαθέσιμο προς πώληση πληρούνται όταν η πώληση είναι πολύ πιθανή και το περιουσιακό στοιχείο είναι άμεσα διαθέσιμο να πουληθεί στην τρέχουσα κατάστασή του. Οι ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι δεν υπάρχει σημαντική πιθανότητα για αλλαγές στο πλάνο της πώλησης ή ότι η απόφαση πώλησης θα ανακληθεί. Η διοίκηση θα πρέπει επιπλέον να έχει δεσμευτεί στο πλάνο πώλησης του παγίου και η ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να αναμένεται εντός του επόμενου έτους από τη μέρα που το πάγιο χαρακτηρίστηκε ως διαθέσιμο προς πώληση.

Ενσώματα και ασώματα πάγια που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση σταματούν να αποσβένονται.

Τα πάγια που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση και οι αντίστοιχες υποχρεώσεις παρουσιάζονται ξεχωριστά στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

2.7 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια περιλαμβάνουν κυρίως οικόπεδα, κτίρια, μηχανολογικό εξοπλισμό, πρατήρια καυσίμων, μεταφορικά μέσα και έπιπλα και εξαρτήματα. Τα ενσώματα πάγια αναγράφονται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσες δαπάνες για την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη σχετιζόμενα με το πάγιο θα εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το αναπόσβεστο υπόλοιπο των παγίων που έχουν αντικατασταθεί διαγράφεται στα αποτελέσματα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων διαγράφεται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται, εκτός από το κόστος της περιοδικής γενικής συντήρησης των διυλιστηρίων το οποίο κεφαλαιοποιείται και διαγράφεται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης μέχρι την επόμενη προγραμματισμένη γενική συντήρηση στο βαθμό που τα κόστη αυτά βελτιώνουν είτε την ωφέλιμη ζωή του παγίου είτε την παραγωγική του δυναμικότητα.

Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση είναι πάγια που βρίσκονται υπό κατασκευή (σχετίζονται κυρίως με τις μονάδες διύλισης) και καταχωρούνται στο κόστος. Το κόστος περιλαμβάνει το κόστος κατασκευής αμοιβές τρίτων και άλλες άμεσες δαπάνες. Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση δεν αποσβένονται, καθώς το πάγιο που αφορούν δεν είναι διαθέσιμο για χρήση.

Τα οικόπεδα δεν υπόκεινται σε απόσβεση, επίσης. Οι αποσβέσεις των άλλων ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους που έχει ως εξής:

– Κτίρια (περιλαμβάνονται τα πρατήρια καυσίμων)	13 – 40 έτη
– Μηχ/κός εξοπλισμός	
▪ Εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις και μηχανήματα	10 – 35 έτη
▪ Αγωγοί	30 – 40 έτη
▪ Λοιπός εξοπλισμός	5 – 10 έτη
– Μεταφορικά μέσα	
▪ Βυτιοφόρα φορτηγά μεταφοράς LPG και λευκών προϊόντων	5 – 10 έτη
▪ Λοιπά Μεταφορικά Μέσα	4 – 10 έτη
▪ Πλοία	25 – 35 έτη

– Έπιπλα και εξαρτήματα

▪ Υπολογιστές	3 – 5 έτη
▪ Λοιπά έπιπλα και εξαρτήματα	4 – 10 έτη

Οι εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν μονάδες διωλιστηρίων, εργοστάσια πετροχημικών, δεξαμενές καυσίμων και πρατήρια καυσίμων. Με βάση τις τεχνικές μελέτες που πραγματοποιήθηκαν κατά το 2013, η αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των νέων μονάδων του διωλιστηρίου (διωλιστήριο Ελευσίνας) έχει εκτιμηθεί στα 35 έτη. Από την 1η Ιουλίου 2013 η υπολειπόμενη ωφέλιμη οικονομική ζωή των άλλων μονάδων διύλισης έχει αναθεωρηθεί και αναμορφωθεί και σε γενικές γραμμές δεν υπερβαίνει τα 25 έτη.

Οι υπολειμματικές αξίες και η ωφέλιμη ζωή των ενσωμάτων παγίων επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και αναπροσαρμόζονται ανάλογα εάν κριθεί απαραίτητο.

Όταν η λογιστική αξία των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα. (Σημ. 2.11).

Το κόστος και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις των παγίων που αποσύρονται ή πωλούνται αφαιρείται από τους σχετικούς λογαριασμούς κατά το χρόνο της πώλησης ή απόσυρσης τους και τυχόν κέρδη ή ζημίες, που καθορίζονται κατόπιν σύγκρισης των εσόδων από την πώληση με τη λογιστική αξία, περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων σαν μέρος των λοιπών εσόδων / (εξόδων).

2.8 Κόστος δανεισμού

Έξοδα δανεισμού που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή στοιχείων παγίου ενεργητικού κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής και μέχρι τα πάγια να καταστούν έτοιμα προς χρήση.

Έξοδα δανεισμού κεφαλαιοποιούνται αν τα κεφάλαια που αντλήθηκαν χρησιμοποιήθηκαν ειδικά για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων. Αν τα κεφάλαια αντλήθηκαν γενικά και χρησιμοποιήθηκαν για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, το μέρος των εξόδων δανεισμού που κεφαλαιοποιείται καθορίζεται εφαρμόζοντας ένα συντελεστή κεφαλαιοποίησης επί του κόστους απόκτησης του παγίου. Τα υπόλοιπα έξοδα δανεισμού καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

2.9 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Υπεραξία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει το επιπλέον ποσό μεταξύ της αξίας εξαγοράς και της εύλογης αξίας του μεριδίου του Ομίλου επί των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του αγοραζόμενου κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Κέρδη ή ζημίες από την πώληση μιας θυγατρικής περιλαμβάνουν το υπόλοιπο της υπεραξίας που σχετίζεται με τη συγκεκριμένη προς πώληση θυγατρική. Στην περίπτωση κατά την οποία η εύλογη αξία του μεριδίου της Εταιρείας στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας που εξαγοράζεται κατά την ημερομηνία της απόκτησης είναι μεγαλύτερη από το κόστος αγοράς, προκύπτει αρνητική υπεραξία η οποία και αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα αποτελέσματα.

Η υπεραξία κατανέμεται στις μονάδες παραγωγής ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) για έλεγχο απομείωσης. Η κατανομή γίνεται στις ομάδες των μονάδων που αναμένεται να ωφεληθούν από τους επιχειρηματικούς συνδυασμούς στους οποίους δημιουργήθηκε η υπεραξία και αναγνωρίζεται σύμφωνα με το λειτουργικό τομέα. Η υπεραξία υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως, ή και συντομότερα εφόσον υπάρχουν σχετικές ενδείξεις. Η απομείωση της υπεραξίας προσδιορίζεται με την εκτίμηση της ανακτήσιμης αξίας κάθε ΜΔΤΡ (ή ομάδας ΜΔΤΡ) στην οποία η υπεραξία έχει κατανεμηθεί. Όταν η ανακτήσιμη αξία (που ορίζεται ως μεγαλύτερη αξία μεταξύ αξίας χρήσεως και εύλογης αξίας μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος) της ΜΔΤΡ είναι μικρότερη από την λογιστική της αξία συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας, αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης. Η απομείωση της υπεραξίας δεν μπορεί να αναστραφεί μεταγενέστερα.

(β) Δικαιώματα μισθώσεων πρατηρίων

Τα δικαιώματα μισθώσεων χώρων περιλαμβάνουν εφάπαξ καταβολές προς πρατηριούχους που δίδονται κατά την υπογραφή νέων συμβάσεων μίσθωσης για πρατήρια που αποκτούνται για πρώτη φορά για την εξασφάλιση της χρήσης και του ελέγχου των πρατηρίων. Οι πληρωμές αυτές αποτελούν κίνητρα που δίδονται για να εξασφαλίσουν την προώθηση σήματος και μελλοντικά έσοδα και επομένως κεφαλαιοποιούνται σύμφωνα με το ΔΛΠ 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία». Η φήμη και πελατεία πρατηρίων αποσβένεται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, η οποία συνήθως κυμαίνεται μεταξύ 5 και 25 ετών.

(γ) Δικαιώματα και άδειες

«Τα δικαιώματα και άδειες» έχουν συγκεκριμένη διάρκεια ζωής και παρουσιάζονται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Η απόσβεση υπολογίζεται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο για να καταναίμει το κόστος των δικαιωμάτων στην εκτιμώμενη διάρκεια ζωής, η οποία συνήθως κυμαίνεται μεταξύ 3 και 25 ετών.

Οι άδειες και δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων κεφαλαιοποιούνται και αποσβένονται στην περίοδο της έρευνας σύμφωνα με τους όρους των εκάστοτε αδειών.

(δ) Λογισμικό

Το κόστος λογισμικού περιλαμβάνει το κόστος αγοράς και εγκατάστασης. Το κόστος των αδειών για τη χρήση λογισμικού κεφαλαιοποιείται με βάση το κόστος απόκτησης και ανάπτυξης του συγκεκριμένου λογισμικού έως ότου να είναι έτοιμο προς χρήση. Τα κόστη αυτά αποσβένονται κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους (1 έως 5 χρόνια) με την σταθερή μέθοδο απόσβεσης.

2.10 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων

(α) Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Κατά τη διάρκεια της περιόδου έρευνας και πριν προκύψει εμπορικά εκμεταλλεύσιμη ανακάλυψη, οι δαπάνες της έρευνας και αξιολόγησης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου εξοδοποιούνται. Γεωλογικά και γεωφυσικά κόστη όπως και κόστη άμεσα συνδεδεμένα με μια έρευνα εξοδοποιούνται άμεσα. Τα κόστη απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας κεφαλαιοποιούνται στα ασώματα πάγια και αποσβένονται στη διάρκεια της σχετικής άδειας ή ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών αν διαφοροποιούνται σημαντικά.

(β) Ανάπτυξη ενσώματων και ασώματων παγίων ενεργητικού

Δαπάνες για την κατασκευή, εγκατάσταση ή ολοκλήρωση έργων υποδομής όπως πλατφόρμες, αγωγοί και οι γεωτρήσεις εμπορικά εκμεταλλεύσιμων πηγών / κοιτασμάτων κεφαλαιοποιούνται ως ασώματα και ενσώματα πάγια ανάλογα με τη φύση τους. Όταν η περίοδος ανάπτυξης ολοκληρωθεί για ένα συγκεκριμένο κοιτάσμα τότε το κόστος της μεταφέρεται στα πάγια. Καμία απόσβεση δεν χρεώνεται στη φάση της ανάπτυξης.

(γ) Πάγια στοιχεία ενεργητικού παραγωγής πετρελαίου και αερίου

Τα πάγια στοιχεία παραγωγής πετρελαίου και αερίου αποτελούνται από ενσώματα πάγια στοιχεία και δαπάνες ανάπτυξης, που σχετίζονται άμεσα με την παραγωγή εκμεταλλεύσιμων κοιτασμάτων.

(δ) Αποσβέσεις παγίων στοιχείων ενεργητικού

Τα ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου αποσβένονται με τη μέθοδο των συντελεστών ανά μονάδα παραγωγής. Οι συντελεστές ανά μονάδα παραγωγής βασίζονται σε αποδεδειγμένα αποθέματα, τα οποία είναι πετρέλαιο, αέριο και άλλα ορυκτά αποθέματα τα οποία εκτιμάται ότι θα ανακτηθούν από τις υπάρχουσες υποδομές με τη χρήση των τρεχουσών μεθόδων εκμετάλλευσης. Οι ποσότητες πετρελαίου και αερίου θεωρούνται παραχθείσες από τη στιγμή που μετρηθούν με όργανα μέτρησης στο συμβατικό σημείο μεταβίβασης στον αγοραστή ή στα σημεία διεξαγωγής της πώλησης και συγκεκριμένα στη βαλβίδα εξόδου της δεξαμενής αποθήκευσης της περιοχής του κοιτάσματος.

(ε) Απομείωση – Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας εξετάζονται για απομείωση όταν υπάρχουν ενδείξεις που υποδεικνύουν απομείωση. Για τους σκοπούς του ελέγχου απομείωσης τα έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας τα οποία υποβάλλονται σε εξέταση για απομείωση, ομαδοποιούνται στις υπάρχουσες μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) των παραγωγικών κοιτασμάτων που ανήκουν στην ίδια γεωγραφική περιφέρεια σύμφωνα με το δικαίωμα έρευνας που αφορούν.

(στ) Απομείωση – Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια

Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια, εξετάζονται για απομείωση όταν γεγονότα ή αλλαγές των περιστάσεων υποδεικνύουν ότι το τρέχον υπόλοιπο του παγίου δεν πρόκειται να ανακτηθεί. Η ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται όταν το τρέχον υπόλοιπο του παγίου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης του αξίας μείον τα έξοδα διάθεσης και της αξίας χρήσης του. Για τους σκοπούς της αξιολόγησης της απομείωσης, τα πάγια στοιχεία ομαδοποιούνται στο κατώτατο επίπεδο για το οποίο υπάρχουν ξεχωριστά αναγνωρίσιμες ταμειακές ροές.

2.11 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, ο Όμιλος εκτιμά κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης. Ένα υπάρχον ενδείξεις για απομείωση ή εάν απαιτείται ετήσιος έλεγχος απομείωσης του παγίου, τότε υπολογίζεται η ανακτήσιμη αξία του. Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως ή και συχνότερα εάν υπάρχουν συγκεκριμένα γεγονότα και ενδείξεις τα οποία να υποδεικνύουν πιθανή απομείωση των στοιχείων. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό για το οποίο η λογιστική αξία του παγίου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ εύλογης αξίας μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και αξίας χρήσεως (παρούσα αξία χρηματοροών που αναμένεται να δημιουργηθούν με βάση την εκτίμηση της διοίκησης για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες). Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Για τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία εκτός από την υπεραξία, εκτιμάται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι ζημιές απομείωσης που έχουν αναγνωριστεί κατά το παρελθόν είτε έχουν μειωθεί είτε δεν υφίστανται πλέον. Εάν υπάρξουν τέτοιες ενδείξεις, ο Όμιλος υπολογίζει την ανακτήσιμη αξία του παγίου ή της ΜΔΤΡ. Ζημιές απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί κατά το παρελθόν αντιστρέφονται μόνο εφόσον έχουν αλλάξει οι εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά το χρόνο αναγνώρισης της ζημιάς. Η αντιστροφή της απομείωσης επιτρέπεται μέχρι το σημείο στο οποίο η λογιστική αξία του παγίου δεν υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ούτε την λογιστική αξία του παγίου μείον τις αποσβέσεις εάν αυτό δεν είχε απομειωθεί τα προηγούμενα χρόνια.

2.12 Χρηματοοικονομικά μέσα -αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

2.12.1 Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται, κατά την αρχική αναγνώριση, και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω άλλων συνολικών εισοδημάτων (OCI) και στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση εξαρτάται από τα συμβατικά χαρακτηριστικά των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου για τη διαχείριση τους. Με εξαίρεση τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα ή για τις οποίες ο Όμιλος έχει εφαρμόσει την πρακτική σκοπιμότητας, ο Όμιλος αρχικά αποτιμά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους

πλέον, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται μέσω αποτελεσμάτων, το κόστος συναλλαγής. Οι εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα ή για τις οποίες ο Όμιλος έχει εφαρμόσει την πρακτική σκοπιμότητας, αποτιμώνται στην τιμή συναλλαγής που προσδιορίζεται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15. Στη σημείωση 2.25 αναλύεται η λογιστική πολιτική για έσοδα από συμβάσεις με πελάτες

Προκειμένου ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο να ταξινομηθεί και να αποτιμηθεί στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων, πρέπει από αυτά να προκύπτουν ταμειακές ροές οι οποίες να είναι «αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI)» επί του αρχικού κεφαλαίου. Η αξιολόγηση αυτή αναφέρεται ως SPPI test και εξετάζεται σε επίπεδο χρηματοοικονομικού στοιχείου.

Το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου για τη διαχείριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται τις οικονομικές του δυνατότητες προκειμένου να δημιουργήσει ταμειακές ροές. Το επιχειρηματικό μοντέλο καθορίζει εάν οι ταμιακές ροές θα προκύψουν από τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών, πώληση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή και από τα δύο.

Η αγορά ή πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν την παράδοση περιουσιακών στοιχείων εντός χρονικού πλαισίου που καθορίζεται με κανονισμό ή σύμβαση στην αγορά αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία συναλλαγής δηλαδή κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση

Για σκοπούς μεταγενέστερης επιμέτρησης, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται στις κάτωθι κατηγορίες:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος (χρεόγραφα)
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων χωρίς ανακύκλωση σωρευτικών κερδών και ζημιών κατά την αποαναγνώριση (συμμετοχικά μέσα)

α) Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς εμπορία, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που προσδιορίζονται κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ή τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υποχρεωτικά θα πρέπει να επιμετρηθούν στην εύλογη αξία.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται ως διακρατούμενα προς εμπορία εάν αποκτώνται με σκοπό την πώληση ή την επαναγορά τους στο εγγύς μέλλον. Παράγωγα περιλαμβανομένων των ενσωματωμένων παραγώγων επίσης ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς εμπορία, εκτός εάν ορίζονται ως αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με ταμιακές ροές που δεν είναι μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων ταξινομούνται και αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ανεξάρτητα από το επιχειρηματικό μοντέλο.

β) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος

Ο Όμιλος αποτιμά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος εάν πληρούνται και οι δύο ακόλουθοι όροι: α) Το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διατηρείται σε επιχειρηματικό μοντέλο με στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών και β) οι συμβατικές ρήτρες του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που αποτελούν μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του υπολοίπου του αρχικού κεφαλαίου.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος επιμετρώνται στη συνέχεια χρησιμοποιώντας την μέθοδο (EIR) και υπόκεινται σε απομείωση. Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται, τροποποιηθεί ή απομειωθεί.

γ) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων (συμμετοχικοί τίτλοι)

Κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος μπορεί να επιλέξει να ταξινομήσει αμετάκλητα τις συμμετοχικές επενδύσεις του ως συμμετοχικούς τίτλους που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω συνολικών εισοδημάτων όταν πληρούν τον ορισμό της καθαρής θέσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 32 Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση, και δεν κατέχονται προς εμπορία. Η ταξινόμηση καθορίζεται ανά χρηματοοικονομικό μέσο.

Τα κέρδη και οι ζημιές από αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν ανακυκλώνονται ποτέ στα κέρδη ή τις ζημιές. Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως άλλα έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν έχει αποδειχθεί το δικαίωμα πληρωμής, εκτός εάν ο Όμιλος επωφελείται από τα έσοδα αυτά ως ανάκτηση μέρους του κόστους του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, οπότε τα κέρδη αυτά αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων. Οι συμμετοχικοί τίτλοι που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων δεν υπόκεινται σε εξέταση απομείωσης.

Ο Όμιλος επέλεξε να ταξινομήσει τις μη εισηγμένες μετοχές του στην κατηγορία αυτή.

2.12.2 Αποαναγώριση και απομείωση

Αποαναγώριση

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται κυρίως όταν:

- Τα δικαιώματα λήψης ταμειακών ροών από το περιουσιακό στοιχείο έχουν λήξει, ή
- Ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να λαμβάνει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή έχει αναλάβει την υποχρέωση να πληρώσει εξ ολοκλήρου τις λαμβανόμενες ταμειακές ροές χωρίς σημαντική καθυστέρηση σε τρίτο μέρος βάσει συμφωνίας "pass-through" και είτε (α) ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου είτε (β) ο Όμιλος δεν έχει μεταβιβάσει ούτε κρατήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις εκτιμήσεις του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου.

Όταν ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να εισπράξει ταμειακές ροές από ένα περιουσιακό στοιχείο ή έχει συνάψει συμφωνία μεταβίβασης, αξιολογεί εάν και σε ποιο βαθμό κατέχει τους κινδύνους και τα οφέλη από την κυριότητα. Όταν ο Όμιλος δεν έχει μεταβιβάσει ούτε κατέχει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου και ούτε έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου, ο Όμιλος συνεχίζει να αναγνωρίζει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο στο βαθμό της συνεχιζόμενης εμπλοκής του. Στην περίπτωση αυτή, ο Όμιλος αναγνωρίζει επίσης κάθε σχετική υποχρέωση. Το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο και η σχετική υποχρέωση αποτιμώνται σε βάση τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ο Όμιλος κατέχει.

Απομείωση

Περαιτέρω γνωστοποιήσεις σχετικά με απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρέχονται επίσης στις ακόλουθες σημειώσεις:

- Γνωστοποιήσεις για σημαντικές παραδοχές (Σημείωση 4)
- Απαιτήσεις από πελάτες (Σημείωση 11)

Για τις εμπορικές απαιτήσεις, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των πιστωτικών ζημιών ECL. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος δεν παρακολουθεί τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο, αλλά αναγνωρίζει ένα ποσοστό ζημιών που βασίζεται στην ECL σε όλη τη διάρκεια της ζωής σε κάθε περιόδο αναφοράς. Ο Όμιλος έχει καταρτίσει πίνακα προβλέψεων που βασίζεται στην ιστορική εμπειρία των πιστωτικών ζημιών, προσαρμοσμένη με μελλοντικούς παράγοντες κατάλληλους για τους οφειλότες και το οικονομικό περιβάλλον.

2.12.3 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά πάγια και οι υποχρεώσεις συμψηφίζονται και παρουσιάζονται καθαρά στην κατάσταση οικονομικής θέσης εάν υπάρχει νόμιμο δικαίωμα να συμψηφιστούν τα ποσά που έχουν αναγνωριστεί και επιπλέον υπάρχει πρόθεση να γίνει εκκαθάριση του καθαρού ποσού, δηλαδή πάγια και υποχρεώσεις να τακτοποιηθούν παράλληλα.

2.13 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων

Στα πλαίσια της διαχείρισης κινδύνου, ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επί συναλλάγματος και εμπορευμάτων για να αντισταθμίσει τους κινδύνους που συνδέονται με τη μελλοντική διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών και των τιμών των εμπορευμάτων. Αυτά τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη τους αξία κατά την ημερομηνία συμβάσεως και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην εύλογή τους αξία. Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία περιλαμβάνονται στα χρηματοοικονομικά πάγια όταν η εύλογη αξία τους είναι θετική και στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις όταν είναι αρνητική. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών εργαλείων αναγνωρίζονται σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού είτε στην κατάσταση αποτελεσμάτων είτε στα λοιπά εισοδήματα/ (ζημιές), ανάλογα με το κατά πόσο το παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο πληροί τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων και, εφόσον αυτό ισχύει, ανάλογα με τη φύση του αντικειμένου αντιστάθμισης. Ο Όμιλος κατηγοριοποιεί τα παράγωγα :

(α) Σε αντιστάθμιση της εύλογης αξίας που έχει αναγνωριστεί σαν ενεργητικό ή παθητικό στοιχείο ή μια δεσμευτική υποχρέωση (fair value hedge) και

(β) Σε αντιστάθμιση συγκεκριμένου κινδύνου συνδεδεμένου με αναγνωρισμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού ή μια συναλλαγή που είναι πολύ πιθανό να πραγματοποιηθεί (αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών- cash flow hedge).

Ο Όμιλος καταγράφει κατά την ημερομηνία συναλλαγής τη σχέση μεταξύ του αντισταθμιστικού εργαλείου και του αντικειμένου αντιστάθμισης καθώς και το σκοπό διαχείρισης κινδύνου και της στρατηγικής υλοποίησης συναλλαγών αντιστάθμισης κινδύνου.

Επιπλέον ο Όμιλος καταγράφει, τόσο κατά τη δημιουργία της συναλλαγής αντιστάθμισης όσο και στη συνέχεια, πως αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των αλλαγών στην εύλογη αξία των εργαλείων που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις συναλλαγές στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης. Αυτές οι συναλλαγές αντιστάθμισης αναμένεται να είναι αποτελεσματικές στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης και εξετάζονται σε τακτική βάση προκειμένου να διαπιστωθεί πως πράγματι είναι κατά τη διάρκεια των περιόδων κατά τις οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί.

Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα τα οποία χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση κινδύνου συμπεριλαμβάνουν χρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (ICE futures), εξωχρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, και δικαιώματα προαίρεσης (options).

Αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών

Το μέρος των μεταβολών στην εύλογη αξία που αναλογεί στην αποτελεσματική αντιστάθμιση του κινδύνου, αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση. Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά απορρέει από μεταβολές στην εύλογη αξία που αναλογεί στη μη αποτελεσματική αντιστάθμιση κινδύνων, αναγνωρίζεται άμεσα στη κατάσταση αποτελεσμάτων, στα «Λοιπά έσοδα/ (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)». Τα συσσωρευμένα ποσά στα ίδια κεφάλαια ανακυκλώνονται μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων στο κόστος πωληθέντων στις περιόδους όπου το αντικείμενο αντιστάθμισης επηρεάζει το αποτέλεσμα (όταν δηλαδή λαμβάνει χώρα η προβλεπόμενη προς αντιστάθμιση συναλλαγή).

Όταν ένα χρηματοοικονομικό εργαλείο αντιστάθμισης ταμειακών ροών λήξει, πουληθεί, ή πλέον δεν πληρεί τα κριτήρια αντιστάθμισης ταμειακών ροών, συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που υπάρχουν στα ίδια κεφάλαια παραμένουν εκεί έως ότου η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί τελικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Στην περίπτωση που δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί η προβλεπόμενη συναλλαγή, η λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων διακόπτεται και τα συσσωρευμένα κέρδη / ζημιές που βρίσκονται στα ίδια κεφάλαια μεταφέρονται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων στα «Λοιπά έσοδα/ (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)».

Παράγωγα προς πώληση

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου ταξινομούνται ως παράγωγα προς πώληση και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Διακυμάνσεις στην εύλογη αξία αυτών των παραγώγων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου αναγνωρίζονται άμεσα στην κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων.

2.14 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν υπάρχει επαρκής βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ότι ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις. Επιχορηγήσεις που σχετίζονται με πάγια περιουσιακά στοιχεία αρχικά αναγνωρίζονται σαν κρατικές επιχορηγήσεις επομένων περιόδων και συμπεριλαμβάνονται στις «Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις». Μεταγενέστερα, πιστώνονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των παγίων που αναφέρονται σε άμεση σχέση με τις αποσβέσεις του συγκεκριμένου παγίου.

2.15 Αποθέματα

Τα αποθέματα περιλαμβάνουν αργό πετρέλαιο και λοιπές πρώτες ύλες, διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα, πετροχημικά, αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπά υλικά.

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο του μηνιαίου μέσου σταθμικού κόστους. Το κόστος των τελικών και ημιτελών προϊόντων περιλαμβάνει την αξία των πρώτων υλών, άμεσες δαπάνες προσωπικού, λοιπά άμεσα κόσστη και γενικά βιομηχανικά έξοδα. Δεν περιλαμβάνει τα κόσστη δανεισμού. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας, αφαιρουμένων των εκτιμώμενων δαπανών ολοκλήρωσης του αποθέματος και των εκτιμώμενων εξόδων που χρειάζονται για την ολοκλήρωση της πώλησης, σε περίπτωση που τέτοια έξοδα απαιτούνται. Τα ανταλλακτικά που καταναλώνονται μέσα στο χρόνο παρακολουθούνται λογιστικά ως αποθέματα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν καταναλώνονται.

2.16 Εμπορικές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες με πίστωση συνήθως από 20 έως 90 μέρες, αρχικά καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρούνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων των προβλέψεων απομείωσης.

Οι εμπορικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν συναλλαγματικές και γραμμάτια εισπρακτέα από τους πελάτες.

Αναφορικά με τις μη επισφαλείς εμπορικές απαιτήσεις, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 και υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιεί πίνακα με τον οποίο υπολογίζονται οι σχετικές προβλέψεις με τρόπο που αντανάκλα την εμπειρία από παρελθόντα γεγονότα καθώς και προβλέψεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης των πελατών και του οικονομικού περιβάλλοντος. Οι επισφαλείς απαιτήσεις του Ομίλου αξιολογούνται μια προς μία για τον υπολογισμό της σχετικής πρόβλεψης. Το ποσό της πρόβλεψης αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και περιλαμβάνεται «έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης».

2.17 Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και προθεσμίας, καθώς και άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις οι οποίες είναι ρευστοποιήσιμες εντός περιόδου που δεν υπερβαίνει τους

τρεις μήνες. Οι δεσμευμένες καταθέσεις περιλαμβάνουν τραπεζικές καταθέσεις οι οποίες έχουν δεσμευθεί ως εγγύηση για τη σύναψη δανειακών συμβάσεων.

2.18 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει κοινές μετοχές της Εταιρείας. Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος και μειώνονται από το κόστος της έκδοσης.

Επαναγορές μετοχών της εταιρείας (ίδιες μετοχές) αναγνωρίζονται στο κόστος και παρουσιάζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων. Κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση ιδίων μετοχών δεν αναγνωρίζεται κέρδος ή ζημία στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τυχόν διαφορές που προκύπτουν ανάμεσα στη λογιστική αξία και το τίμημα σε περίπτωση επανέκδοσης αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια.

2.19 Δανεισμός

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα που προκύπτουν από την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (αφαιρουμένων των σχετικών εξόδων) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Έξοδα δανείων που καταβάλλονται κατά την υπογραφή των νέων πιστώσεων αναγνωρίζονται ως έξοδα του δανείου εφόσον γίνει ανάληψη μέρους ή και του συνόλου της νέας πιστωτικής γραμμής. Σε αυτή την περίπτωση καταχωρούνται ως μελλοντικά έξοδα δανείων μέχρι να γίνει η ανάληψη. Εφόσον δεν χρησιμοποιηθούν τα νέα δάνεια, μερικώς ή στο σύνολό τους, τότε αυτά τα έξοδα περιλαμβάνονται στα προπληρωθέντα έξοδα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια ζωής της σχετικής πιστωτικής γραμμής.

Τα δάνεια διαγράφονται από τον ισολογισμό όταν η υποχρέωση που είχε προκύψει από το συμβόλαιο ακυρώνεται, εκπνέει ή δεν υφίσταται. Η διαφορά μεταξύ του υπολοίπου του δανείου το οποίο διαγράφηκε ή μεταβιβάστηκε σε κάποιον άλλο, και του ποσού που πληρώθηκε, συμπεριλαμβανομένων και μη χρηματικών στοιχείων που μεταβιβάστηκαν ή υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σαν Λοιπά Έσοδα/Έξοδα ή σαν Χρηματοοικονομικά Έσοδα/Έξοδα.

Τα δάνεια χαρακτηρίζονται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν ο Όμιλος έχει το οριστικό δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού.

Σε περιπτώσεις όπου γίνεται επαναδιαπραγμάτευση των υπάρχοντων δανείων της Εταιρείας, αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε τροποποίηση ή ανταλλαγή δανείων με τους δανειστές που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί με διάφορους τρόπους. Εάν η τροποποίηση ή η ανταλλαγή των δανείων αντιπροσωπεύει μια διευθέτηση του αρχικού χρέους, ή απλώς μια επαναδιαπραγμάτευση του χρέους αυτού, καθορίζει το λογιστικό χειρισμό που πρέπει να εφαρμόζεται από τον οφειλέτη. Όταν οι όροι των υφιστάμενων δανείων είναι ουσιαστικά διαφορετικοί από τους όρους των τροποποιημένων ή ανταλλασσόμενων δανείων, μια τέτοια τροποποίηση ή ανταλλαγή αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση του αρχικού δανεισμού και η διαφορά που προκύπτει αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης.

Ο Όμιλος θεωρεί ότι οι όροι είναι σημαντικά διαφορετικοί είτε όταν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, βάσει των νέων όρων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν εξόδων ή αμοιβών που προκύπτουν χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, είναι τουλάχιστον 10% διαφορετική από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των υπολειπόμενων ταμειακών ροών του αρχικού δανεισμού είτε όταν υπάρχει μια σημαντική αλλαγή στους όρους λαμβάνοντας υπόψη ποιοτικά κριτήρια. Τα ποιοτικά κριτήρια μπορεί να περιλαμβάνουν:

- το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται ο δανεισμός
- το επιτόκιο (π.χ. από σταθερό σε κυμαινόμενο)
- αλλαγές σε περιοριστικούς όρους ενός συμβολαίου ("covenants").

2.20 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος της περιόδου αποτελείται από την τρέχουσα και την αναβαλλόμενη φορολογία. Το έξοδο/έσοδο φόρου για τη περίοδο είναι ο φόρος που υπολογίζεται στο φορολογητέο αποτέλεσμα της περιόδου βάσει του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή στην κάθε χώρα/δικαιοδοσία στην οποία έχει παρουσία ο Όμιλος, προσαρμοσμένο στις μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ή υποχρέωση που αφορούν προσωρινές διαφορές ή μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές καθώς και οι επιπλέον φόροι προηγούμενων χρήσεων. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην «Κατάσταση συνολικών εισοδημάτων» εκτός και αν σχετίζεται με ποσά που έχουν αναγνωρισθεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια. Σε αυτήν την περίπτωση ο φόρος αναγνωρίζεται επίσης στα Ίδια Κεφάλαια.

Οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρώνται στο ποσό το οποίο αναμένεται να ανακτηθεί ή να πληρωθεί στις φορολογικές αρχές.

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών, υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία που έχει θεσπιστεί κατά την ημερομηνία Ισολογισμού στις χώρες όπου έχουν έδρα οι εταιρείες του Ομίλου και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη. Η διοίκηση ανά διαστήματα αξιολογεί τις περιπτώσεις όπου η κείμενη φορολογική νομοθεσία χρήζει ερμηνείας. Όπου κρίνεται απαραίτητο γίνονται προβλέψεις επί των ποσών που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν αναγνωρίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και αναμένεται να ισχύσουν όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν είναι πιθανόν ότι θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αξιολογούνται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και μειώνονται σε περίπτωση που δεν κρίνεται πλέον πιθανόν ότι στις μελλοντικές χρήσεις θα υπάρξει το αναμενόμενο φορολογικό κέρδος προκειμένου να χρησιμοποιηθεί είτε το σύνολο είτε μέρος αυτών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν επιτρέπεται νομικά ο συμψηφισμός φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από την ίδια φορολογούσα αρχή επί της οντότητας που φορολογείται ή και επί διαφορετικών οντοτήτων και υπάρχει η πρόθεση η τακτοποίηση να γίνει με συμψηφισμό.

2.21 Παροχές στο προσωπικό

(α) Υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης

Ο Όμιλος συμμετέχει σε διάφορα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Οι πληρωμές καθορίζονται από την εκάστοτε τοπική νομοθεσία και τους κανονισμούς των ταμείων. Οι διάφορες εταιρείες του Ομίλου έχουν προγράμματα καθορισμένων παροχών και προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο καθορίζει ένα συγκεκριμένο ποσό παροχής συντάξεως το οποίο θα εισπράξει ο εργαζόμενος όταν συνταξιοδοτηθεί το οποίο συνήθως εξαρτάται από ένα ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και το ύψος των αποδοχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του οποίου ο Όμιλος πραγματοποιεί καθορισμένες πληρωμές σε ένα κρατικό συνταξιοδοτικό ταμείο. Ο Όμιλος δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να πληρώσει επί πλέον εισφορές εάν το ταμείο δεν έχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους εργαζομένους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην παρούσα και τις προηγούμενες χρονικές περιόδους.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Όπου προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, οι υπάλληλοι και οι εργατές δικαιούνται κατά τη συνταξιοδότησή τους να λάβουν ποσό ύψους που καθορίζεται με βάση τις αποδοχές τους και τη διάρκεια της εργασίας τους. Τα προγράμματα αυτά θεωρούνται προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στον Ισολογισμό για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή, κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, μειωμένη κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η υποχρέωση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών εκροών με συντελεστή προεξόφλησης το επιτόκιο των μακροπροθέσμων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο ίδιο νόμισμα με τις πληρωμές των εισφορών και έχουν διάρκεια περίπου ίση με το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα.

Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, το οποίο αναγνωρίζεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων στις συνταξιοδοτικές παροχές, εκτός αν έχει ήδη συμπεριληφθεί στο κόστος κάποιου περιουσιακού στοιχείου, αντιπροσωπεύει την αύξηση της σχετικής υποχρέωσης όπως αυτή προκύπτει από την απασχόληση των εργαζόμενων την τρέχουσα περίοδο, τις περικοπές των καθορισμένων παροχών και τους διακανονισμούς.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από εμπειρικές αναπροσαρμογές και αλλαγές σε αναλογιστικές παραδοχές χρεώνονται ή πιστώνονται στα ίδια κεφάλαια, στα λοιπά συνολικά έσοδα κατά την περίοδο την οποία προκύπτουν.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Οι εργαζόμενοι του Ομίλου καλύπτονται από ένα από τα πολλά συνταξιοδοτικά προγράμματα που επιχορηγούνται από το Ελληνικό Κράτος και αφορούν τον ιδιωτικό τομέα. Τα προγράμματα αυτά παρέχουν συνταξιοδοτικές και φαρμακευτικές καλύψεις. Ο κάθε εργαζόμενος υποχρεούται να εισφέρει μέρος του μηνιαίου μισθού του στο πρόγραμμα ενώ παράλληλα και ο Όμιλος καταβάλλει ένα ποσό για τον εργαζόμενο. Κατά το χρόνο συνταξιοδότησης, το ταμείο έχει την υποχρέωση να καταβάλει στους εργαζόμενους τις συνταξιοδοτικές παροχές που τους αναλογούν δηλαδή ο Όμιλος δεν έχει κάποια σχετική υποχρέωση.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως ή όταν ο εργαζόμενος αποχωρήσει οικειοθελώς με αντάλλαγμα αυτές τις παροχές. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές το νωρίτερο από τις ακόλουθες ημερομηνίες: (α) όταν ο Όμιλος δεν μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά των παροχών αυτών και β) όταν η εταιρεία αναγνωρίζει κόστος αναδιάρθρωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 και συμπεριλαμβάνει την καταβολή των παροχών λήξης. Στην περίπτωση μίας προσφοράς που γίνεται για να ενθαρρύνει την εθελουσία αποχώρηση, οι παροχές εξόδου υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των εργαζομένων που αναμένεται να δεχτούν την προσφορά. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

(γ) Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους ή με βάση την αξία των συμμετοχικών τίτλων

Οι εργαζόμενοι του Ομίλου ενδέχεται να λάβουν παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους, βάσει προγραμμάτων αποδοχών βασισμένο σε μετοχικούς τίτλους. Το συνολικό ποσό της δαπάνης κατά τη διάρκεια της περιόδου

ωρίμανσης του δικαιώματος καθορίζεται με βάση την εύλογη αξία του προγράμματος κατά την περίοδο που προσφέρεται το δικαίωμα. Οι προϋποθέσεις που δεν σχετίζονται με την αγορά περιλαμβάνονται στις υποθέσεις για τον καθορισμό του αριθμού των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν.

Σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού ο Όμιλος αναθεωρεί τις εκτιμήσεις για τον αριθμό των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Αναγνωρίζει την επίδραση της αναθεώρησης των αρχικών εκτιμήσεων, εφόσον υπάρξει, στα αποτελέσματα με ανάλογη προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων.

Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων, η Εταιρεία μπορεί να προβεί στην έκδοση νέων μετοχών. Τα ποσά που εισπράττονται καθαρά από άμεσα έξοδα της συναλλαγής, καταχωρούνται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο, κατά την άσκηση των δικαιωμάτων.

(δ) Βραχυπρόθεσμες αποδοχές αδειών

Ο Όμιλος αναγνωρίζει το αναμενόμενο κόστος των βραχυπρόθεσμων παροχών στους εργαζομένους με την μορφή πληρωμένων αδειών, δεδομένου ότι οι εργαζόμενοι έχουν θεμελιώσει το σχετικό δικαίωμά τους μέσω της παροχής των υπηρεσιών τους.

2.22 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρούνται σύμφωνα με το αποσβεσμένο κόστος όπου και χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου. Οι υποχρεώσεις ταξινομούνται σε βραχυπρόθεσμες αν η πληρωμή επίκειται εντός ενός έτους ή λιγότερο. Εάν όχι, παρουσιάζονται μέσα στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

2.23 Προβλέψεις

Προβλέψεις για έξοδα αναδιοργάνωσης και νομικές υποθέσεις γίνονται όταν ο Όμιλος έχει νομικές ή άλλες συμβατικές υποχρεώσεις που απορρέουν από πράξεις του παρελθόντος, είναι πιθανόν να χρειασθούν μελλοντικές εκροές για την διευθέτηση αυτών των υποχρεώσεων και τα σχετικά ποσά μπορούν να υπολογισθούν με σχετική ακρίβεια. Προβλέψεις αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν πρόστιμα λόγω τερματισμού συμβάσεων μισθώσεων και αμοιβές λόγω εξόδου από την υπηρεσία εργαζομένων. Προβλέψεις δεν μπορεί να γίνουν για ενδεχόμενες μελλοντικές λειτουργικές ζημιές.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης και αφορούν στη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Ο συντελεστής προεξόφλησης που χρησιμοποιείται αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς και τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς επίσης και επαυξήσεις σχετικές με την υποχρέωση.

2.24 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις

Ο Όμιλος εφαρμόζει πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος η οποία συμμορφώνεται με την ισχύουσα νομοθεσία και τους όρους που απορρέουν από τις περιβαλλοντικές και λειτουργικές άδειες των δραστηριοτήτων του. Για τη συμμόρφωση με όλους τους σχετικούς όρους και κανονισμούς ο Όμιλος έχει εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των διαφόρων παραμέτρων, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις των αρμοδίων αρχών. Επίσης προσαρμόζει τα επενδυτικά του προγράμματα για δαπάνες που απαιτούνται για γνωστές μελλοντικές περιβαλλοντολογικές απαιτήσεις. Οι παραπάνω δαπάνες προεκτιμούνται από σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες.

Υποχρεώσεις για περιβαλλοντικές δαπάνες επανόρθωσης ή καθαρισμού αναγνωρίζονται όταν οι σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες ή εργασίες καθαρισμού είναι πιθανές και οι σχετικές δαπάνες μπορούν εύλογα να

εκτιμηθούν. Γενικά, η δημιουργία των σχετικών προβλέψεων συμπίπτει με τη δέσμευση από μέρους του Ομίλου να προβεί σε υλοποίηση επίσημου σχεδίου δράσης, σε περίπτωση αποβιομηχανοποίησης ή σε περίπτωση κλεισίματος ανενεργών εγκαταστάσεων. Το ποσό της πρόβλεψης είναι η καλύτερη δυνατή εκτίμηση των απαιτούμενων δαπανών. Εάν η διαχρονική αξία του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης που αναγνωρίζεται είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών δαπανών.

Ο λογιστικός χειρισμός που πραγματοποιεί ο Όμιλος σχετικά με την υποχρέωση πλήρωσης συγκεκριμένων στόχων εκπομπών CO₂, είναι ο ακόλουθος: Το ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ) κατανέμει ετησίως στα ευρωπαϊκά διυλιστήρια, καθορισμένο αριθμό δικαιωμάτων εκπομπών ρυπογόνων αερίων. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα δικαιώματα που λαμβάνει στο κόστος και αναγνωρίζει πρόβλεψη για το ποσό που θα πρέπει να πληρώσει εφόσον οι εκπομπές του κατά τη διάρκεια της χρονιάς ξεπεράσουν τα δικαιώματα που έχουν ληφθεί ή αγοραστεί. Η πρόβλεψη αναγνωρίζεται ως το ποσό με το οποίο αναμένεται να επιβαρυνθεί ο Όμιλος κατά την εξόφληση της υποχρέωσης, αφού ληφθούν υπόψη τα δικαιώματα εκπομπών που ήδη έχουν αγοραστεί και ισούται με την αγοραία, κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, τιμή των δικαιωμάτων που απαιτούνται για την κάλυψη ενδεχόμενου ελλείματος εκπομπών που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή.

2.25 Αναγνώριση εσόδων

Έσοδα από συμβόλαια με πελάτες

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρους Προστιθέμενης Αξίας, τελωνειακά τέλη, εκπτώσεις και επιστροφές. Τα έσοδα από πελάτες αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος των αγαθών ή των υπηρεσιών που παρέχονται έχουν μεταφερθεί στον πελάτη. Η μεταφορά του ελέγχου στον πελάτη γίνεται κατά το χρόνο παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών αντίστοιχα. Το ύψος του εσόδου που αναγνωρίζεται, είναι το ποσό που ο Όμιλος αναμένει πως θα λάβει ως αντάλλαγμα για την παροχή αυτών των αγαθών ή υπηρεσιών. Οι όροι πληρωμής συνήθως διαφοροποιούνται ανάλογα με το είδος της πώλησης και εξαρτώνται κατά κύριο λόγο από τη φύση των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τα κανάλια διανομής αλλά και τα χαρακτηριστικά κάθε πελάτη.

Ο Όμιλος εκτιμά επιπλέον εάν έχει ρόλο εντολέα ή εκπροσώπου σε κάθε σχετική συμφωνία. Η εκτίμηση του Ομίλου είναι πως στο σύνολο των συναλλαγών πώλησης στις οποίες προβαίνει έχει ρόλο εντολέα.

Οι ανταλλαγές προϊόντων για άλλα αντίστοιχης φύσης και αξίας δεν θεωρούνται πωλήσεις και συνεπώς δεν αναγνωρίζονται στα έσοδα από συμβόλαια με πελάτες. Το καθαρό αποτέλεσμα αυτό των συναλλαγών καταχωρείται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, στη γραμμή Κόστος Πωληθέντων.

Τα έσοδα αναγνωρίζονται ως ακολούθως:

Πωλήσεις αγαθών στη χονδρική & λιανική αγορά

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδο όταν εκπληρώνει μια συμβατική υποχρέωση προς τον εκάστοτε πελάτη με την παράδοση αγαθού (που ταυτίζεται με το χρόνο που ο έλεγχος επί του αγαθού περνάει στον πελάτη). Εάν μία σύμβαση περιλαμβάνει περισσότερες από μια συμβατικές υποχρεώσεις η συνολική αξία της σύμβασης επιμερίζεται στις επιμέρους υποχρεώσεις με βάση τις επιμέρους αξίες πώλησης. Το ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται είναι το ποσό που έχει επιμεριστεί στην αντίστοιχη συμβατική υποχρέωση που εκπληρώθηκε, με βάση το αντίτιμο που αναμένει να λάβει ο Όμιλος σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται κατά την περίοδο εκείνη όπου παρέχεται η υπηρεσία, κατά τη διάρκεια της παροχής της υπηρεσίας στον πελάτη, σε σχέση πάντα και με το βαθμό ολοκλήρωσης της παροχής της υπηρεσίας ως ποσοστό των συνολικών υπηρεσιών που έχουν συμφωνηθεί.

Μεταβλητό αντίτιμο

Εάν το αντίτιμο που έχει συμφωνηθεί στα πλαίσια της σύμβασης περιλαμβάνει και μεταβλητό τμήμα, ο Όμιλος αναγνωρίζει το ποσό αυτό σαν έσοδο, στο βαθμό που δεν είναι σημαντικά πιθανό το ποσό αυτό να αντλιογιστεί στο μέλλον.

Δικαιώματα εκπτώσεων

Ο όμιλος παρέχει δικαιώματα εκπτώσεων στους πελάτες του βάσει όρων που προσδιορίζονται στις σχετικές συμβάσεις. Τα δικαιώματα για εκπτώσεις με βάση τον όγκο των πωλήσεων, αξιολογούνται από τον Όμιλο, προκειμένου να προσδιοριστεί εάν αποτελούν ουσιώδη δικαιώματα τα οποία ο πελάτης δεν θα αποκτούσε εάν δεν είχε συνάψει τη συγκεκριμένη σύμβαση. Για όλα αυτά τα δικαιώματα ο Όμιλος αξιολογεί την πιθανότητα εξάσκησής τους και στη συνέχεια το μέρος του εσόδου το οποίο αναλογεί στο συγκεκριμένο δικαίωμα αναγνωρίζεται όταν το δικαίωμα είτε εξασκηθεί είτε λήξει.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου ο Όμιλος κατέληξε ότι οι εκπτώσεις επί του όγκου των πωλήσεων δημιουργούν δικαίωμα το οποίο πρέπει να αναγνωρίζεται με την πάροδο του χρόνου μέχρι το σημείο που είτε θα εξασκηθεί είτε θα λήξει. Ο Όμιλος παρέχει στους πελάτες εκπτώσεις επί του όγκου πωλήσεων με βάση τα όρια που καθορίζονται στις μεταξύ τους συμβάσεις. Όλες αυτές οι εκπτώσεις λογιστικοποιούνται εντός του οικονομικού έτους.

Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται αναλογικά με βάση το χρόνο και με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο όπου η έκπτωση κατανέμεται σαν έσοδο από τόκους.

Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

2.26 Μισθώσεις

Ο Όμιλος προσδιορίζει για κάθε σχετική συμφωνία στην οποία προβαίνει κατά πόσον είναι ή εμπερικλείει συμφωνία μίσθωσης αξιολογώντας την ουσία της. Μια συμφωνία είναι ή εμπερικλείει μίσθωση εάν παρέχει δικαίωμα χρήσης παγίου ακόμα και στις περιπτώσεις που αυτό το πάγιο ή τα πάγια δεν προσδιορίζονται ξεκάθαρα σε αυτή.

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι μισθωτής

Οι μισθώσεις παγίων όπου ο Όμιλος διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στα «Δάνεια». Το μέρος του κόστους χρηματοδότησης της μίσθωσης που αντιστοιχεί σε τόκους αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τρόπο που να συνεπάγεται σταθερό επιτόκιο στο υπόλοιπο της υποχρέωσης στην κάθε περίοδο. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους.

Μισθώσεις όπου ένα σημαντικό μέρος των κινδύνων και των οφελών της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι εκμισθωτής

Τα μισθώματα που εισπράττει ο Όμιλος αναγνωρίζονται σαν έσοδο αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα αντίστοιχα μισθωμένα πάγια περιλαμβάνονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης βάσει της φύσης τους.

2.27 Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους της εταιρίας αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης στην οποία τα μερίσματα ανακοινώθηκαν και η διανομή εγκρίθηκε από τη γενική συνέλευση των μετόχων της Εταιρίας. Τα ενδιάμεσα μερίσματα τα οποία έχουν προταθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωρίζονται στις υποχρεώσεις κατά το χρόνο πρότασής τους.

2.28 Συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης

Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης του Ομίλου προβλέπουν την αποζημίωση του κατόχου του συμβολαίου για ζημιά την οποία υπέστη σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του βάσει των συμφωνηθέντων όρων. Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης αναγνωρίζονται αρχικά σαν υποχρέωση στην εύλογη αξία τους, η οποία προσαρμόζεται για τυχόν έξοδα συναλλαγών τα οποία συνδέονται άμεσα με τις συγκεκριμένες συμβάσεις. Μεταγενέστερα, η επιμέτρηση της υποχρέωσης γίνεται στη μεγαλύτερη αξία ανάμεσα στο ποσό της πρόβλεψης που υπολογίστηκε βάσει του ΔΛΠ 9 και του ποσού που είχε αρχικά αναγνωριστεί, μείον όπου απαιτείται του συνολικού εισοδήματος.

2.29 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει τις τροποποιήσεις που περιγράφονται αναλυτικά στη σημείωση 2.1.1 για πρώτη φορά την οικονομική περίοδο που ξεκίνησε τη 1^η Ιανουαρίου 2018.

2.30 Συγκριτικά στοιχεία

Όπου ήταν αναγκαίο τα συγκριτικά στοιχεία έχουν ανακαταμεμηθεί για να συμφωνούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση των στοιχείων της παρούσης χρήσεως.

3 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι δραστηριότητες του Ομίλου επικεντρώνονται πρωτίστως στον κλάδο Δύλισης (συμπεριλαμβανομένων και των Χημικών) και Εμπορίας πετρελαιοειδών και δευτερευόντως στους κλάδους της Έρευνας Υδρογονανθράκων και Παραγωγής και Εμπορίας Ηλεκτρικής Ενέργειας. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους και κινδύνους σχετιζόμενους με την αγορά πετρελαιοειδών, όπως κινδύνους διακύμανσης των συναλλαγματικών ισοτιμιών, της τιμής των πετρελαιοειδών στις διεθνείς αγορές και των επιτοκίων, πιστωτικό κίνδυνο καθώς και κίνδυνο ρευστότητας και ταμειακών ροών. Συμβαδίζοντας με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και μέσα στα πλαίσια της εκάστοτε τοπικής αγοράς και νομικού πλαισίου, το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου εστιάζεται στην μείωση πιθανής έκθεσης στη μεταβλητότητα της αγοράς και / ή στην μετρίαση οποιασδήποτε αρνητικής επίδρασης στη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Σε γενικές γραμμές, τα θέματα που επηρεάζουν τη λειτουργία του Ομίλου, συνοψίζονται παρακάτω:

Μακροοικονομικό Περιβάλλον: Μακροοικονομικό Περιβάλλον: Μετά από μια παρατεταμένη περίοδο οικονομικής ύφεσης την περίοδο 2009-2016, κατά την οποία το πραγματικό ΑΕΠ μειώθηκε κατά 26%, η ελληνική οικονομία επέστρεψε σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης το 2017, με το ΑΕΠ να καταγράφει άνοδο κατά 1,4%. Βασικοί πυλώνες της μεγέθυνσης της οικονομίας αποτέλεσαν οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και οι επενδύσεις. Η ανοδική πορεία της οικονομίας συνεχίστηκε για έβδομο συνεχόμενο τρίμηνο (για πρώτη φορά μετά την περίοδο 2005-2006), με το πραγματικό ΑΕΠ των πρώτων εννέα μηνών του 2018 να παρουσιάζει

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

αύξηση κατά 2,1% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2017, βασιζόμενο κυρίως στις εξαγωγές προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και την ιδιωτική κατανάλωση. Από την άλλη πλευρά, η μείωση στις επενδύσεις και η αύξηση στις εισαγωγές, περιόρισαν την ανοδική πορεία ανάπτυξης.

Η συνολική κατανάλωση καυσίμων για το 2018 μειώθηκε κατά 3,1% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, κυρίως ως αποτέλεσμα της μείωσης στη ζήτηση του πετρελαίου θέρμανσης λόγω των ηπιότερων καιρικών συνθηκών και των υψηλότερων τιμών των πετρελαϊκών προϊόντων κατά τους τρεις πρώτους μήνες του έτους. Η ζήτηση καυσίμων κίνησης, ωστόσο, αυξήθηκε ελαφρώς κατά 0,3%, καθώς η υψηλότερη κατανάλωση πετρελαίου κίνησης σχεδόν εξισορροπήθηκε από τη μειωμένη ζήτηση βενζίνης.

Παρόλη την οικονομική ανάκαμψη που σημειώθηκε το 2017 και το 2018, καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος προσαρμογής και τα θετικά μέτρα ελάφρυνσης του δημόσιου χρέους που αποφασίστηκαν από το Eurogroup τον Ιούνιο του 2018, η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις, όπως το υψηλό δημόσιο χρέος, το μεγάλο απόθεμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων, την υψηλή ανεργία και την αδυναμία περαιτέρω επέκτασης της επενδυτικής βάσης της χώρας, οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπιστούν σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα και η αντιμετώπιση τους θα καθορίσει τις μελλοντικές αναπτυξιακές προοπτικές της χώρας. Η Διοίκηση αξιολογεί συνεχώς την κατάσταση και τις πιθανές μελλοντικές εξελίξεις προκειμένου να διασφαλίσει τη λήψη όλων των απαιτούμενων μέτρων για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες του στην Ελλάδα.

Έξοδος Μεγάλης Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση: Στο πλαίσιο βέλτιστης διαχείρισης των δανειακών του υποχρεώσεων, ο Όμιλος αντλεί κεφάλαια από τις διεθνείς αγορές, μέσω ευρω-ομολόγων έκδοσης της θυγατρικής του εταιρείας HELLENIC PETROLEUM FINANCE plc, που εδρεύει στο Λονδίνο, εισηγμένων στην αγορά του Λουξεμβούργου. Τυχόν αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ειδικά εάν αυτή συμβεί χωρίς συμφωνία μεταξύ ΗΒ και ΕΕ, ενδέχεται να επηρεάσει τόσο τα υφιστάμενα ομόλογα που έχει εκδώσει η HPF, καθώς και τον τρόπο χρηματοδότησης του Ομίλου από τις διεθνείς αγορές. Ο Όμιλος παρακολουθεί τις σχετικές εξελίξεις και εξετάζει εναλλακτικά σενάρια για την διατήρηση της δυνατότητας χρηματοδότησής του από τις διεθνείς αγορές ομολόγων.

Συναλλαγματικός κίνδυνος: Οι δραστηριότητες του Ομίλου είναι προστατευμένες από τη φύση τους από τον κίνδυνο που προκύπτει από συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς όλες οι συναλλαγές που γίνονται στον πετρελαϊκό τομέα βασίζονται σε διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια Αμερικής τόσο για το αργό πετρέλαιο όσο και για τα προϊόντα πετρελαιοειδών. Όλες οι διεθνείς αγορές και πωλήσεις αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαιοειδών διενεργούνται σε δολάρια Αμερικής, ενώ οι πωλήσεις σε τοπικές αγορές είτε γίνονται σε δολάρια Αμερικής είτε μετατρέπονται στο τοπικό νόμισμα για λογιστικούς λόγους χρησιμοποιώντας τις διεθνείς τιμές αναφοράς της ημερομηνίας συναλλαγής.

Κίνδυνος μεταβολής τιμών: Η διαχείριση κινδύνων που αφορούν τις τιμές των προϊόντων πραγματοποιείται από την επιτροπή διαχείρισης εμπορικών κινδύνων στην οποία μετέχουν ανώτερα στελέχη των εμπορικών και οικονομικών διευθύνσεων, ενώ για τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους η διαχείριση γίνεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες του Ομίλου, πάντα στα πλαίσια των εγκρίσεων που έχουν δοθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι Οικονομικές Υπηρεσίες προσδιορίζουν και εκτιμούν τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους σε στενή συνεργασία με τις λειτουργικές μονάδες του Ομίλου.

Εξασφάλιση τροφοδοσίας με αργά πετρέλαια: Κατά τους τελευταίους 18 μήνες, οι τιμές αναφοράς του αργού πετρελαίου άρχισαν να ανακάμπτουν, μετά από τριετή περίοδο συρρίκνωσης (Ιούνιος 2014 - Ιούνιος 2017), φτάνοντας τα \$68/bbl κατά μέσο όρο για το τέταρτο τρίμηνο του 2018 και τα \$72/bbl για ολόκληρο το έτος. Ωστόσο, το κόστος του αργού πετρελαίου, κυρίως των βαρέων αργών υψηλού θείου αλλά και των ελαφριών αργών χαμηλού θείου, τα οποία αποτελούν την κύρια πρώτη ύλη για διυλιστήρια υψηλής πολυπλοκότητας όπως αυτά του Ομίλου ΕΛΠΕ, συντηρείται σε λογικά επίπεδα, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα των διυλιστηρίων στη Μεσόγειο συγκριτικά με αντίστοιχες εταιρείες παγκοσμίως. Όσον αφορά στην απόφαση του προέδρου των ΗΠΑ για την εκ νέου επιβολή των κυρώσεων εναντίον του Ιράν, ο Όμιλος κατάφερε επιτυχώς να αντικαταστήσει το Ιρανικό πετρέλαιο που προμηθευόταν με άλλες εναλλακτικές στην περιοχή, χωρίς ιδιαίτερη επίπτωση στη συνέχεια και το κόστος της λειτουργίας των διυλιστηρίων (Σημ.15).

Χρηματοδότηση δραστηριοτήτων: Δεδομένης της οικονομικής συγκυρίας από το 2011 έως και σήμερα, ο Όμιλος έχει εστιάσει στη διαχείριση της μέσης διάρκειας ζωής των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, στη χρηματοδότηση του επενδυτικού του πλάνου καθώς και στη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Σύμφωνα με τις παραπάνω προτεραιότητες και το μεσοπρόθεσμο πλάνο χρηματοδότησης, ο Όμιλος έχει διατηρήσει μια αναλογία μακροπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανείων, λαμβάνοντας υπ' όψιν την πιστοδοτική δυνατότητα των τραπεζών και των αγορών κεφαλαίου, τη διαχείριση των χρηματοροών, καθώς και εμπορικές παραμέτρους. Περίπου 70% του συνολικού δανεισμού, χρηματοδοτείται από μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες γραμμές πίστωσης ενώ το υπόλοιπο χρηματοδοτείται από βραχυπρόθεσμο δανεισμό.

Τον Μάιο του 2016, ο Όμιλος αποπλήρωσε ευρωομόλογο \$400 εκατ. κατά την ημερομηνία λήξης του. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του ίδιου μήνα, η μητρική εταιρεία ολοκλήρωσε συμφωνία παροχής πιστωτικής γραμμής €400 εκατ., αποτελούμενης από δύο τμήματα, το πρώτο με δέσμευση εκταμίευσης ύψους €240 εκατ. δεσμευμένο και το δεύτερο ύψους €160 εκατ. χωρίς δέσμευση. Η πιστωτική γραμμή έχει διάρκεια 18 μηνών, με δυνατότητα παράτασης έξι μηνών, η οποία ασκήθηκε τον Ιούλιο του 2017 και στην οποία συναίνεσαν όλες οι συμμετέχουσες τράπεζες. Η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. αποπλήρωσε πλήρως το υπόλοιπο της πιστωτικής γραμμής, ύψους €240 εκ., κατά την ημερομηνία λήξης της, τον Μάιο του 2018.

Τον Οκτώβριο του 2016, ο Όμιλος εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €375 εκατ. και απόδοσης 4,875%, εγγυημένου από τη μητρική εταιρεία του Ομίλου, με τιμή έκδοσης 99,453 επί τοις εκατό του αρχικού κεφαλαίου. Οι ομολογίες λήγουν τον Οκτώβριο του 2021. Τα έσοδα από την έκδοση χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενου χρέους, συμπεριλαμβανομένης της μερικής προπληρωμής του ευρωομολόγου €500 εκατ. που έληξε τον Μάιο του 2017, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2016 και κατά την οποία έγιναν δεκτές ομολογίες ονομαστικής αξίας €225 εκατ.. Τον Ιούλιο του 2017, ο Όμιλος εξέδωσε εγγυημένες ομολογίες ύψους €74,53 εκατ. με λήξη στις 14 Οκτωβρίου 2021, οι οποίες ενοποιήθηκαν και αποτελούν μία ενιαία σειρά ομολογιών με το ευρωομόλογο ύψους €375 εκατ. και απόδοσης 4,875%.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος είχε ένα κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο ύψους €350 εκατ. με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2018 και ένα κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο ύψους €50 εκατ. αποτελούμενο από ένα τμήμα ύψους €40 εκατ. με λήξη τον Ιούλιο του 2016 και ένα τμήμα ύψους €10 εκατ. με λήξη τον Ιούλιο του 2018. Τον Ιούλιο του 2016 ο Όμιλος αποπλήρωσε μέρος του τμήματος που έληξε ύψους €20 εκατ., επεκτείνοντας την ημερομηνία λήξης του υπολοίπου των €20 εκατ. έως τον Ιούλιο του 2018. Τον Ιούνιο του 2018, ο Όμιλος αποπλήρωσε και τα δύο κοινοπρακτικά ομολογιακά δάνεια με συνολικό υπόλοιπο €380 εκατ. Τα δάνεια αναχρηματοδοτήθηκαν μέσω νέου πενταετούς κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου (revolving bond loan facility), ύψους €400 εκατ., το οποίο συνυπέγραψαν ελληνικές και διεθνείς τράπεζες.

Τον Οκτώβριο του 2016, ο Όμιλος παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου ύψους €400 εκατ. έως τον Οκτώβριο του 2017, με δυνατότητα επέκτασης δυο επιπλέον εξαμήνων. Τον Οκτώβριο του 2018 η Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ αποπλήρωσε πλήρως το δάνειο στη λήξη του (το υπόλοιπο ανερχόταν σε €284,5 εκατ.). Το δάνειο αναχρηματοδοτήθηκε τον Νοέμβριο του 2018, με την έκδοση νέου κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου ύψους €400 εκατ., με διάρκεια δύο ετών και με δυνατότητα παράτασης ενός έτους.

Η Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ ολοκλήρωσε τον Ιανουάριο του 2015 την εξασφάλιση κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου με δέσμευση, ύψους €200 εκατ., με διάρκεια τριών ετών. Τον Ιανουάριο του 2018 η εταιρεία επέκτεινε την ημερομηνία λήξης του δανείου μέχρι τον Φεβρουάριο του 2018, οπότε και αποπληρώθηκε πλήρως. Το δάνειο αναχρηματοδοτήθηκε τον Φεβρουάριο του 2018 για αυξημένο ποσό ύψους €300 εκατ. και διάρκεια τριών ετών.

Αναλυτικότερη αναφορά γίνεται στην παράγραφο (γ) Κίνδυνος ρευστότητας όπως επίσης και στη Σημείωση 16.

Διαχείριση κεφαλαίων: Σημαντική προτεραιότητα του Ομίλου αποτελεί επίσης η διαχείριση του Ενεργητικού, όπου ο Όμιλος απασχολεί κεφάλαια ύψους, περίπου €3,9 δισ., τα οποία καλύπτουν ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης, επενδύσεις σε πάγια στοιχεία αλλά και την επένδυση στον Όμιλο ΔΕΠΑ. Το κυκλοφορούν ενεργητικό

χρηματοδοτείται κυρίως από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένου και του βραχυπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού), οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του κεφαλαίου κίνησης (αποθέματα και πελάτες). Ως αποτέλεσμα του επενδυτικού πλάνου, την περίοδο 2007- 2012, το επίπεδο καθαρού δανεισμού αυξήθηκε στο 38% των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων, ενώ το υπόλοιπο 62% χρηματοδοτείται από ίδια κεφάλαια. Ο Όμιλος έχει ξεκινήσει διαδικασία μείωσης του επιπέδου καθαρού δανεισμού μέσω αξιοποίησης των αυξημένων λειτουργικών χρηματοροών μετά την ολοκλήρωση και λειτουργία του νέου διυλιστηρίου Ελευσίνας. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να οδηγήσει σε χαμηλότερο δείκτη Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια, καλύτερη αντιστοίχιση των ημερομηνιών λήξης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, καθώς και σε χαμηλότερο κόστος δανεισμού.

(α) *Κίνδυνος αγοράς*

(i) *Συναλλαγματικός κίνδυνος*

Όπως εξηγείται στη σημείωση 2.5 «Συναλλαγματικές μετατροπές», το λειτουργικό νόμισμα της μητρικής εταιρείας και νόμισμα αναφοράς του Ομίλου είναι το Ευρώ. Ωστόσο, σύμφωνα με την κοινή διεθνή πρακτική, όλες οι διεθνείς συναλλαγές αργού πετρελαίου και εμπορίας πετρελαιοειδών βασίζονται στις διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια ΗΠΑ.

Ο συναλλαγματικός νομισματικός κίνδυνος προκύπτει από τρεις τύπους έκθεσης σε κίνδυνο:

- **Κίνδυνος αποτίμησης στοιχείων της κατάστασης οικονομικής θέσης:** Το μεγαλύτερο μέρος από τα αποθέματα που διατηρεί ο Όμιλος αποτιμάται σε Ευρώ ενώ η υποκείμενη του αξία προσδιορίζεται σε Δολάρια Αμερικής. Ως εκ τούτου, πιθανή υποτίμηση του Δολαρίου έναντι του Ευρώ οδηγεί σε μείωση της αξίας ρευστοποίησης των αποθεμάτων που συμπεριλαμβάνονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης. Σαν μέτρο αντιστάθμισης μέρους του συγκεκριμένου κινδύνου, σημαντικό μέρος των υποχρεώσεων του Ομίλου προς προμηθευτές (αγορά αργού και έτοιμων πετρελαϊκών προϊόντων) πραγματοποιείται σε δολάρια περιορίζοντας τον κίνδυνο μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Σημειώνεται όμως ότι ενώ στην περίπτωση υποτίμησης του δολαρίου η επίδραση στη κατάσταση οικονομικής θέσης αντισταθμίζεται, σε περιπτώσεις ανατίμησης του δολαρίου η αποτίμηση σε αγοραία αξία τέτοιων υποχρεώσεων οδηγεί σε συναλλαγματικές ζημιές χωρίς αντισταθμισμένα οφέλη, καθώς τα αποθέματα εξακολουθούν να παρουσιάζονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης σε τιμή κτήσης. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018 εάν το Ευρώ είχε εξασθενήσει έναντι του Δολαρίου κατά 5% διατηρώντας όλα τα άλλα μεταβλητά στοιχεία σταθερά τα προ φόρων αποτελέσματα θα αυξανόταν περίπου κατά €1 εκατ. κυρίως ως αποτέλεσμα των κερδών από συναλλαγματικές διαφορές στην μετατροπή των δολαριακών εμπορικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, χρηματικών διαθεσίμων και στην μετατροπή των δολαριακών δανείων.
- **Κίνδυνος μετατροπής μεικτού περιθωρίου:** Λόγω του ότι οι περισσότερες συναλλαγές σε αργό πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου βασίζονται σε διεθνείς τιμές Platts σε δολάρια, το μεικτό κέρδος του Ομίλου σε Ευρώ διαφοροποιείται ανάλογα με την εκάστοτε ισοτιμία. Η πρόσφατη μεταβλητότητα της αγοράς έχει επιδράσει αρνητικά στην δυνατότητα και το κόστος κάλυψης του κινδύνου αυτού. Για το λόγο αυτό ο Όμιλος δεν προέβη σε μεγάλο ύψος πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου μετατροπής του μεικτού περιθωρίου σε Ευρώ. Η συγκεκριμένη έκθεση σε κίνδυνο σχετίζεται γραμμικά με το μεικτό περιθώριο του Ομίλου καθώς οποιαδήποτε ανατίμηση/ υποτίμηση του ευρώ έναντι του δολαρίου οδηγεί σε αντίστοιχη ζημιά/ κέρδος μετατροπής στα αποτελέσματα της περιόδου.
- **Κίνδυνος ξένων θυγατρικών:** Όπου ο Όμιλος λειτουργεί εκτός Ευρωζώνης υπάρχει επιπλέον έκθεση σε κίνδυνο που συνδέεται με τη σχετική ισοτιμία μεταξύ του δολαρίου (τρόπος καθορισμού βασικής τιμής), του Ευρώ (νόμισμα παρουσίασης) και του τοπικού νομίσματος (νόμισμα συναλλαγής). Όπου είναι δυνατό ο Όμιλος προσπαθεί να ελέγξει την έκθεση στον κίνδυνο αυτό, μεταφέροντας και συγκεντρώνοντας το σύνολο των συναλλαγμάτων σε επίπεδο Ομίλου. Παρ' ότι σημαντική για τις εκτός Ελλάδας θυγατρικές, η συνολική έκθεση στον κίνδυνο αυτό δεν θεωρείται σημαντική για τον Όμιλο.

(ι) Κίνδυνος διακύμανσης τιμής προϊόντων

Η διύλιση, ως βασική δραστηριότητα του Ομίλου, δημιουργεί έκθεση σε κίνδυνο αγοράς τιμής προϊόντων. Αλλαγές στις τρέχουσες τιμές αγοράς ή στις τιμές των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης σε σχέση με τις τιμές κόστους επηρεάζουν την αξία των αποθεμάτων, ενώ η έκθεση στα περιθώρια διύλισης (συνδυασμός τιμής αργού και προϊόντων) επηρεάζει τις μελλοντικές ταμειακές ροές της επιχείρησης.

Στην περίπτωση του κινδύνου διακύμανσης τιμής προϊόντων, το επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο καθορίζεται από το απόθεμα στο τέλος κάθε περιόδου. Σε περιόδους απότομης πτώσης τιμών, καθώς η πολιτική της μητρικής Εταιρείας είναι να παρουσιάζει τα αποθέματα στο χαμηλότερο της τιμής κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, τα αποτελέσματα επηρεάζονται από την υποτίμηση αξίας των αποθεμάτων. Το μέγεθος της έκθεσης στον κίνδυνο αυτό σχετίζεται απευθείας με το ύψος των αποθεμάτων και το ποσοστό της μείωσης των τιμών. Στο βαθμό που η χρήση τέτοιων χρηματοοικονομικών προϊόντων αξιολογείται ως συμφέρουσα από άποψη απόδοσης σε σχέση με το βαθμό κινδύνου, τη δομή της αγοράς και τα διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές, η Εταιρεία προβαίνει σε μείωση της έκθεσης στο κίνδυνο με πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου σε παράγωγα.

Η έκθεση στον κίνδυνο μεταβολών περιθωρίων διύλισης σχετίζεται με το απόλυτο μέγεθος των περιθωρίων διύλισης κάθε διυλιστηρίου. Αυτά καθορίζονται με βάση τις τιμές αναφοράς Platts και διαμορφώνονται σε καθημερινή βάση. Η μεταβολή περιθωρίων έχει ανάλογη επίπτωση στα κέρδη του Ομίλου. Ο Όμιλος, όπου αυτό είναι εφικτό, αποσκοπεί σε αντιστάθμιση μέρους του κινδύνου που αφορά στο κομμάτι της παραγωγής του που θα πωληθεί μελλοντικά. Αυτό όμως δεν είναι εφικτό να συμβεί σε όλες τις συνθήκες της αγοράς, όπως για παράδειγμα όταν οι τιμές συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης βρίσκονται χαμηλότερα από το επίπεδο των τρεχουσών (spot) τιμών αγοράς (backwardated market) ή όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές.

(ιι) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Τα λειτουργικά έσοδα και ταμειακές ροές είναι ανεξάρτητα των μεταβολών στα χρηματοοικονομικά επιτόκια, δεδομένου του χαμηλού επιπέδου επιτοκίων αναφοράς που επικρατούν. Ο δανεισμός με μεταβλητά επιτόκια εκθέτει τον Όμιλο σε κίνδυνο χρηματικών ροών από διακυμάνσεις στα επιτόκια, ενώ ο δανεισμός με σταθερά επιτόκια σε κίνδυνο μεταβολών της εύλογης αξίας. Περίπου το 30% των δανείων του Ομίλου είναι σε σταθερό επιτόκιο. Ανάλογο με τα εκάστοτε επίπεδα καθαρού δανεισμού, η μεταβολή των επιτοκίων βάσης δανεισμού (EURIBOR ή LIBOR), έχει αναλογική επίπτωση στα αποτελέσματα του Ομίλου. Ο δανεισμός του Ομίλου είναι σε μεγάλο βαθμό με μεταβλητό επιτόκιο. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, εάν το επιτόκιο των δανείων σε Ευρώ ήταν κατά 0,5% υψηλότερο, των λοιπών μεταβλητών στοιχείων τηρουμένων σταθερών, τα προ φόρων κέρδη θα μειώνονταν κατά €10 εκατ..

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

i. Διαχείριση ρίσκου

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου επιτελείται κεντρικά, σε επίπεδο Ομίλου. Ο πιστωτικός κίνδυνος πηγάζει από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τις καταθέσεις σε τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία, καθώς και από έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από πελάτες χονδρικής, συμπεριλαμβανομένων ανεξόφλητων υπολοίπων πελατών και δεσμευμένων συναλλαγών. Όπου οι πελάτες χονδρικής μπορεί να αξιολογηθούν από ανεξάρτητη αρχή, αυτές οι αξιολογήσεις χρησιμοποιούνται στη διαχείριση του συγκεκριμένου πιστωτικού κινδύνου. Σε περίπτωση όπου δεν υπάρχει ανεξάρτητη αξιολόγηση, το τμήμα διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη λαμβάνοντας υπ' όψη την οικονομική του κατάσταση, προηγούμενες συναλλαγές καθώς και άλλες παραμέτρους. Τα πιστωτικά όρια πελατών καθορίζονται με βάση εσωτερικές ή εξωτερικές αξιολογήσεις πάντα εντός των καθορισμένων από τη Διοίκηση ορίων. Η χρήση πιστωτικών ορίων παρακολουθείται σε τακτά διαστήματα. Οι πωλήσεις σε πελάτες λιανικής εξοφλούνται με μετρητά ή με χρήση πιστωτικών καρτών.

ii. Πιστωτική φερεγγυότητα

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Η πιστωτική φερεγγυότητα των ταμειακών διαθεσίμων, ταμειακών ισοδύναμων και δεσμευμένων καταθέσεων αξιολογείται με αναφορά σε εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας από τον οίκο αξιολόγησης S&P και Fitch, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, η έγκριση των πιστωτικών ορίων είναι αποτέλεσμα μιας πιο αυστηρής διαδικασίας που εμπλέκει όλα τα επίπεδα της ανώτερης διοίκησης. Γι' αυτό το λόγο έχει δημιουργηθεί η επιτροπή πιστώσεων του Ομίλου, η οποία παρακολουθεί τους σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους ολόκληρου του Ομίλου (Σημ.11).

Αξιολόγηση τραπεζών (σε εκ. €)	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
A	-	1
A-	17	15
BBB+	5	-
BBB	518	426
BBB-	1	4
BB+	4	-
B	-	-
CCC+	3	5
CCC	669	-
CCC-	39	531
Χωρίς αξιολόγηση	20	37
Σύνολο	1.276	1.019

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας αντιμετωπίζεται με την εξασφάλιση ικανών ταμειακών πόρων και διαθεσίμων καθώς και την εξασφάλιση επαρκών πιστωτικών ορίων με τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Λόγω της δυναμικής φύσης των δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος έχει σαν στόχο να διατηρεί ευελιξία χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων του μέσω ταμειακών διαθεσίμων και πιστωτικών γραμμών.

Όποτε θεωρηθεί συμφέρον για τον Όμιλο, αλλά και για την επίτευξη ευνοϊκότερων όρων συναλλαγών, (όπως καλύτερες τιμές, υψηλότερα πιστωτικά όρια, μεγαλύτερη περίοδο πίστωσης), ο Όμιλος προβλέπει για την έκδοση βραχυπρόθεσμων εγγυητικών επιστολών ή ενέγγυων πιστώσεων για την πληρωμή υποχρεώσεων προς προμηθευτές, χρησιμοποιώντας υπάρχουσες γραμμές πίστωσης με εγχώριες και διεθνείς τράπεζες, βάσει των εγκεκριμένων όρων και προϋποθέσεων κάθε τράπεζας σχετικά με το ποσό, το νόμισμα, τη μέγιστη διάρκεια διακράτησης, τις εγγυήσεις κ.α.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ποσά των δανείων του Ομίλου που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός του 2019, καθώς και οι σχετικές περίοδοι λήξης:

	1ο εξάμηνο 2019	2ο εξάμηνο 2019	2019	Δάνεια προς αποπληρωμή	Δάνεια προς αναχρηματοδότηση
Ευρω-ομόλογο €325 εκ.	-	320	320	320	-
Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ETE)	22	22	44	44	-
Total	22	342	364	364	-

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της πώλησης του μεριδίου του Ομίλου στο μετοχικό κεφάλαιο της ΔΕΣΦΑ (Σημ. 8), ο Όμιλος σχεδιάζει να χρησιμοποιήσει μέρος των εσόδων ύψους €284 εκατ. για περαιτέρω απομόχλευση.

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και τις καθαρές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις από παράγωγα, ομαδοποιημένες κατά ημερομηνία λήξης, όπως αυτή υπολογίζεται σύμφωνα με το χρονικό υπόλοιπο από την ημερομηνία Ισολογισμού μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης. Τα ποσά που εμφανίζονται στον πίνακα αποτελούν τις συμβατικές ταμειακές ροές.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Πάνω από 5 έτη
31 Δεκεμβρίου 2018				
Δανεισμός	1.225.186	327.961	1.431.439	-
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	906	798	1.379	607
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.307.482	-	-	-
31 Δεκεμβρίου 2017				
Δανεισμός	2.011.245	404.046	605.779	-
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	984	906	2.451	333
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.622.988	-	-	-

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Δανεισμός» του πίνακα δεν αντιστοιχούν στα ποσά της κατάστασης οικονομικής θέσης, καθώς αφορούν συμβατικές (μη προεξοφλημένες) μελλοντικές ταμειακές ροές, οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο το κεφάλαιο όσο και τον μελλοντικό τόκο που θα προκύψει στο αντίστοιχο έτος.

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις» του πίνακα επίσης δεν αντιστοιχούν στα ποσά του ισολογισμού, καθώς περιλαμβάνουν μόνο χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

3.2 Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου σε σχέση με την κεφαλαιακή δομή του, η οποία περιλαμβάνει ίδια κεφάλαια και δανειακή χρηματοδότηση, είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας της εταιρείας στο μέλλον, να διατηρήσει την ιδανική κεφαλαιακή δομή από πλευράς κόστους και ταυτόχρονα να εξασφαλίσει ότι πληρούνται οι οικονομικοί όροι των δανειακών συμβάσεων.

Ο Όμιλος για να διατηρήσει ή να προσαρμόσει την κεφαλαιακή του διάρθρωση μπορεί να μεταβάλει το μέρισμα προς τους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει νέες μετοχές ή να εκποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το χρέος του.

Σύμφωνα και με την πρακτική που ακολουθεί ο κλάδος, ο Όμιλος παρακολουθεί την κεφαλαιακή δομή και το δανεισμό του με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται ως ο συνολικός δανεισμός, μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος όπως εμφανίζεται στον ισολογισμό, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και τις επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους. Τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια υπολογίζονται ως τα συνολικά ίδια κεφάλαια, όπως εμφανίζονται στον ισολογισμό, πλέον του καθαρού δανεισμού.

Οι συντελεστές μόχλευσης στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 αντίστοιχα είχαν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Σύνολο δανεισμού (Σημ. 16)	2.735.957	2.820.504
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα, ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις (Σημ. 12)	(1.276.366)	(1.018.913)
Μείον: Επενδύσεις σε συμμετοχικούς κύκλους (Σημ. 3.3)	(634)	(1.857)
Καθαρός δανεισμός	1.458.957	1.799.734
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2.394.731	2.371.574
Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια	3.853.688	4.171.308
Συντελεστής μόχλευσης	38%	43%

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία, κατηγοριοποιημένα στα διάφορα επίπεδα της ιεραρχίας εύλογων αξιών. Οι διαφορετικές κατηγορίες είναι οι ακόλουθες:

- Δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (χωρίς τροποποίηση ή αναπροσαρμογή) για χρηματοοικονομικά στοιχεία που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 1)
- Τεχνικές αποτίμησης βασιζόμενες απευθείας σε δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (εξαιρώντας τα χρηματοοικονομικά στοιχεία εκείνα που περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1) ή υπολογιζόμενες εμμέσως από δημοσιευόμενες τιμές αγοράς για παρόμοια εργαλεία (επίπεδο 2).
- Τεχνικές αποτίμησης που δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες από τρέχουσες συναλλαγές σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 3).

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	-	-
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	634	-	-	634
Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	3.133	-	-	3.133
	3.767	-	-	3.767
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	16.387	-	16.387
	-	16.387	-	16.387

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	11.514	-	11.514
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	1.857	-	-	1.857
Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	-	-	-	-
	1.857	11.514	-	13.371
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	-	-
	-	-	-	-

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές, προσδιορίζεται με βάση τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. «Ενεργός» χρηματαγορά υπάρχει όταν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες και αναθεωρούμενες σε τακτά διαστήματα τιμές, που δημοσιεύονται από χρηματιστήριο, χρηματιστή, κλάδο, οργανισμό αξιολόγησης ή οργανισμό εποπτείας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγωγών εκτός της αγοράς παραγωγών) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης, οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές

αγορές ενώ χρησιμοποιούν κατά το δυνατό λιγότερες εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 2.

Εάν οι τεχνικές αποτίμησης δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες της αγοράς τότε τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 3.

Τεχνικές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για να επιμετρήσει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία περιλαμβάνουν:

- Τιμές αγοράς ή τιμές διαπραγματευτών για παρόμοια στοιχεία.
- Την εύλογη αξία των πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου εμπορευμάτων, η οποία προσδιορίζεται ως η παρούσα αξία των μελλοντικών χρηματοροών.

Δεν υπήρξαν αλλαγές στις τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιεί ο Όμιλος κατά το έτος. Για τα έτη 2018 και 2017, δεν υπήρξαν μεταφορές ποσών μεταξύ επιπέδων.

Η εύλογη αξία των Ευρώ-ομολόγων σε ευρώ, την 31 Δεκεμβρίου 2018 ήταν €797 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €796 εκατ.) ενώ η λογιστική τους αξία ήταν €765 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €762 εκατ.). Η εύλογη αξία του υπόλοιπου δανεισμού, προσεγγίζει τη λογιστική του αξία καθώς η επίδραση της προεξόφλησης δεν είναι σημαντική. Η εύλογη αξία του δανεισμού ταξινομείται στο επίπεδο 2 της ιεραρχίας εύλογων αξιών.

Οι λογιστικές αξίες των παρακάτω χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων προσεγγίζουν την εύλογη τους αξία, λόγω της βραχυπρόθεσμης διάρκειάς τους:

- Εμπορικές απαιτήσεις
- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα
- Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές συνεχώς επανεκτιμώνται και βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος όπως αυτή προσαρμόζεται σύμφωνα με τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς και άλλους παράγοντες περιλαμβανομένων προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά υπό τις παρούσες συνθήκες.

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές που σχετίζονται με το μέλλον. Συνεπώς οι εκτιμήσεις αυτές εξ' ορισμού σπάνια ταυτίζονται με τα πραγματικά γεγονότα. Οι εκτιμήσεις και υποθέσεις που συνεπάγονται σημαντικό κίνδυνο επανεκτίμησης στη λογιστική αξία των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού στην επόμενη περίοδο αναφέρονται κατωτέρω.

(1) Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

(α) Φόρος εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε περιοδικούς ελέγχους από τις τοπικές φορολογικές αρχές των διαφόρων χωρών όπου δραστηριοποιείται. Η διαδικασία προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος και της αναβαλλόμενης φορολογίας είναι πολύπλοκη και απαιτεί σε μεγάλο βαθμό να γίνουν εκτιμήσεις και να ασκηθεί κρίση. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Σε περίπτωση που φορολογικά θέματα δεν έχουν διευθετηθεί με τις τοπικές αρχές, η διοίκηση του Ομίλου λαμβάνει υπόψη την εμπειρία του παρελθόντος και τη συμβουλή ειδικών σε φορολογικά και νομικά θέματα προκειμένου να αναλύσει τα συγκεκριμένα γεγονότα και συνθήκες, να ερμηνεύσει τη σχετική φορολογική νομοθεσία, να εκτιμήσει τη θέση των φορολογικών αρχών σε αντίστοιχες υποθέσεις και να αποφασίσει εάν χρειάζεται να αναγνωρίσει σχετικές προβλέψεις ή να γνωστοποιήσει ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Όταν ο Όμιλος πρέπει να προβεί σε πληρωμές ποσών προκειμένου να προσφύγει κατά των φορολογικών αρχών και εκτιμά πως είναι πιο πιθανό να κερδίσει στην προσφυγή αυτή από το ενδεχόμενο να χάσει, οι σχετικές πληρωμές καταγράφονται ως απαιτήσεις, αφού αυτές οι προκαταβολές θα χρησιμοποιηθούν για την εξόφληση της υπόθεσης σε περίπτωση αρνητικής έκβασης ή θα

επιστραφούν στον Όμιλο σε περίπτωση θετικής έκβασης. Σε περίπτωση που ο Όμιλος εκτιμά ότι απαιτείται πρόβλεψη σχετικά με την έκβαση μιας αβέβαιης φορολογικής υπόθεσης, τα ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί αφαιρούνται από την εν λόγω πρόβλεψη (Σημ. 11)

Εάν το τελικό αποτέλεσμα του ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/ υποχρέωση κατά την περίοδο οριστικοποίησης του αποτελέσματος.

(β) Ανάκτηση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ποσά που αφορούν σε φορολογικές ζημιές προηγούμενων ετών. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αναλόγως της αιτίας λόγω της οποίας προκύπτουν, τέτοιες φορολογικές ζημιές είναι διαθέσιμες για συμψηφισμό για περιορισμένο χρονικό διάστημα από τη χρονική στιγμή κατά την οποία πραγματοποιούνται. Ο Όμιλος κάνει παραδοχές σχετικά με το εάν αυτές οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις δύνανται να ανακτηθούν, χρησιμοποιώντας το εκτιμώμενο μελλοντικό φορολογητέο εισόδημα σύμφωνα με το εγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο και τον προϋπολογισμό της εκάστοτε εταιρείας του.

(γ) Πρόβλεψη για περιβαλλοντολογική αποκατάσταση

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην βιομηχανία πετρελαίου και οι βασικές του δραστηριότητες περιλαμβάνουν την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων, τη διύλιση αργού πετρελαίου, τη διάθεση προϊόντων πετρελαίου, και την παραγωγή και διάθεση πετροχημικών προϊόντων. Οι περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις που πιθανό να προκληθούν από τις προαναφερθείσες ουσίες και προϊόντα πιθανόν να αναγκάσουν τον Όμιλο να προβεί σε έξοδα αποκατάστασης έτσι ώστε να είναι σύννομος με σχετικούς κανονισμούς και νόμους στις διάφορες περιοχές όπου δραστηριοποιείται και να εκπληρώσει τις νομικές και συμβατικές του υποχρεώσεις. Ο Όμιλος διενεργεί σχετικές αναλύσεις και εκτιμήσεις με τους τεχνικούς και νομικούς του συμβούλους ώστε να προσδιορίσει την πιθανότητα να προκύψουν δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης, καθώς και να εκτιμήσει τα σχετικά ποσά και τη χρονική περίοδο κατά την οποία οι δαπάνες αυτές είναι πιθανό να προκύψουν. Ο Όμιλος δημιουργεί σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές του καταστάσεις για τις εκτιμώμενες δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης όταν αυτές θεωρούνται πιθανές. Όταν ο οριστικός προσδιορισμός της σχετικής υποχρέωσης διαφέρει από το ποσό της σχετικής πρόβλεψης, η διαφορά επιβαρύνει την κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου.

(δ) Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό αξίας χρήσης

Τα ανακτήσιμα ποσά των Μονάδων Παραγωγής Ταμειακών ροών (ΜΠΤΡ) έχουν καθοριστεί για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, με βάση τον υπολογισμό της αξίας χρήσης τους, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης υπολογισμένου προ φόρων ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με το συγκεκριμένο πάγιο. Στον υπολογισμό χρησιμοποιούνται ταμειακές προβλέψεις βασισμένες σε εγκεκριμένους από τη Διοίκηση προϋπολογισμούς. Αυτοί οι προϋπολογισμοί και οι προβλέψεις ταμειακών ροών συνήθως καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Ταμειακές ροές πέραν της περιόδου κατά την οποία οι προβλέψεις είναι διαθέσιμες, προεκτείνονται βάσει των εκτιμώμενων ρυθμών ανάπτυξης. Αυτοί οι ρυθμοί ανάπτυξης είναι συνεπείς με προβλέψεις που περιλαμβάνονται σε εκθέσεις για τη χώρα ή τον κλάδο στον οποία δραστηριοποιείται η εκάστοτε ΜΠΤΡ. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των διαφορετικών ΜΠΤΡ ή παγίων και οι εκάστοτε αναλύσεις ευαισθησίας που έχουν πραγματοποιηθεί, αναφέρονται στις σημειώσεις 6. για τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, 7. για την υπεραξία και 8. για τις επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες όπου και εξηγούνται περαιτέρω.

(ε) Εκτίμηση εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγώγων εκτός της αγοράς παραγώγων, καθώς και ορισμένες επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης. Ο Όμιλος επιλέγει την κατά την κρίση του κατάλληλη μέθοδο αποτίμησης για κάθε περίπτωση κάνοντας υποθέσεις οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες στο τέλος της χρήσης για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές.

(στ) Προβλέψεις αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εμπορικών απαιτήσεων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί πίνακα με τον οποίο υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων του. Ο πίνακας αυτός βασίζεται στην εμπειρία του παρελθόντος αλλά προσαρμόζεται με τρόπο τέτοιο ώστε να αντανακλά προβλέψεις για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των πελατών αλλά και του οικονομικού περιβάλλοντος. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, επικαιροποιούνται τα ιστορικά ποσοστά που χρησιμοποιούνται και αναλύονται οι εκτιμήσεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης.

Η συσχέτιση μεταξύ των ιστορικών στοιχείων, της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης και των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών περιλαμβάνει σημαντικές εκτιμήσεις. Το ύψος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις αλλαγές των συνθηκών και των προβλέψεων της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης. Επιπλέον η εμπειρία του παρελθόντος αλλά και οι προβλέψεις που γίνονται για το μέλλον ενδέχεται να μην οδηγήσουν σε συμπεράσματα ενδεικτικά του πραγματικού ύψους αθέτησης υποχρεώσεων πελατών στο μέλλον.

(ζ) Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Η παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών παροχών των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών προσωπικού του Ομίλου, βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που προσδιορίζονται με τη χρήση αναλογιστικών μεθόδων και παραδοχών. Μία τέτοια αναλογιστική παραδοχή είναι και το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του κόστους της παροχής και το ποσοστό αύξησης της μισθοδοσίας. Οι τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές θα επηρεάσουν το υπόλοιπο των συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων. Ο Όμιλος καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης στο τέλος κάθε χρήσης. Αυτό ορίζεται ως το επιτόκιο το οποίο θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί ώστε να προσδιοριστεί η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να απαιτηθούν για την κάλυψη των υποχρεώσεων των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων. Για τον καθορισμό του κατάλληλου επιτοκίου προεξόφλησης, ο Όμιλος χρησιμοποιεί το επιτόκιο των χαμηλού ρίσκου εταιρικών ομολογιών, τα οποία μετατρέπονται στο νόμισμα στο οποίο η υποχρέωση θα πληρωθεί, και των οποίων η ημερομηνία λήξης πλησιάζει εκείνη της σχετικής συνταξιοδοτικής υποχρέωσης.

Άλλες σημαντικές παραδοχές των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών βασίζονται μερικώς στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς. Περαιτέρω πληροφόρηση παρατίθεται στη Σημείωση 18.

(η) Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις

Ο Όμιλος έχει εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις (Σημ. 31). Η Διοίκηση αξιολογεί την έκβαση των υποθέσεων, λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη πληροφόρηση της νομικής υπηρεσίας του Ομίλου και, εάν υπάρχει πιθανότητα αρνητικής έκβασης τότε ο Όμιλος προβαίνει στο σχηματισμό των απαραίτητων προβλέψεων. Οι προβλέψεις, όπου απαιτούνται, υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης για τη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Η παρούσα αξία βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης (Σημ. 31).

(θ) Αποσβέσεις ενσώματων παγίων

Ο Όμιλος περιοδικά ελέγχει την ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων του προκειμένου να εκτιμήσει την καταλληλότητα των αρχικών εκτιμήσεων. Για τον προσδιορισμό της ωφέλιμης ζωής, η οποία μπορεί να διαφοροποιείται λόγω διαφόρων παραγόντων όπως οι τεχνολογικές εξελίξεις και τα προγράμματα συντήρησης παγίων, ο Όμιλος, μπορεί να λαμβάνει τεχνικές μελέτες και να χρησιμοποιεί εξωτερικές πηγές.

(2) Σημαντικές κρίσεις κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου

(ι) Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

Ο Όμιλος ελέγχει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης για τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά του στοιχεία (Σημ. 2.11) και τις επενδύσεις του σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες. Εάν υπάρξουν ενδείξεις, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία των παγίων του ή των μονάδων

παραγωγής ταμειακών ροών. Για να προσδιοριστεί αν υπάρχουν σχετικές ενδείξεις αλλά και για να καθοριστούν οι μονάδες παραγωγής ταμειακών ροών απαιτείται η άσκηση κρίσης.

5 Πληροφόρηση κατά τομέα

Όλες οι κύριες επιχειρηματικές αποφάσεις λαμβάνονται από την εκτελεστική επιτροπή του Ομίλου. Η εκτελεστική επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων. Η Διοίκηση του Ομίλου έχει καθορίσει τους τομείς δραστηριότητας βασισμένη σε αυτές τις αναφορές. Η εκτελεστική επιτροπή χρησιμοποιεί διάφορα κριτήρια για να αξιολογήσει τις δραστηριότητες του Ομίλου, τα οποία ποικίλουν ανάλογα με τη φύση και το βαθμό ωριμότητας του κάθε τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τους εκάστοτε κινδύνους, τις υπάρχουσες ταμειακές ανάγκες, καθώς και πληροφορίες σχετικές με τα προϊόντα και τις αγορές. Το πλαίσιο κατάρτισης των εσωτερικών αναφορών χρηματοοικονομικής πληροφόρησης είναι αντίστοιχο με αυτό των οικονομικών καταστάσεων.

Οι βασικοί τομείς του Ομίλου είναι:

α) Τομέας Διύλισης, Εφοδιασμού και Χονδρικής Εμπορίας (Διύλιση):

- Δραστηριότητα στην Ελλάδα: εστιάζεται γύρω από τη λειτουργία των τριών διυλιστηρίων του Ομίλου που βρίσκονται στον Ασπρόπυργο, στην Ελευσίνα και στη Θεσσαλονίκη, τα οποία καλύπτουν περίπου 65% της συνολικής διυλιστικής ικανότητας της χώρας, ενώ διαθέτουν συνολικά δεξαμενές αποθήκευσης αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου χωρητικότητας 6,65 εκατ. m³.
- Δραστηριότητα στο εξωτερικό: αφορά στις εγκαταστάσεις ΟΚΤΑ στα Σκόπια, που συνδέονται μέσω αγωγού με το διυλιστήριο Θεσσαλονίκης για μεταφορά προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας (πετρέλαιο κίνησης). Ο αγωγός δεν βρισκόταν σε λειτουργία κατά τη διάρκεια του 2018 και αναμένεται να ξεκινήσει να λειτουργεί το 2019.

β) Τομέας Λιανικής Εμπορίας:

- Δραστηριότητα στην Ελλάδα: Στην Ελλάδα, ο Όμιλος δραστηριοποιείται με τη θυγατρική εμπορική εταιρεία ΕΚΟ ΑΒΕΕ και διαθέτει ένα εκτεταμένο δίκτυο εφοδιασμού καυσίμων με τα εμπορικά σήματα ΕΚΟ και BP το οποίο περιλαμβάνει συνολικά 1.739 πρατήρια, εκ των οποίων 224 είναι ιδιολειτουργούμενα.
- Δραστηριότητα στο εξωτερικό: Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στο εξωτερικό μέσω των θυγατρικών του εταιρειών στην Κύπρο, τη Βουλγαρία, τη Σερβία, το Μαυροβούνιο και την ΠΓΔΜ. Συνολικά το δίκτυο πρατηρίων απαριθμεί 306 πρατήρια.

γ) Τομέας Έρευνας και Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων:

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται επίσης σε εν εξελίξει έργα που σχετίζονται με την έρευνα και την παραγωγή υδρογονανθράκων σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, όπως στη θαλάσσια ερευνητική περιοχή της Θράκης στο Βόρειο Αιγαίο, στη θαλάσσια περιοχή του Πατραϊκού Κόλπου (Δυτικά) οι δύο χερσαίες περιοχές «Άρτα – Πρέβεζα» και «ΒΔ Πελοπόννησος», και στην θαλάσσια περιοχή 2 (Block 2) δυτικά της Κέρκυρας. Προσφορές έχουν επίσης υποβληθεί για τις θαλάσσιες περιοχές της Δυτικής και Νοτιοδυτικής Κρήτης, της Δυτικής Ελλάδας στην περιοχή του Ιονίου πελάγους, του Κυπαρισσιακού κόλπου (Οικόπεδο 10) και της Βόρειας Κέρκυρας (Οικόπεδο 1).

δ) Τομέας Πετροχημικών:

Οι δραστηριότητες των πετροχημικών επικεντρώνονται κυρίως στην παραγωγή και εμπορία πολυπροπυλενίου, BOPP φιλμ και διαλυτών. Επίσης, ο τομέας περιλαμβάνει εμπορία εισαγόμενων πλαστικών και χημικών

προϊόντων. Το εργοστάσιο παραγωγής πολυπροπυλενίου που βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη τροφοδοτείται κυρίως από προπυλένιο που παράγεται στο διυλιστήριο του ομίλου στον Ασπρόπυργο. Μέρος της παραγωγής του παραγόμενου πολυπροπυλενίου αποτελεί την πρώτη ύλη για τη μονάδα παραγωγής BOPP φιλμ στην Κομοτηνή.

ε) Τομέας Φυσικού Αερίου και Ηλεκτρικής Ενέργειας

- **Φυσικό Αέριο:** Ο Όμιλος συμμετέχει στον τομέα του Φυσικού Αερίου μέσω της συγγενούς εταιρείας ΔΕΠΑ Α.Ε. (35% ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., 65% ΤΑΙΠΕΔ). Ο Όμιλος ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στην προμήθεια Φυσικού Αερίου στην Ελλάδα (μέσω αγωγών και της εγκατάστασης αεριοποίησης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου στη Ρεβυθούσα) και στην εμπορία Φυσικού Αερίου σε μεγάλους καταναλωτές όπως ηλεκτροπαραγωγοί και βιομηχανίες. Η ΔΕΠΑ συμμετέχει επίσης σε διασυνοριακά έργα μεταφοράς φυσικού αερίου.
- **Ηλεκτρική Ενέργεια:** Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους παραγωγής, εμπορίας και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, μέσω της συμμετοχής του στην κοινοπραξία Elpedison B.V, με ποσοστό 50%. Το υπόλοιπο 50% κατέχεται από την εταιρεία EDISON International. Η Elpedison B.V. συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της Elpedison A.E. κατά 75,78%. Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας συμπληρώνεται από την ΕΛΛΑΚΤΩΡ (22,74%) και τη ΧΑΛΚΟΡ (1,48%).

στ) Λοιπά

Η κατηγορία «Λοιπά» περιλαμβάνει εταιρείες του Ομίλου οι οποίες ασχολούνται με χρηματοοικονομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες καθώς και με τεχνικές μελέτες.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες των βασικών τομέων του Ομίλου, όπως περιγράφονται ανωτέρω, περιέχονται στην Ετήσια Έκθεση του Ομίλου.

Πληροφορίες σχετικά με τα έσοδα από συμβάσεις με πελάτες, τα κέρδη, καθώς και άλλα οικονομικά μεγέθη ανά τομέα δραστηριότητας για τις χρήσεις που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017, παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

	Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018						Σύνολο
	Αύτωση	Λιανική Εμπορία	Έρευνα & Παραγωγή	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	
Μικτές Πωλήσεις	8.681.579	3.329.400	-	314.716	2.793	15.039	12.343.527
Πωλήσεις μεταξύ επιχειρησιακών τομέων	(2.555.150)	(7.386)	(0)	(0)	(11)	(11.825)	(2.574.372)
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	6.126.429	3.322.014	(0)	314.716	2.782	3.214	9.769.155
ΕΒΙΤΔΑ	555.703	81.081	(8.155)	84.949	1.982	(4.164)	711.395
Αποσβέσεις	(144.560)	(45.305)	(1.240)	(4.482)	(817)	(779)	(197.183)
Λειτουργικό κέρδος / (ζημιά)	411.143	35.776	(9.397)	80.467	1.165	(4.943)	514.212
Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	2.149	49	(4)	-	-	-	2.194
Κέρδη / (ζημιές) από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοι	3.731	(240)	-	-	(6.684)	1.422	(1.771)
Καθαρά αποτελέσματα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	(92.694)	(17.765)	-	35	(173)	(35.108)	(145.705)
Κέρδη/ (ζημιές) προ φόρων	324.329	17.821	(9.401)	80.502	(5.692)	(38.629)	368.930
Φόρος εισοδήματος							(154.218)
Καθαρά κέρδη περιόδου							214.712
(Κέρδη) αποδοτέα σε μετόχους μειοψηφίας							(3.098)
Καθαρά κέρδη έτους αποδοτέα στους ιδιοκτήτες της μητρικής							211.614

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

	Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017						
	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Έρευνα & Παραγωγή	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	Σύνολο
Μικτές Πωλήσεις	7.000.768	2.911.614	-	266.931	1.784	11.423	10.192.520
Πωλήσεις μεταξύ επιχειρησιακών τομέων	(2.181.175)	(6.930)	(0)	(0)	(11)	(9.714)	(2.197.830)
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	4.819.593	2.904.684	(0)	266.931	1.773	1.709	7.994.690
EBITDA	670.226	95.034	(4.643)	95.089	1.045	(5.692)	851.059
Αποσβέσεις	(142.718)	(39.048)	(273)	(4.238)	(469)	(2.530)	(189.276)
Λειτουργικό κέρδος / (ζημιά)	527.508	55.986	(4.916)	90.851	576	(8.222)	661.783
Κέρδη / (ζημιά) από συναλλαγματικές διαφορές	(8.138)	(47)	12	-	-	-	(8.173)
Κέρδη / (ζημιά) από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοι	(10.241)	1.017	-	-	40.455	(3)	31.228
Καθαρά αποτελέσματα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	(101.801)	(21.498)	-	13	1	(41.768)	(165.053)
Κέρδη/ (ζημιά) προ φόρων	407.328	35.458	(4.904)	90.864	41.032	(49.993)	519.785
Φόρος εισοδήματος							(135.862)
Καθαρά κέρδη περιόδου							383.923
Ζημιά αποδοτές σε μετόχους μειοψηφίας							(2.551)
Καθαρά κέρδη έτους αποδοτέα στους ιδιοκτήτες της μητρικής							381.372

Οι πωλήσεις μεταξύ επιχειρησιακών τομέων αφορούν κυρίως πωλήσεις από τον τομέα Διύλισης προς τους άλλους τομείς.

Δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις στον ορισμό ή στη βάση μέτρησης του κέρδους ή ζημίας των τομέων σε σχέση με τις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύονται τα έσοδα του Ομίλου από συμβάσεις με πελάτες ανά τύπο αγοράς (εσωτερική αγορά, εξαγωγές, αεροπορία και ναυτιλία και διεθνείς δραστηριότητες) και ανά επιχειρησιακό τομέα:

	Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018					
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	Σύνολο
Εσωτερική αγορά	1.161.580	1.639.422	118.391	2.782	2.690	2.924.865
Αεροπορία & Ναυτιλία	569.724	819.117	-	-	-	1.388.841
Εξαγωγές	3.949.874	27.098	196.325	-	524	4.173.821
Διεθνείς δραστηριότητες	445.251	836.377	-	-	-	1.281.628
Total	6.126.429	3.322.014	314.716	2.782	3.214	9.769.155

	Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017					
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	Σύνολο
Εσωτερική αγορά	1.151.640	1.486.494	106.006	1.773	1.045	2.746.958
Αεροπορία & Ναυτιλία	455.347	637.403	-	-	0	1.092.750
Εξαγωγές	2.837.500	23.194	160.925	-	85	3.021.704
Διεθνείς δραστηριότητες	375.106	757.593	-	-	579	1.133.278
	-	-	-	-	-	-
Total	4.819.593	2.904.684	266.931	1.773	1.709	7.994.690

Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις κατά τομέα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 έχουν ως εξής:

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Σύνολο ενεργητικού	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Διύλιση	5.072.907	5.100.986
Λιανική Εμπορία	1.174.368	1.262.001
Έρευνα & Παραγωγή	16.455	5.349
Χημικά	359.703	517.612
Αέριο & Ενέργεια	413.642	721.102
Λοιποί Τομείς	1.861.751	1.516.314
Ενδο-εταιρικά	(1.901.397)	(1.963.289)
Σύνολο	6.997.429	7.160.075
Σύνολο παθητικού		
Διύλιση	3.090.505	3.412.030
Λιανική Εμπορία	593.052	618.744
Έρευνα & Παραγωγή	19.530	14.091
Χημικά	(310)	207.250
Αέριο & Ενέργεια	10.788	3.483
Λοιποί Τομείς	1.820.412	1.483.475
Ενδο-εταιρικά	(931.279)	(950.572)
Σύνολο	4.602.698	4.788.501

Η κατηγορία «Λοιποί τομείς» περιλαμβάνει εταιρείες του Ομίλου οι οποίες ασχολούνται με χρηματοοικονομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες καθώς και με τεχνικές μελέτες.

Δεν έχουν σημειωθεί σημαντικές αλλαγές στον ορισμό των τομέων ή στην ανάλυση ανά τομέα των συνόλων ενεργητικού και παθητικού σε σχέση με τις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

6 Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

	Οικόπεδα	Κτίρια	Μηγ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και εξαρτήματα	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	288.126	897.678	4.578.708	92.769	168.215	88.609	6.114.105
Προσθήκες	28.089	6.641	17.646	3.990	13.844	135.285	205.495
Κεφαλαιοποιημένα έργα	326	6.463	110.714	327	450	(118.280)	-
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	(2.689)	-	-	-	-	-	(2.689)
Πολήσεις	(1.689)	(2.956)	(2.337)	(529)	(1.124)	(283)	(8.918)
Συναλλαγματικές διαφορές	882	1.406	369	(1)	3	51	2.710
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	(177)	177	3.633	-	-	(3.251)	382
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	312.868	909.409	4.708.733	96.556	181.388	102.131	6.311.085
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	-	439.270	2.179.967	60.625	143.437	-	2.823.299
Αποσβέσεις έτους	-	30.167	140.980	1.822	7.563	-	180.532
Πολήσεις	-	(2.862)	(1.988)	(500)	(878)	-	(6.228)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	973	332	1	3	-	1.309
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	280	-	-	-	280
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	-	467.548	2.319.571	61.948	150.125	-	2.999.192
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	312.868	441.861	2.389.162	34.608	31.263	102.131	3.311.893
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	312.868	909.409	4.708.733	96.556	181.388	102.131	6.311.085
Προσθήκες	1.049	3.129	20.679	2.117	11.100	111.061	149.135
Κεφαλαιοποιημένα έργα	2.151	15.584	98.513	159	1.178	(117.585)	-
Πολήσεις	(71)	(3.069)	(9.792)	(6.560)	(1.025)	(10)	(20.527)
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	(1.096)	(2.487)	-	-	-	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	59	98	(8)	-	-	1	150
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	(4.366)	3.538	123	1.225	(1.861)	(1.341)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	314.960	918.298	4.820.343	92.319	193.750	92.143	6.431.813
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	-	467.548	2.319.571	61.948	150.125	-	2.999.192
Αποσβέσεις έτους	-	29.207	141.306	7.783	8.821	-	187.117
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	-	(1.888)	-	(74)	(196)	-	(3.250)
Πολήσεις	-	(3.050)	(9.746)	(6.558)	(1.018)	-	(20.372)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	9	31	-	1	-	41
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	(2.275)	2.494	123	(185)	-	157
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	-	489.551	2.452.564	63.222	157.548	-	3.162.885
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	314.960	428.747	2.367.779	29.097	36.202	92.143	3.268.928

- (1) Ο Όμιλος δεν έχει δεσμεύσει ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία για εξασφάλιση των δανειακών του υποχρεώσεων.
- (2) Κατά τη χρήση του 2018 έχει κεφαλαιοποιηθεί ποσό €2,5 εκατ. (2017: €2,4 εκατ.) που αφορά τόκους κατασκευαστικής περιόδου για ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση του τομέα της διύλισης, με μέσο επιτόκιο δανεισμού 5,11% (2017: 5,34%).
- (3) Οι «Μεταφορές και λοιπές κινήσεις», περιλαμβάνουν την ανακατανομή ανταλλακτικών των μονάδων των διυλιστηρίων από τα αποθέματα στα πάγια, τη μεταφορά κόστους λογισμικών προγραμμάτων στα άυλα περιουσιακά στοιχεία αλλά και τη μεταφορά καταλυτών που προηγουμένως χρησιμοποιούνταν στη διύλιση αργού πετρελαίου στα περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση.
- (4) Η «Απομείωση αξίας» ύψους €2,7 εκατ., για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017 αφορά την μείωση της τρέχουσας αξίας έκτασης γης στο Μαυροβούνιο στην ανακτήσιμη αξία, όπως προσδιορίστηκε από την εύλογη αξία της. Η έκταση αυτή αποτελεί περιουσιακό στοιχείο της θυγατρικής του Ομίλου, Jugopetrol AD και περιλαμβάνεται στον τομέα της Λιανικής Εμπορίας. Η απομείωση συμπεριλαμβάνεται στη γραμμή «Λοιπά λειτουργικά (έξοδα)/έσοδα και άλλα κέρδη/ (ζημιές) - καθαρά» των αποτελεσμάτων.

Η γραμμή «Απομείωση αξίας/ Διαγραφές» περιλαμβάνει για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018 διαγραφές παγίων από το κόστος και τις συσσωρευμένες αποσβέσεις καθώς και απομείωση ύψους €1,3 εκατ., η οποία αφορά τη μείωση της τρέχουσας αξίας εκτάσεων γης και κτιρίων στη Βουλγαρία στην ανακτήσιμη αξία τους, όπως προσδιορίστηκε βάσει της εύλογης αξία αυτών. Η απομείωση της γης και των οικοπέδων περιλαμβάνεται στο κόστος στη γραμμή «Απομείωση αξίας/Διαγραφές». Τα πάγια αυτά αποτελούν περιουσιακά στοιχεία της θυγατρικής του Ομίλου, ΕΚΟ Bulgaria και περιλαμβάνονται στον τομέα της Λιανικής Εμπορίας. Η απομείωση συμπεριλαμβάνεται στη γραμμή «Λοιπά λειτουργικά (έξοδα)/έσοδα και άλλα κέρδη/ (ζημίες) - καθαρά» των αποτελεσμάτων.

- (5) Ο μηχανολογικός εξοπλισμός περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την αξία ενός αγωγού που συνδέει την Θεσσαλονίκη με τα Σκόπια και αποτελεί περιουσιακό στοιχείο της θυγατρικής του Ομίλου, ΒΑΡΔΑΞ Α.Ε. Ο αγωγός δεν ήταν σε λειτουργία κατά το 2018 και αυτό θεωρήθηκε ως ένδειξη πιθανής απομείωσης. Για το λόγο αυτό ο Όμιλος πραγματοποίησε έλεγχο απομείωσης, βάσει των απαιτήσεων του ΔΛΠ 36. Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») του παγίου μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση ήταν 7,2% όπως ίσχυε στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Με βάση τον έλεγχο αυτό, ο Όμιλος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λογιστική αξία του παγίου είναι ανακτήσιμη και, συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκε επιπλέον απομείωση.

Εκτιμήθηκε ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2018 εάν το WACC ήταν υψηλότερο κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η ανακτήσιμη αξία του παγίου θα ήταν χαμηλότερη κατά 9%. Επιπλέον εάν ο ρυθμός αύξησης ανάπτυξης των μελλοντικών ελεύθερων ταμειακών ροών ήταν χαμηλότερος κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η ανακτήσιμη αξία του παγίου θα ήταν χαμηλότερη κατά 7,6%. Και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις το ανακτήσιμο ποσό υπερβαίνει κατά πολύ την λογιστική αξία.

- (6) Οι αποσβέσεις ενσώματων παγίων ύψους €187,1 εκατ. (2017: €180,5 εκατ.) και ασώματων παγίων ύψους €10,1 εκατ. (2017: €8,7 εκατ.), κατανέμονται στις παρακάτω γραμμές της Ενοποιημένης Κατάστασης Συνολικών Εισοδημάτων:
- Κόστος πωληθέντων €137,7 εκατ. (2017: €134,1 εκατ.),
 - Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης €50,3 εκατ. (2017: €47 εκατ.),
 - Έξοδα διοικητικής λειτουργίας €9,2 εκατ. (2017: €8,1 εκατ.).

7 Ασώματες ακινητοποιήσεις

	Δικαιώματα μισθώσεων			Δικαιώματα και άδειες			
<u>Κόστος</u>	Υπεραξία	χώρων	Λογισμικό	και άδειες	Λοιπά	Σύνολο	
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	133.914	49.915	106.036	40.683	74.426	404.974	
Προσθήκες	-	1.378	1.804	55	-	3.237	
Πωλήσεις	-	(52)	(110)	(2.573)	-	(2.735)	
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	32	-	177	209	
Λοιπές κινήσεις	-	-	3.765	(90)	-	3.675	
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	133.914	51.241	111.527	38.075	74.603	409.360	
<u>Συσσωρευμένες αποσβέσεις</u>							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	71.829	32.022	96.559	32.106	64.164	296.680	
Αποσβέσεις έτους	-	2.849	4.919	758	218	8.744	
Πωλήσεις	-	(37)	(80)	(1.927)	-	(2.044)	
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	9	287	-	296	
Λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	-	
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	71.829	34.834	101.407	31.224	64.382	303.676	
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	62.085	16.407	10.120	6.851	10.221	105.684	
<u>Κόστος</u>							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	133.914	51.241	111.527	38.075	74.603	409.360	
Προσθήκες	-	2.723	2.309	3.691	123	8.846	
Πωλήσεις	-	-	(3)	(241)	-	(244)	
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	3	-	10	13	
Λοιπές κινήσεις	-	-	1.156	(1.064)	70	162	
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	133.914	53.858	114.992	38.807	74.806	416.377	
<u>Συσσωρευμένες αποσβέσεις</u>							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	71.829	34.834	101.407	31.224	64.382	303.676	
Αποσβέσεις έτους	-	2.973	5.815	1.252	26	10.066	
Πωλήσεις	-	-	(3)	(241)	-	(244)	
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	-	-	
Λοιπές κινήσεις	-	-	(39)	(1.187)	(47)	(1.273)	
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	71.829	37.701	107.180	29.689	64.361	310.760	
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	62.085	16.157	7.812	9.118	10.445	105.617	

- (1) Η εναπομείνουσα υπεραξία την 31 Δεκεμβρίου 2018 αφορά κυρίως την Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου ΛΤΔ που εξαγοράστηκε το 2003 και περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με την πολιτική που αναφέρεται στη σημ. 2.9. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018 η σχετική υπεραξία εξετάστηκε για απομείωση με τη μέθοδο της αξίας χρήσεως (value-in-use). Για τον υπολογισμό αυτό χρησιμοποιήθηκαν προβλέψεις ταμειακών ροών βασιζόμενες στο εγκεκριμένο από την Διοίκηση πενταετές επιχειρηματικό πλάνο της Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου ΛΤΔ. Οι ταμειακές ροές μετά τα πρώτα πέντε έτη προέκυψαν με την χρησιμοποίηση ενός εκτιμώμενου ρυθμού ανάπτυξης 1% που αντικατοπτρίζει τις προβλέψεις της Διοίκησης, βάσει επίσημων προβλέψεων αύξησης του ΑΕΠ. Η Διοίκηση καθορίζει τον ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης του όγκου πωλήσεων και τα μεικτά περιθώρια κέρδους με βάση αποδόσεις του παρελθόντος και προσδοκίες για την ανάπτυξη της αγοράς. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε ήταν 4,9% και αντικατοπτρίζει τους συγκεκριμένους κινδύνους της εταιρίας. Τα αποτελέσματα της μεθόδου αυτής καταδεικνύουν ότι η εκτίμηση υπερεκτιμά σε σημαντικό βαθμό την υπεραξία αυτή, η οποία ανέρχεται σε €62 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Πραγματοποιήθηκε ανάλυση ευαισθησίας για τις βασικές υποθέσεις του μοντέλου (προεξοφλητικά επιτόκια και ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές) ώστε να εξεταστεί η επάρκεια του περιθωρίου αξίας και εκτιμήθηκε ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2018 εάν ο ρυθμός αύξησης ανάπτυξης των μελλοντικών ελεύθερων ταμειακών ροών της Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου ΛΤΔ ο οποίος χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη απομείωσης, ήταν χαμηλότερος

κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Αξία της εταιρίας θα ήταν χαμηλότερη κατά 9,8%. Επιπλέον, εάν το μελλοντικό WACC ήταν υψηλότερο κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Θέση της εταιρίας θα ήταν χαμηλότερη κατά 11,4%. Το αποτέλεσμα της ανάλυσης ευαισθησίας ήταν ότι το ανακτήσιμο ποσό υπερβαίνει κατά πολύ την λογιστική αξία.

- (2) Οι λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις περιλαμβάνουν πρωτίστως τα δικαιώματα χρήσης γης στη Σερβία και το Μαυροβούνιο στις περιπτώσεις όπου το τοπικό νομικό πλαίσιο δεν επιτρέπει την πλήρη κυριότητα της ακίνητης περιουσίας.
- (3) Οι «Λοιπές κινήσεις», στη στήλη «Λογισμικό», περιλαμβάνουν τη μεταφορά κόστους λογισμικών προγραμμάτων, το οποίο παγιοποιήθηκε μέσα στο 2018, από τις «Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση» στα άυλα περιουσιακά στοιχεία. Τα προγράμματα αυτά κατηγοριοποιούνται αρχικά στις «Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση» καθώς η υλοποίησή τους πραγματοποιείται εντός μεγάλων χρονικών περιόδων. Τα λογισμικά προγράμματα μεταφέρονται στα ασώματα περιουσιακά στοιχεία όταν η υλοποίησή τους έχει οριστικοποιηθεί και έχουν ελεγχθεί ως κατάλληλα προς χρήση.

8 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Αρχή έτους	701.635	689.607
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής (ΔΠΧΑ 9)	(1.750)	-
Έσοδα από μερίσματα	(307.735)	(19.346)
Κέρδη/ (Ζημιές) από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	(1.771)	31.228
Λοιπά συνολικά έσοδα/ έξοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(288)	-
Αύξηση / (μείωση) μετοχικού κεφαλαίου	-	147
Λοιπές κινήσεις	-	(1)
Τέλος έτους	390.091	701.635

α) Κοινοπραξίες

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους παραγωγής, εμπορίας και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, μέσω της συμμετοχής του στην κοινοπραξία Elpedison B.V, με ποσοστό 50%. Το υπόλοιπο 50% κατέχεται από την εταιρεία EDISON International. Ο Όμιλος ενοποιεί την Elpedison B.V. χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής θέσης και για αυτό το λόγο το μερίδιο (50%) του Ομίλου στα ενοποιημένα αποτελέσματα του Ομίλου Elpedison B.V. εμφανίζονται στη γραμμή “Κέρδη από επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες”, ενώ το μερίδιο (50%) του Ομίλου στην καθαρή θέση του Ομίλου Elpedison B.V. εμφανίζεται στη γραμμή “Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες”.

Δεδομένης της σημαντικότητας του κλάδου αυτού για τον Όμιλο, ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα κύρια οικονομικά στοιχεία του Ομίλου Elpedison B.V. (με βάση προσχέδιο οικονομικών καταστάσεων), ο οποίος περιλαμβάνει τη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της Elpedison A.E. κατά 75,78%.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Όμιλος Elpedison B.V.	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
<u>Κατάσταση Οικονομικής Θέσης</u>		
Πάγιο Ενεργητικό	255.354	284.100
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	17.044	35.615
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	115.197	110.081
Σύνολο ενεργητικού	387.595	429.796
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	71.642	85.255
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	197.950	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	28.303	30.004
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	8.416	224.264
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	81.284	90.273
Σύνολο υποχρεώσεων	315.953	344.541
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	387.595	429.796
Επένδυση του Ομίλου ΕΛ.ΠΕ. στην Elpedison BV	36.021	41.198
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
<u>Κατάσταση συνολικών εσόδων</u>		
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	442.855	414.299
Κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA)	22.552	30.578
Αποσβέσεις	(27.968)	(28.068)
Λειτουργικό αποτέλεσμα	(5.416)	2.510
Χρηματοοικονομικά έσοδα	389	402
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(12.065)	(14.484)
(Ζημιές) / Κέρδη προ φόρων	(17.092)	(11.572)
Φόρος εισοδήματος	3.480	(707)
(Ζημιές) / Καθαρά κέρδη έτους	(13.612)	(12.279)
(Ζημιές) / Καθαρά κέρδη που αναλογούν στον Όμιλο ΕΛ.ΠΕ.	(5.177)	(5.917)

Τον Σεπτέμβριο του 2018, η Elpedison A.E. συμφώνησε με τους δανειστές της την τριετή επέκταση των δανείων της ύψους €213,9 εκατ. έως τον Σεπτέμβριο του 2021. Τα δάνεια είναι πλήρως εγγυημένα από τους τελικούς μετόχους της Elpedison A.E. ανάλογα με το ποσοστό του καθενός στην εταιρεία και προβλέπουν τριμηνιαίες αποπληρωμές κεφαλαίου ύψους €3 εκατ. κατά μέσο όρο, καθώς και υποχρεωτικές αποπληρωμές κεφαλαίου από οποιοσδήποτε εισροές αφορούν σε ιστορικές οφειλές της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. προς την εταιρεία. Επιπρόσθετα, οι όροι των δανείων προβλέπουν την εφαρμογή cash sweep μηχανισμού, σύμφωνα με τον οποίο το 50% της περισσειας των ταμειακών ροών της εταιρείας θα χρησιμοποιείται, σε εξαμηνιαία βάση, για την αποπληρωμή των δανείων αυτών. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ανέρχεται σε €207,9 εκατ.

Ο Όμιλος έχει δώσει εγγυητικές επιστολές και εγγυήσεις σε τράπεζες σχετικά με δάνεια που έχουν χορηγηθεί στην Elpedison B.V. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, το μερίδιο των εγγυήσεων που αναλογεί στον Όμιλο ανήλθε σε €83 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €88 εκατ.).

Απομείωση αξίας της επένδυσης στην Elpedison B.V.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, η Διοίκηση της Elpedison B.V. διενήργησε μελέτη απομείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο ΔΛΠ 36, με βάση τις μετά φόρων ταμειακές ροές που δύνανται να παράξει η εταιρεία. Οι πρόσφατες και επικείμενες μελλοντικές εξελίξεις στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και το ρυθμιστικό περιβάλλον που τη διέπει (μεταβολή στους μηχανισμούς αποζημίωσης των συμμετεχόντων στην αγορά ή/και καθυστέρηση στην εφαρμογή τους, εντατικοποίηση

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

ανταγωνισμού), θεωρήθηκαν ως ενδείξεις πιθανής απομείωσης της αξίας της εταιρείας, καθώς θα μπορούσαν ενδεχομένως να επηρεάσουν τις μελλοντικές ταμειακές ροές των περιουσιακών της στοιχείων.

Κατά τη μελέτη απομείωσης τα δύο εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και η δραστηριότητα προμήθειας της Elpedison A.E. θεωρήθηκαν ως μία Μονάδα Παραγωγής Ταμειακών ροών (ΜΠΤ). Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») της ΜΠΤ μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση ήταν 7,5% και εκτιμήθηκε ως το μετά φόρων μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου (WACC) της εταιρείας. Με βάση τον έλεγχο αυτό, ο Όμιλος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λογιστική αξία της επένδυσής του είναι ανακτήσιμη και, συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκε επιπλέον απομείωση.

Δεδομένου ότι η αβεβαιότητα και οι εξελίξεις στην αγορά και το ρυθμιστικό περιβάλλον παρέμειναν κατά τη διάρκεια του 2018, η Διοίκηση επικαιροποίησε τον έλεγχο απομείωσης της αξίας της επένδυσης του Ομίλου στην Elpedison B.V. στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση ήταν 7,0% και εκτιμήθηκε ως το μετά φόρων μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου (WACC) της εταιρείας. Με βάση τον έλεγχο αυτό, ο Όμιλος κατέληξε εκ νέου στο συμπέρασμα ότι η λογιστική αξία της επένδυσής του είναι ανακτήσιμη και, συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκε επιπλέον απομείωση.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραδοχές και τα σενάρια που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μελέτη απομείωσης ενδέχεται να μεταβληθούν περαιτέρω μελλοντικά, ιδιαίτερος σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από υψηλή μεταβλητότητα. Πιθανές μεταβολές σε ορισμένες μεταβλητές, όπως είναι το ύψος και ο χρονισμός των μελλοντικών αποζημιώσεων ευελιξίας των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας ή τα προεξοφλητικά επιτόκια, ενδεχομένως να έχουν σημαντική επίπτωση στην «αξία χρήσης» των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας.

Εκτιμάται ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2018, εάν το WACC, το οποίο χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη απομείωσης, ήταν υψηλότερο κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Αξία της Elpedison BV θα ήταν χαμηλότερη κατά 9,8%. Επιπλέον, αν το ύψος της μελλοντικής αποζημίωσης ευελιξίας ήταν χαμηλότερο κατά 10%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Αξία της Elpedison BV θα ήταν χαμηλότερη κατά 13%. Σε αμφότερα τα σενάρια ανάλυσης ευαισθησίας, η λογιστική αξία της επένδυσης του Ομίλου στην Elpedison BV είναι ανακτήσιμη.

β) Συγγενείς Επιχειρήσεις

Ο Όμιλος συμμετέχει σε άλλες εταιρείες με σημαντικό αλλά όχι καθοριστικό ποσοστό ελέγχου. Αυτές συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Όμιλος ΔΕΠΑ

Ο Όμιλος ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στον κλάδο μεταφοράς, διανομής και εμπορίας φυσικού αερίου. Το ΤΑΠΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) κατέχει το 65% και η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. το 35% του μετοχικού κεφαλαίου.

Ο Όμιλος ΔΕΠΑ ενοποιεί τις 100% θυγατρικές της εταιρείες ΔΕΔΑ Α.Ε. (Διαχειριστής του Δικτύου Μέσης και Χαμηλής Πίεσης Φυσικού Αερίου για τις περιοχές στις οποίες δεν δραστηριοποιούνται οι ΕΔΑ Αττικής Α.Ε. και ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε.), ΕΔΑ Αττικής Α.Ε. (Εταιρεία Διανομής Αερίου για την περιοχή της Αττικής) και ΕΠΑ Αττικής Α.Ε. (Εταιρεία Παροχής Αερίου για την περιοχή της Αττικής) με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης. Επίσης, η ΔΕΠΑ Α.Ε. κατέχει το 51% της ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε. (Εταιρεία Διανομής Αερίου για τις περιοχές τις Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας), την οποία ενοποιεί με τη μέθοδο καθαρής θέσης. Τέλος, η ΔΕΠΑ Α.Ε. κατέχει μερίδιο 50% στην ΥΑΦΑ ΠΟΣΕΙΔΩΝ (κοινοπραξία μεταξύ της ΔΕΠΑ Α.Ε. και Edison S.p.A.), η οποία ασχολείται με την ανάπτυξη έργων υποδομής φυσικού αερίου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Στις 20 Ιουλίου, η ΔΕΠΑ Α.Ε. πούλησε το 51% της ΕΠΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας Α.Ε. ή «Ζενίθ» (Εταιρεία Παροχής Αερίου για τις περιοχές Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας) στην εταιρία Eni gas e luce S.p.A. (EGL) έναντι

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

€57 εκατ. Τα αποτελέσματα της ΕΠΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας Α.Ε. έως την ημερομηνία πώλησης, ενοποιήθηκαν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Επιπρόσθετα, στις 27 Νοεμβρίου, η ΔΕΠΑ Α.Ε. εξαγόρασε το 49% των εταιριών ΕΠΑ Αττικής Α.Ε. και ΕΔΑ Αττικής Α.Ε. (πλέον κατέχει το 100% και στις δύο εταιρίες), από την εταιρία Attiki Gas, έναντι €39 εκατ. και €111 εκατ. αντίστοιχα. Τα αποτελέσματα των δύο εταιριών έως την ημερομηνία εξαγοράς, ενοποιήθηκαν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Τέλος, όπως περιγράφεται παρακάτω, η πώληση του 100% της εταιρίας ΔΕΣΦΑ Α.Ε. (Διαχειριστής του Συστήματος Φυσικού Αερίου) ολοκληρώθηκε εντός του Δεκεμβρίου 2018. Τα αποτελέσματα της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. έως και την ημερομηνία πώλησης, ενοποιήθηκαν με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα κύρια οικονομικά στοιχεία του Ομίλου ΔΕΠΑ:

Όμιλος ΔΕΠΑ	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
<u>Κατάσταση Οικονομικής Θέσης</u>		
Πάγιο Ενεργητικό	943.137	2.281.868
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	302.363	532.163
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	393.576	412.454
Σύνολο ενεργητικού	1.639.076	3.226.485
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	995.720	1.880.094
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	-	197.021
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	379.550	877.013
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	14.170	25.801
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	249.636	246.556
Σύνολο υποχρεώσεων	643.356	1.346.391
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	1.639.076	3.226.485
Επένδυση του Ομίλου ΕΛ.ΠΕ. στον Όμιλο ΔΕΠΑ	348.498	658.773

	31 Δεκεμβρίου 2018			31 Δεκεμβρίου 2017		
	Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Ατακοπίσεις δραστηριότητες	Σύνολο	Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Ατακοπίσεις δραστηριότητες	Σύνολο
<u>Κατάσταση συνολικών εσόδων</u>						
Κύριος εργασιών (πωλήσεις)	931.317	180.872	-	914.084	228.410	-
Κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (ΕΒΙΤΔΑ)	150.205	50.007	-	109.235	182.694	-
Αποσβέσεις παγίων		(40.423)	-		(43.939)	-
Λειτουργικό Αποτέλεσμα	73.082	9.584	-	28.900	138.755	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα	36.465	2.462	-	16.863	2.070	-
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(20.869)	(7.599)	-	(1.371)	(9.590)	-
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων	88.678	4.447	-	44.393	131.235	-
Φόρος εισοδήματος	(7.961)	(89.468)	-	(5.448)	(40.304)	-
Καθαρά κέρδη / (Ζημιές) έτους	80.717	(85.021)	(4.304)	38.945	90.931	129.876
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα/(Ζημιές)			(824)			9
Καθαρά κέρδη / (Ζημιές) που αναλογούν στον Όμιλο ΕΛΠΕ			(1.507)			46.372
Λοιπές Συνολικές Ζημιές που αναλογούν στον Όμιλο ΕΛΠΕ			(288)			0

Το 2018, ο Όμιλος έλαβε μερίσματα ύψους €23 εκατ. από τον Όμιλο ΔΕΠΑ (2017: €18,4 εκατ.). Επιπρόσθετα, το εισπραχθέν ποσό από την πώληση του ΔΕΣΦΑ, ύψους €284 εκατ. (βλ. παρακάτω), ενσωματώθηκε στα αποτελέσματα του Ομίλου ως διανομή μερίσματος από τον Όμιλο ΔΕΠΑ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, όπως αναλύεται παρακάτω στην ενότητα «Πώληση ΔΕΣΦΑ». Ταυτόχρονα, ο Όμιλος αναγνώρισε αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση ύψους €48 εκατ., για τη διαφορά που προκύπτει ανάμεσα στη φορολογική και λογιστική βάση χειρισμού της εναπομένουσας επένδυσης του στη ΔΕΠΑ (Σημ. 17). Συνεπώς, τα συνολικά μερίσματα από τον Όμιλο ΔΕΠΑ εντός του 2018, ανήλθαν σε €307 εκατ.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Απομείωση αξίας της επένδυσης στον Όμιλο ΔΕΠΑ

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η Διοίκηση του Ομίλου ΕΛΠΕ ανέθεσε σε ανεξάρτητο σύμβουλο, τη διενέργεια μελέτης απομείωσης της αξίας της επένδυσης του στον Όμιλο ΔΕΠΑ, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο ΔΛΠ 36. Η εκτεταμένη αναδιάρθρωση της δομής του Ομίλου ΔΕΠΑ κατόπιν της πώλησης του ΔΕΣΦΑ και της Ζενίθ, καθώς και της εξαγοράς του υπολοίπου μετοχικού κεφαλαίου στην ΕΔΑ ΑΤΤΙΚΗΣ και ΕΠΑ ΑΤΤΙΚΗΣ, όπως περιγράφεται παραπάνω, θεωρήθηκαν ως ενδείξεις πιθανής απομείωσης αξίας της επένδυσης, καθώς θα μπορούσαν ενδεχομένως να επηρεάσουν τις μελλοντικές ταμειακές ροές των περιουσιακών στοιχείων των εταιριών του Ομίλου ΔΕΠΑ.

Η αποτίμηση της αξίας της επένδυσης στον Όμιλο ΔΕΠΑ πραγματοποιήθηκε μέσω της «Sum of parts» μεθόδου, σύμφωνα με την οποία κάθε εταιρία του Ομίλου θεωρήθηκε ως ξεχωριστή Μονάδα Παραγωγής Ταμειακών ροών (ΜΠΤ). Η αξία του Ομίλου υπολογίστηκε στη συνέχεια αθροίζοντας τις αξίες των επιμέρους ΜΠΤ. Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε είτε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») της ΜΠΤ είτε, όπου κατέστη δυνατό, με αναφορά σε συγκρίσιμες συναλλαγές που έλαβαν χώρα εντός του 2018. Η μέθοδος του κόστους αντικατάστασης εφαρμόστηκε στην περίπτωση της κοινοπραξίας ΥΑΦΑ ΠΟΣΕΙΔΩΝ, καθώς η εταιρία βρίσκεται ακόμη σε πρώιμη φάση ανάπτυξης.

Ειδικότερα, η προσέγγιση της αξίας χρήσης εφαρμόστηκε για τις ΔΕΠΑ ΑΕ και ΔΕΔΑ ΑΕ και πραγματοποιήθηκε μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ελεύθερων Ταμειακών Ροών. Τα προεξοφλητικά επιτόκια που χρησιμοποιήθηκαν κατά την ανάλυση ήταν 9,3% για την ΔΕΠΑ ΑΕ και 8,2% για την ΔΕΔΑ ΑΕ και εκτιμήθηκαν ως το μετά φόρων μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου (WACC) των εταιριών. Η αποτίμηση αξίας των ΕΔΑ ΑΤΤΙΚΗΣ, ΕΠΑ ΑΤΤΙΚΗΣ και ΕΔΑ ΘΕΣΣ πραγματοποιήθηκε με αναφορά σε συγκρίσιμες συναλλαγές. Τέλος, για την αποτίμηση αξίας της ΥΑΦΑ ΠΟΣΕΙΔΩΝ ακολουθήθηκε η μέθοδος κόστους αντικατάστασης, καθώς η εταιρία βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο ανάπτυξης των έργων της και συνεπώς δεν μπορεί προς το παρόν να γίνει επαρκώς αξιόπιστη εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών της, ενώ επίσης δεν πραγματοποιήθηκαν συγκρίσιμες συναλλαγές μέσα στο έτος.

Με βάση τον έλεγχο αυτό, ο Όμιλος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λογιστική αξία της επένδυσής του είναι ανακτήσιμη και, συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκε απομείωση.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραδοχές και τα σενάρια που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μελέτη απομείωσης ενδέχεται να μεταβληθούν περαιτέρω μελλοντικά, ιδιαιτέρως σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από υψηλή μεταβλητότητα και μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης. Πιθανές μεταβολές σε ορισμένες μεταβλητές, όπως είναι ο ρυθμός ανάπτυξης των μελλοντικών ελεύθερων ταμειακών ροών των εταιριών (ΔΕΠΑ, ΔΕΔΑ) ή τα προεξοφλητικά επιτόκια, ενδεχομένως να έχουν σημαντική επίπτωση στην «αξία χρήσης» των εταιριών του Ομίλου.

Εκτιμάται ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2018 εάν ο ρυθμός αύξησης ανάπτυξης των μελλοντικών ελεύθερων ταμειακών ροών της ΔΕΠΑ Α.Ε., ο οποίος χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη απομείωσης, ήταν χαμηλότερος κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Αξία του Ομίλου ΔΕΠΑ θα ήταν χαμηλότερη κατά 2,2%. Επιπλέον, εάν το μελλοντικό WACC της ΔΕΠΑ Α.Ε. ήταν υψηλότερο κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Θέση του Ομίλου ΔΕΠΑ θα ήταν χαμηλότερη κατά 2,6%. Σε αμφότερα τα σενάρια ανάλυσης ευαισθησίας, η λογιστική αξία της επένδυσης του Ομίλου ΕΛΠΕ στον Όμιλο ΔΕΠΑ είναι ανακτήσιμη.

Πώληση ΔΕΣΦΑ

Στις 16 Φεβρουαρίου 2012, η Εταιρεία και το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.» (ΤΑΠΠΕΔ) (από κοινού οι «Πωλητές»), συμφώνησαν να ξεκινήσουν από κοινού διαδικασία πώλησης του ποσοστού τους στην εταιρεία ΔΕΠΑ, με στόχο να διαθέσουν το 100% των δραστηριοτήτων εφοδιασμού, εμπορίας και διανομής, καθώς και το 66% της συμμετοχής τους στο δίκτυο μεταφοράς υψηλής πίεσης (ΔΕΣΦΑ Α.Ε., 100% θυγατρική της ΔΕΠΑ Α.Ε.).

Η διαδικασία πώλησης κατέληξε σε υποβολή δεσμευτικής προσφοράς από την εταιρεία SOCAR (Εθνική εταιρεία πετρελαίου και αερίου του Αζερμπαϊτζάν) για την αγορά του 66% του ΔΕΣΦΑ, έναντι €400 εκ., ενώ το τίμημα που αντιστοιχεί στο 35% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ, το οποίο θα πωλούνταν από την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε ανερχόταν στα €212 εκ.

Στις 21 Δεκεμβρίου 2013 υπεγράφη η συμφωνία πώλησης των μετοχών (Share Purchase Agreement), ενώ η ολοκλήρωση της συναλλαγής συμφωνήθηκε να τελεί υπό την έγκριση των αρμόδιων αρχών ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στις 30 Νοεμβρίου 2016 παρήλθε η καταληκτική ημερομηνία για την πλήρωση όλων των αναβλητικών αιρέσεων για την ολοκλήρωση της συναλλαγής, χωρίς κάτι τέτοιο να έχει επιτευχθεί.

Με απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής (ΚΥΣΟΠ) την 1η Μαρτίου 2017, το Ελληνικό Δημόσιο αποφάσισε, μεταξύ άλλων, την εκκίνηση νέας διαγωνιστικής διαδικασίας για διάθεση ποσοστού 66% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ, ήτοι 31% από το ποσοστό 65% των μετοχών που κατέχει το ΤΑΙΠΕΔ, σε συνδυασμό με το 35% των μετοχών που κατέχει η Εταιρεία και τη λήξη της διαδικασίας πώλησης του ίδιου ποσοστού (66%) των μετοχών του ΔΕΣΦΑ που είχε εκκινήσει το 2012. Επιπροσθέτως, το άρθρο 103 του ν. 4472/2017 προβλέπει ότι μέχρι την 31.12.2017 το 66% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ που κατέχει η ΔΕΠΑ θα πωληθεί μέσω διεθνούς διαγωνιστικής διαδικασίας που θα διενεργήσει το ΤΑΙΠΕΔ και το υπόλοιπο (34%) θα μεταβιβαστεί στο Ελληνικό Δημόσιο. Επίσης, το άρθρο 103 του ν. 4472/2017 προβλέπει ότι με το πέρας του διαγωνισμού ο ΔΕΣΦΑ θα πρέπει να αποτελεί διαχωρισμένο διαχειριστή συστήματος φυσικού αερίου σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 62 και 63 του ν. 4001/2011 όπως ισχύει, και να πιστοποιηθεί υπό τη μορφή αυτή κατά τα προβλεπόμενα στον ως άνω νόμο και τα άρθρα 9 και 10 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2009/73/ΕΚ (Full Ownership Unbundled System Operator – FOU).

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, κατά τη συνεδρίασή του την 12 Ιουνίου 2017, αξιολόγησε τις στρατηγικές επιλογές του σχετικά με την μειοψηφική συμμετοχή στον ΔΕΣΦΑ και έκρινε πως είναι προς όφελος της Εταιρείας η από κοινού με το ΤΑΙΠΕΔ πώληση του 66% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ. Για το σκοπό αυτό εκπονήθηκε σχέδιο Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, του ΤΑΙΠΕΔ και της ΕΛΠΕ το οποίο έχει ως βάση το αντίστοιχο κείμενο του 2012. Το Διοικητικό Συμβούλιο κατά την προαναφερθείσα συνεδρίασή του συγκάλεσε και την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας προκειμένου να λάβει ειδική άδεια σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23α του Κ.Ν. 2190/1920 για τη σύναψη του ΜΣ μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, του ΤΑΙΠΕΔ και της Εταιρείας. Το Μνημόνιο Συνεργασίας υπεγράφη από τους τρεις συμβαλλόμενους στις 26 Ιουνίου 2017 και η ειδική άδεια της Γενικής Συνέλευσης παρασχέθηκε εκ των υστέρων στις 06 Ιουλίου 2017, δυνάμει της διάταξης του άρθρου 23α παρ. 4 του κ.ν. 2190/1920. Στις 26 Ιουνίου 2017 δημοσιεύθηκε η Πρόσκληση για την Εκδήλωση Μη Δεσμευτικής Δήλωσης Ενδιαφέροντος. Τέσσερις φορείς εκδήλωσαν ενδιαφέρον και δύο εξ' αυτών ενημερώθηκαν από τους Πωλητές στις 22 Σεπτεμβρίου 2017 ότι προκρίθηκαν στην επόμενη φάση της διαγωνιστικής διαδικασίας (Φάση Δεσμευτικών Προσφορών) και αναγνωρίστηκαν ως Υποψήφιοι Φορείς. Οι δύο Υποψήφιοι Φορείς ήταν αφενός η κοινοπραξία που αποτελείται από τις εταιρείες SNAM S.p.A., FLUXYS S.A., Enagas Internacional S.L.U. και N.V. Nederlandse Gasunie και αφετέρου η εταιρεία Regasificadora del Noroeste S.A.

Οι Υποψήφιοι Φορείς υπέβαλαν τις δεσμευτικές προσφορές τους στις 16 Φεβρουαρίου 2018, σε συνέχεια της σχετικής Πρόσκλησης Υποβολής Δεσμευτικών Προσφορών της 10ης Οκτωβρίου 2017.

Στις 29 Μαρτίου 2018, οι δύο Υποψήφιοι Φορείς υπέβαλαν τις βελτιωμένες και οριστικές προσφορές τους. Η κοινοπραξία των SNAM S.p.A., FLUXYS S.A. και Enagas Internacional S.L.U. επιβεβαίωσε την βελτιωμένη και οριστική προσφορά της στις 19 Απριλίου 2018, προσφέροντας το ποσό των €535 εκ. για την αγορά του 66% του ΔΕΣΦΑ. Η ανωτέρω δεσμευτική προσφορά έγινε δεκτή δυνάμει του ψηφίσματος αρ. 1319 του Διοικητικού Συμβουλίου της 19ης Απριλίου 2018, καθώς και του ψηφίσματος της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας της στις 14ης Μαΐου 2018. Με την απόφαση αριθ. 235 της 25/6/2018, το Ελεγκτικό Συνέδριο ενέκρινε τη συναλλαγή, ενώ στις 13/7/2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έδωσε και αυτή την έγκρισή της βάσει του Κανονισμού Συγκεντρώσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στις 20 Ιουλίου 2018, το ΤΑΙΠΕΔ και η ΕΛΠΕ ως πωλητές και η "SENFLUGA Energy Infrastructure Holdings S.A." (εταιρία ειδικού σκοπού που συστάθηκε από την κοινοπραξία SNAM-Enagas-Fluxys) ως αγοραστής, υπέγραψαν τη Συμφωνία Πώλησης και Αγοράς Μετοχών. Την ίδια ημερομηνία υπεγράφη και η Συμφωνία Μετόχων για την πώληση του ΔΕΣΦΑ μεταξύ της SENFLUGA S.A. και της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Με την ικανοποίηση του συνόλου των προβλεπόμενων όρων της Συμφωνίας Πώλησης και Αγοράς Μετοχών, η παραπάνω συναλλαγή ολοκληρώθηκε επιτυχώς στις 20 Δεκεμβρίου 2018. Αμέσως πριν από την εκτέλεση της Συμφωνίας Πώλησης και Αγοράς Μετοχών, η ΔΕΠΑ Α.Ε. προχώρησε σε διανομή των μετοχών της στον ΔΕΣΦΑ (σε εύλογη αξία) στους μετόχους της, μέσω μείωσης του μετοχικού της κεφαλαίου. Η αξία του μεριδίου της ΕΛΠΕ Α.Ε. στον ΔΕΣΦΑ ανήλθε σε €284 εκατ. και ήταν ίση με την αξία πώλησης των μετοχών. Με βάση αυτό το ποσό, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά €46 εκατ., μέσω μεριδίου των κερδών/ ζημιών από την επένδυση στη ΔΕΠΑ. Επιπρόσθετα, το εισπραχθέν ποσό των €284 εκατ., ενσωματώθηκε στα αποτελέσματα του Ομίλου ως διανομή μερίσματος από τον Όμιλο ΔΕΠΑ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Ο Όμιλος ενοποιεί τον Όμιλο της ΔΕΠΑ με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και η αξία της συμμετοχής στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του έτους που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, η οποία αντικατοπτρίζει το 35% στον Όμιλο ΔΕΠΑ, ανέρχεται στα €348 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €659 εκατ.). Επιπρόσθετα, η ιστορική αξία της συμμετοχής στην ΔΕΠΑ, στις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., ανέρχεται στα €237 εκατ.

Άλλες Συγγενείς Επιχειρήσεις

Το 2011 ο Όμιλος συμμετείχε με 48%, μέσω της θυγατρικής του Hellenic Petroleum International A.G. στη σύσταση μίας νέας εταιρείας της DMEP HoldCo Ltd, με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία με τη σειρά της κατέχει το 100% των μετοχών της «OTSM», Ανώνυμη Εταιρεία Διατήρησης Αποθεμάτων Ασφαλείας και Εμπορίας Αργού Πετρελαίου και Πετρελαιοειδών. Η OTSM ιδρύθηκε βάσει του Ελληνικού δικαίου με πλήρη άδεια για την παροχή υπηρεσιών διαχείρισης και τήρησης αποθεμάτων αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων. Ο Όμιλος μεταβίβασε μέρος της υποχρέωσής του για την τήρηση αποθεμάτων ασφαλείας 90 ημερών στην OTSM, μειώνοντας έτσι το ύψος του τελικού της αποθέματος κατά περίπου 114 χιλιάδες MT (31 Δεκεμβρίου 2017: 246 χιλιάδες MT), με αντίτιμο καθοριζόμενο στο πλαίσιο του υφιστάμενου νομικού πλαισίου.

Το 2018, η DMEP Holdco μείωσε τα δάνειά της από €80 εκατ. σε €50 εκατ., με αντίστοιχη μείωση των αποθεμάτων.

Τα βασικά μεγέθη και αποτελέσματα των κυριότερων συγγενών επιχειρήσεων του Ομίλου έχουν ως εξής:

	% συμμετοχής	31 Δεκεμβρίου 2018		Καθαρά κέρδη μετά φόρων	
		Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Φόρων
ΣΑΦΚΟ	33%	5.987	4.683	7.718	2.526
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ	25%	7	16	-	(13)
Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε.	50%	13.812	3.605	4.409	1.482
DMEP Holdco	48%	85.183	85.925	52.971	415
31 Δεκεμβρίου 2017					
		Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Καθαρά κέρδη μετά φόρων
ΣΑΦΚΟ	33%	4.685	2.653	6.819	1.876
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ	25%	14	10	-	(14)
Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε.	50%	13.197	3.794	3.769	1.256
DMEP Holdco	48%	126.059	130.987	33.444	(23.039)

Δεν υπάρχουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις ή δεσμεύσεις ως προς τις παραπάνω συμμετοχές του Ομίλου.

γ) Κοινές επιχειρήσεις

Ο Όμιλος συμμετέχει στις ακόλουθες κοινές επιχειρήσεις με τρίτους σχετικές με την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό:

- Edison International SpA (Ελλάδα, Πατραϊκός Κόλπος)
- Calfrac well services (Ελλάδα, Θρακικό πέλαγος)
- Total E&P Greece B.V., Edison International S.p.A (Ελλάδα, Οικόπεδο 2).

9 Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Δάνεια και προκαταβολές	38.668	52.144
Άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	35.254	37.482
Σύνολο	73.922	89.626

Τα δάνεια και οι προκαταβολές αφορούν κυρίως μη τοκοφόρες προκαταβολές ενοικίων για εξασφάλιση πρατηρίων και αποσβένονται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή των αντίστοιχων συμβολαίων των πρατηρίων αυτών. Επιπλέον συμπεριλαμβάνουν και άλλες μακροπρόθεσμες μη τοκοφόρες προκαταβολές.

Οι άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις συμπεριλαμβάνουν άτοκες εμπορευματικές πιστώσεις προς τρίτους για οφειλές που προκύπτουν από εφοδιασμό πρατηρίων. Περιλαμβάνουν επίσης και εμπορικές απαιτήσεις εισπρακτέες σε περισσότερα από ένα έτη, ως συνέπεια διακανονισμών.

Τα υπόλοιπα που περιλαμβάνονται στις ως άνω κατηγορίες στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και σχετίζονται με εμπορικές πιστώσεις και άτοκους διακανονισμούς, έχουν προεξοφληθεί με μεσοσταθμικό επιτόκιο 6% (2017: 6%) για τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους.

10 Αποθέματα

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Αργό πετρέλαιο	328.482	331.353
Διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα	572.461	640.142
Πετροχημικά	24.400	21.670
Αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπές α' ύλες	97.518	91.277
- Μείον: Πρόβλεψη για ανταλλακτικά και λοιπές α' ύλες	(29.830)	(28.049)
Σύνολο	993.031	1.056.393

Η Ελλάδα, βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ και του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας, υποχρεούται στην τήρηση στρατηγικών αποθεμάτων ασφαλείας για 90 ημέρες (Υποχρέωση Τήρησης Αποθεμάτων Ασφαλείας), όπως νομοθετήθηκε με τον Ν. 3054/2002. Η υποχρέωση αυτή μετακυλιέται σε όλες τις εταιρείες που εισάγουν και πωλούν στην εγχώρια αγορά, συμπεριλαμβανομένης και της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., οι οποίες με τη σειρά τους πρέπει να τηρούν και να χρηματοδοτούν τα ανάλογα αποθέματα. Τα αποθέματα αυτά αποτελούν μέρος των λειτουργικών αποθεμάτων και αποτιμώνται με τον ίδιο τρόπο.

Το κόστος των αποθεμάτων που αναγνωρίζεται ως έξοδο και συμπεριλαμβάνεται στο «Κόστος Πωληθέντων» για το 2018 ανέρχεται σε €7,8 δις (2017: €6,1 δις). Ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά €32,4 εκατ. λόγω απομείωσης της αξίας των αποθεμάτων του στην καθαρή ρευστοποιήσιμη τους αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (31 Δεκεμβρίου 2017: €0,04 εκατ. ζημιά). Το ποσό αυτό αναγνωρίστηκε ως έξοδο για τη χρήση του έτους 2018 και συμπεριλήφθηκε στο «Κόστος πωληθέντων» στην Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων. Σημειώνεται ότι η συνολική επίδραση στα αποθέματα λόγω των διαφόρων μεταβολών των τιμών του αργού

πετρελαίου και των πετρελαιοειδών κατά τη διάρκεια του έτους, ήταν θετική και ανήλθε περίπου στα €48 εκατ. (2017: θετική επίδραση €59 εκατ.).

Επιπρόσθετα, στις 31 Δεκεμβρίου 2018, ανταλλακτικά των μονάδων των διυλιστηρίων αξίας €5,2 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €3,0 εκ.) έχουν μεταφερθεί από τα αποθέματα στα πάγια (Σημ 6).

11 Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Πελάτες	756.135	734.038
- Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(258.333)	(248.008)
Καθαρό υπόλοιπο πελατών	497.802	486.030
Λοιπές απαιτήσεις	337.650	327.203
- Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(42.304)	(47.566)
Καθαρό υπόλοιπο λοιπών απαιτήσεων	295.346	279.637
Προπληρωθέντα έξοδα και προκαταβολές	28.450	25.538
Σύνολο	821.598	791.205

Στα πλαίσια διαχείρισης του κεφαλαίου κίνησης ο Όμιλος χρησιμοποιεί υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων (factoring) για την πιο έγκαιρη είσπραξη απαιτήσεων από τους πελάτες του στην Ελλάδα. Προεισπραχθείσες απαιτήσεις χωρίς δικαίωμα αναγωγής δεν συμπεριλαμβάνονται στα πιο πάνω ποσά, καθώς ο κίνδυνος και η ανταμοιβή από τα συγκεκριμένα συμβόλαια έχουν μεταφερθεί στις υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων.

Οι λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ποσά προκαταβολών σε προμηθευτές και σε εργαζομένους, απαιτήσεων από ΦΠΑ, παρακρατούμενων φόρων, καθώς και φόρων που έχουν καταλογιστεί ως αποτέλεσμα ελέγχων από τις φορολογικές αρχές κατά τα προηγούμενα έτη τα οποία η Εταιρία αμφισβητεί και για τα οποία έχει ασκήσει ένδικα μέσα. Ο χρόνος ολοκλήρωσης των ως άνω ένδικων μέσων δεν δύναται να προβλεφθεί και ο Όμιλος έχει κατατάξει τα σχετικά ποσά στο κυκλοφορούν ενεργητικό. Επίσης, για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, συμπεριλαμβάνονται και €54 εκατ. βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ (31 Δεκεμβρίου 2017: €54 εκατ.) που έχουν παρακρατηθεί από το Τελωνείο αναφορικά με φερόμενα «ελλείμματα» αποθεμάτων πετρελαιοειδών. Σε απάντηση αυτής της ενέργειας, ο Όμιλος έχει εναντιωθεί νομικά και απαιτεί και αναμένει να ανακτήσει ολόκληρο το ποσό αυτό με την περάτωση της νομικής διαδικασίας (Σημ. 31).

Οι λογιστικές αξίες των πελατών αντιπροσωπεύουν την εύλογη τους αξία.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύεται το σύνολο των απαιτήσεων από πελάτες:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Μη ληξιπρόθεμα υπόλοιπα	345.026	333.427
Ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	411.109	400.611
Σύνολο απαιτήσεων από πελάτες	756.135	734.038

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Η ανάλυση παλαιότητας των ανοιχτών εμπορικών απαιτήσεων, που ήταν ληξιπρόθεσμες, είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Εως 30 ημέρες	83.859	80.951
30 - 90 ημέρες	18.526	15.006
Πάνω από 90 ημέρες	308.724	304.654
Σύνολο	411.109	400.611

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΛΠ 9 και υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων του.

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, ο Όμιλος διενεργεί έλεγχο απομείωσης των απαιτήσεων χρησιμοποιώντας πίνακα με βάση τον οποίο υπολογίζονται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο την ημέρα του Ισολογισμού είναι η λογιστική αξία κάθε κατηγορίας εισπρακτέων ως αναφέρεται παραπάνω. Οι εξασφαλίσεις περιλαμβάνουν κυρίως προσημειώσεις σε ιδιοκτησίες οφειλετών, προσωπικές εγγυήσεις και τραπεζικές εγγυητικές.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η πληροφόρηση σχετικά με την έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο:

	< 30 ημέρες	31 - 90 ημέρες	> 91 ημέρες	Σύνολο
Αναμενόμενο ποσοστό πιστωτικής ζημιάς	0,03%	0,25%	83,61%	34,16%
Συνολικό ποσό απαιτήσεων	428.885	18.526	308.724	756.135
Αναμενόμενη πιστωτική ζημιά	149	47	258.136	258.332

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων από πελάτες έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	248.008	235.636
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	2.084	-
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:		
- Συναλλαγματικές διαφορές	136	-
- Προσθήκες	15.441	14.380
- Ποσά που έχουν αντιλογισθεί	(2.936)	(1.521)
Απαιτήσεις που διαγράφηκαν ως μη εισπραξιμές	(4.640)	(386)
Λοιπές κινήσεις	240	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	258.333	248.008

Η κίνηση στην πρόβλεψη για ενδεχόμενες επισφάλειες έχει καταχωρηθεί στα αποτελέσματα στα έξοδα διοίκησης και διάθεσης.

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των λοιπών απαιτήσεων έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	47.566	41.325
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:		
- Προσθήκες	4.662	8.317
- Ποσά που έχουν αντιλογισθεί	(3.795)	(116)
- Κατανομή του χρηματοοικονομικού κόστους	(12)	-
Μεταφορές σε προβλέψεις επίδικων υποθέσεων	(6.000)	-
Λοιπές κινήσεις	(117)	-
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	-	(1.960)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	42.304	47.566

12 Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες	1.275.159	873.261
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.275.159	873.261
Δεσμευμένες καταθέσεις	1.207	145.652
Σύνολο ρευστών διαθεσίμων	1.276.366	1.018.913

Οι δεσμευμένες καταθέσεις για το 2017, σχετίζονται κυρίως με τραπεζικές καταθέσεις ύψους €144εκατ. οι οποίες έχουν δεσμευθεί ως εγγύηση ισόποσης δανειακής συμφωνίας με την Τράπεζα Πειραιώς, σχετικά με τη δανειακή Διευκόλυνση Β που έχει συναφθεί με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Σημ. 16). Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, το ανεξόφλητο υπόλοιπο της δανειακής διευκόλυνσης Β, ανήλθε στα €100 εκατ., ενώ το ανεξόφλητο υπόλοιπο του δανείου με την Τράπεζα Πειραιώς στα €144 εκατ.. Τον Φεβρουάριο του 2018, ο Όμιλος τροποποίησε τη δανειακή διευκόλυνση Β η οποία πλέον δεν απαιτούσε εγγυήσεις. Σαν συνέπεια το δάνειο της τράπεζας Πειραιώς αποπληρώθηκε, η δεσμευμένη τραπεζική κατάθεση αποδεσμεύτηκε και η σχετική σύμβαση τραπεζικής εγγύησης ακυρώθηκε.

Για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, το τραπεζικό υπόλοιπο σε δολάρια Αμερικής που περιλαμβάνεται στην κατηγορία «Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες», ανερχόταν σε \$891 εκατ. (ισοδύναμο σε Ευρώ €779 εκ). Το αντίστοιχο ποσό για την περίοδο 31 Δεκεμβρίου 2017, ανερχόταν σε \$555 εκατ. (ισοδύναμο σε Ευρώ €463 εκατ.).

Το σταθμισμένο κατά μέσο όρο τρέχον επιτόκιο την ημερομηνία Ισολογισμού ήταν:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Euro	0,03%	0,08%
USD	0,09%	0,10%

13 Μετοχικό κεφάλαιο

	Αριθμός μετοχών	Κοινές μετοχές	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο
1 Ιανουαρίου και 31 Δεκεμβρίου 2017	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081
31 Δεκεμβρίου 2018	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081

Το εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο είναι ίδιο με τις μετοχές που έχουν εκδοθεί και διατεθεί σε μετόχους και είναι πλήρως καταβεβλημένο. Η ονομαστική αξία κάθε μιας μετοχής της Εταιρείας είναι €2,18 (31 Δεκεμβρίου 2017: €2,18).

Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

Η Ετήσια Γενική Συνέλευση της Εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. που πραγματοποιήθηκε στις 25 Μαΐου 2005, ενέκρινε ένα νέο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών, με σκοπό τη σύνδεση του αριθμού μετοχών, για τις οποίες παραχωρείται δικαίωμα προαίρεσης σε ανώτατα και ανώτερα στελέχη της Εταιρείας, με την επίτευξη εταιρικών και ατομικών στόχων άμεσα εξαρτώμενων από τα αποτελέσματα της Εταιρείας. Μεταγενέστερες Ετήσιες Γενικές Συνελεύσεις ενέκριναν την παραχώρηση δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών της Εταιρείας (stock options). Οι Ετήσιες Γενικές Συνελεύσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2014 και το 2015, ενέκριναν αλλαγές στο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών, ενσωματώνοντας πρόσφατες νομικές και φορολογικές αλλαγές, χωρίς να μεταβάλλεται η επίδραση στα αποτελέσματα ή το όφελος στους συμμετέχοντες.

Δεν υπήρχαν αδιάθετα δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Έτος Παραχώρησης	Περίοδος Άσκησης Δικαιωμάτων	Ημερομηνία Λήξεως	Τιμή εξάσκησης	Αρ. δικαιωμάτων προαίρεσης	
				31 Δεκέμβριος 2018	31 Δεκέμβριος 2017
2012	2014-18	5 Δεκεμβρίου 2018	€/MTX 4,52	-	185.633
			Σύνολο	-	185.633

Η κίνηση δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών και η αναλογούσα μέση σταθμική τιμή εξάσκησης κατά την διάρκεια του 2018 είναι:

	31 Δεκέμβριος 2018		31 Δεκέμβριος 2017	
	Μέση τιμή εξάσκησης σε € ανά μετοχή	Δικαιώματα	Μέση τιμή εξάσκησης σε € ανά μετοχή	Δικαιώματα
Αρχή περιόδου (1η Ιανουαρίου)	4,52	185.633	4,52	1.479.933
Ασκηθέντα	4,52	(172.383)	4,52	(1.294.300)
Έληξαν	4,52	(13.250)	-	-
Τέλος περιόδου (31η Δεκεμβρίου)	4,52	-	4,52	185.633

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Οι παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018 ήταν €0 (2017: €0).

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, για την εξάσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης ο Όμιλος απέκτησε και στη συνέχεια διέθεσε στους συμμετέχοντες του προγράμματος ίδιες μετοχές συνολικής αξίας €1,2 εκατ. (Σημ. 14).

14 Αποθεματικά

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά αποθεματικά	Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου	Αποθεματικό παροχών σε συμμετοχ. τίτλους	Αφορολόγητα αποθεματικά & αναπτυξιακών νόμων	Λοιπά αποθεματικά	Ίδιες μετοχές	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	118.668	98.420	13.268	747	263.047	(24.362)	-	469.788
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	-	-	-	-	-	1	-	1
Μείωση αξίας γης	-	-	-	-	-	(907)	-	(907)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	718	-	718
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	-	-	1.979	-	-	-	-	1.979
Κέρδη από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	(4.590)	-	-	-	-	(4.590)
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	-	-	-	-	-	(9.584)	-	(9.584)
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους (Σημ. 13)	-	-	-	(653)	-	-	-	(653)
Αγορά ιδίων μετοχών	-	-	-	-	-	-	(10.245)	(10.245)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό (Σημ. 13)	-	-	-	-	-	-	9.714	9.714
Μεταφορά στα αποθεματικά από τα αποτελέσματα εις νέον	-	-	-	-	8.797	-	-	8.797
Μεταφορές	-	(11.925)	(2.482)	-	100	14.307	-	-
Μερίσματα	-	-	-	-	(106.962)	-	-	(106.962)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017 (δημοσιευμένο)	118.668	86.495	8.175	94	164.982	(19.827)	(531)	358.056
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	-	-	-	-	-	166	-	166
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018 (αναπροσαρμοσμένο)	118.668	86.495	8.175	94	164.982	(19.661)	(531)	358.222
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	-	-	-	-	-	(700)	-	(700)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	(740)	-	(740)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	-	-	(14.920)	-	-	-	-	(14.920)
Ζημιές από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	(5.006)	-	-	-	-	(5.006)
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	-	-	-	-	-	(11.002)	-	(11.002)
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους (Σημ. 13)	-	-	-	(93)	-	-	-	(93)
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	-	-	-	-	(288)	-	(288)
Αγορά ιδίων μετοχών (Σημ. 13)	-	-	-	-	-	-	(683)	(683)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό (Σημ. 13)	-	-	-	-	-	-	1.214	1.214
Μεταφορά φόρου λόγω διανομής αποθεματικών στα κέρδη εις νέον	-	-	-	-	(17.319)	-	-	(17.319)
Μερίσματα	-	-	-	-	(76.408)	-	-	(76.408)
Μεταφορά στο τακτικό αποθεματικό	26.170	-	-	-	-	-	-	26.170
Μεταφορά ληφθείσας επιχορήγησης σε αφορολόγητο αποθεματικό	-	-	-	-	80	-	-	80
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	144.838	86.495	(11.751)	1	71.335	(32.391)	-	258.527

Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμο, οι εταιρείες υποχρεούνται να μεταφέρουν κατά ελάχιστο το 5% των ετήσιων καθαρών κερδών τους σύμφωνα με τα λογιστικά τους βιβλία σε τακτικό αποθεματικό έως ότου το αποθεματικό αυτό ισούται με το ένα τρίτο του μετοχικού τους κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν μπορεί να διανεμηθεί, αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την διαγραφή ζημιών.

Ειδικά αποθεματικά

Τα ειδικά αποθεματικά αφορούν κυρίως αποθεματικά που προκύπτουν λόγω φορολογικών αναπροσαρμογών σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις προηγούμενων χρήσεων.

Αφορολόγητα Αποθεματικά και Αποθεματικά Αναπτυξιακών Νόμων

Αυτά τα αποθεματικά αφορούν κέρδη που δεν έχουν φορολογηθεί με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον φορολογικό πλαίσιο στην Ελλάδα και περιλαμβάνουν αποθεματικά τα οποία προέρχονται από φορολογημένα κέρδη και αφορούν ίδια συμμετοχή σε αναπτυξιακούς νόμους. Τα αποθεματικά αυτά θα είναι φορολογητέα με βάση το φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά το χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο, κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες.

Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου

Το αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιείται για τη καταχώρηση κερδών ή ζημιών από παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως παράγωγα αντιστάθμισης μελλοντικών

ταμειακών ροών (cash flow hedges) και αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα όπως περιγράφεται στη Σημείωση 24. Όταν η συναλλαγή με την οποία συσχετίζεται η πράξη αντιστάθμισης επηρεάζει την κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, τότε τα αντίστοιχα ποσά μεταφέρονται επίσης από τα λοιπά συνολικά έσοδα στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

Λοιπά αποθεματικά

Τα λοιπά αποθεματικά αποτελούνται κατά κύριο λόγο από αναλογιστικές ζημιές συνταξιοδοτικών προγραμμάτων.

Η κατηγορία λοιπά αποθεματικά περιλαμβάνει:

- (1) Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών, που προέρχονται α) από εμπειρικές προσαρμογές (το αποτέλεσμα των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και αυτών που τελικά έλαβαν χώρα) και β) από αλλαγές στις αναλογιστικές παραδοχές.
- (2) Μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους.
- (3) Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή νομίσματος κατά την ενοποίηση των εταιρειών εξωτερικού, αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και συσσωρεύονται στα άλλα αποθεματικά. Το σωρευτικό ποσό μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του έτους όταν οι συμμετοχές μεταβιβάστουν.

Ίδιες μετοχές

Οι ίδιες μετοχές διακρατώνται για το πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών. Κατά το 2018, αγοράστηκαν 87.793 μετοχές με συνολικό κόστος €0,7 εκατ., ενώ 157,953 από αυτές δόθηκαν σε υπαλλήλους, οι οποίοι εξάσκησαν τα δικαιώματα που είχαν στην κατοχή τους. Οι μετοχές που εκδίδονται στους συμμετέχοντες του προγράμματος, αναγνωρίζονται με τη μέθοδο FIFO (first in first out). (Σημ. 13)

15 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Προμηθευτές	1.137.603	1.474.336
Δεδουλευμένα έξοδα	138.022	100.810
Λοιπές υποχρεώσεις	73.528	86.311
Σύνολο	1.349.153	1.661.457

Η γραμμή “Προμηθευτές” αποτελείται από ποσά πληρωτέα ή δεδουλευμένα τα οποία αφορούν αργό πετρέλαιο, πετρελαιοειδή προϊόντα και υπηρεσίες.

Το υπόλοιπο των “Προμηθευτών”, στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και στις 31 Δεκεμβρίου 2017, περιλαμβάνει ποσά οφειλόμενα από αγορές αργού πετρελαίου από το Ιράν, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Δεκεμβρίου 2011 και Μαρτίου 2012, στα πλαίσια του μακροπρόθεσμου συμβολαίου με την ΝΙΟΚ. Παρά τις συνεχείς προσπάθειες του Ομίλου να αποπληρώσει τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Ιούνιο 2012 μέσω του διεθνούς τραπεζικού συστήματος, αυτό δεν κατέστη εφικτό, λόγω της μη αποδοχής πληρωμών από το διεθνές τραπεζικό σύστημα, προς Ιρανικές τράπεζες και κυβερνητικές εταιρείες, λόγω επιβολής ρητών ή σιωπηρών διεθνών κυρώσεων. Μετά τις 30 Ιουνίου 2012, οι κυρώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά του Ιράν κατέστησαν αδύνατη την πραγματοποίηση πληρωμών προς τη ΝΙΟΚ (Απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 267/2012 της 23 Μαρτίου 2012). Ο Όμιλος είχε ενημερώσει τον προμηθευτή του για τη σχετική καθυστέρηση η οποία οφειλόταν στις ανωτέρω διεθνείς κυρώσεις.

Στις 18 Οκτωβρίου 2015, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αποφάσισε (Απόφαση ΚΕΠΠΑ 2015/1863) την άρση των περισσότερων περιορισμών της ΕΕ απέναντι στο Ιράν, λαμβάνοντας υπόψη την Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας Ηνωμένων Εθνών (ΑΣΑΗΕ) 2231 (2015) και το Παράρτημα Β της ΑΣΑΗΕ 2231 (2015), καθώς επίσης και την επικύρωση του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας του ΟΗΕ αναφορικά με την ορθή υλοποίηση των συμφωνημένων μέτρων σε σχέση με το πυρηνικό ζήτημα. Στις 16 Ιανουαρίου 2016 («Ημέρα Εφαρμογής»), το Συμβούλιο της ΕΕ αποφάσισε (απόφαση ΚΕΠΠΑ 2016/37) την εφαρμογή της απόφασης ΚΕΠΠΑ 2015/1863 με ισχύ από την 16η Ιανουαρίου 2016. Την ίδια ημέρα επήλθε επίσης μερική άρση των περιοριστικών μέτρων που είχαν τεθεί σε εφαρμογή από τις ΗΠΑ αλλά και διεθνώς. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εξελίξεων, στις 22 Ιανουαρίου 2016 τα Ελληνικά Πετρέλαια και η ΝΙΟC κατέληξαν σε συμφωνία-πλαίσιο για την επανέναρξη των εμπορικών τους σχέσεων σχετικά με την προμήθεια αργού, καθώς και για τη διευθέτηση των οφειλών.

Στις 8 Μαΐου 2018, ο Πρόεδρος των ΗΠΑ (ο Πρόεδρος) ανακοίνωσε την απόφασή του να παύσει τη συμμετοχή των Ηνωμένων Πολιτειών στο Κοινό Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης (JCPOA) και να ξεκινήσει εκ νέου την επιβολή, ύστερα από μια περίοδο διακοπής, των αμερικανικών κυρώσεων που σχετίζονται με την πυρηνική ενέργεια και οι οποίες είχαν αρθεί στο πλαίσιο του JCPOA σχετικά με τη σταδιακή ανακούφιση των κυρώσεων προς το Ιράν. Σε συνδυασμό με αυτήν την ανακοίνωση, ο Πρόεδρος εξέδωσε ένα Προεδρικό Μνημόνιο Εθνικής Ασφάλειας (NSPM), με το οποίο έδωσε εντολή στους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών να προετοιμάσουν άμεσα την εκ νέου επιβολή όλων των αμερικανικών κυρώσεων που είχαν αρθεί σε σχέση με το JCPOA και σε καμία περίπτωση μετά από 180 ημέρες από την ημερομηνία του NSPM. Κατά συνέπεια καμία παραλαβή φορτίων αργού πετρελαίου από το Ιράν ή πληρωμή προς αυτό δεν πραγματοποιήθηκε μετά τις 8 Μαΐου 2018.

Τα δεδουλευμένα έξοδα περιλαμβάνουν κυρίως τόκους, δεδουλευμένα έξοδα μισθοδοσίας και προβλέψεις μη τιμολογημένων εξόδων. Τα δεδουλευμένα έξοδα, περιλαμβάνουν την εκτίμηση για το κόστος δικαιωμάτων εκπομπής ρύπων διοξειδίου του άνθρακα σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία η οποία στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ανέρχεται σε €54 εκατ. (2017: €19 εκατ.).

Οι λοιπές υποχρεώσεις αφορούν μισθοδοσία, λοιπές δαπάνες προσωπικού και διάφορους φόρους και τέλη.

16 Δανεισμός

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Μακροπρόθεσμος δανεισμός		
Τραπεζικός δανεισμός	1.178.075	155.556
Ευρώ-ομόλογα	446.715	761.607
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	2.381	3.071
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	1.627.171	920.234
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός		
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	745.278	1.855.170
Ευρώ-ομόλογα	318.386	-
Τρέχον υπόλοιπο μακροπρόθεσμων δανείων	44.444	44.444
Τρέχον υπόλοιπο χρηματοδοτικών μισθώσεων	677	655
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	1.108.785	1.900.269
Σύνολο δανείων	2.735.956	2.820.503

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Η λήξη του μακροπρόθεσμου δανεισμού έχει ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Μεταξύ 1 και 2 ετών	267.038	360.258
Μεταξύ 2 και 5 ετών	1.360.133	559.976
	1.627.171	920.234

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια την ημερομηνία του Ισολογισμού είναι τα παρακάτω:

Τραπεζικός Δανεισμός	Νόμισμα	Υπόλοιπο στις	
		31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός			
- Μεταβλητό Euribor + περιθώριο	Ευρώ	5,18%	4,88%
- Μεταβλητό Libor + Περιθώριο	Δολλάριο Αμερικής	6,88%	5,88%
- Μεταβλητό Belibor + περιθώριο	Δηνάριο Σερβίας	4,20%	5,55%
- Μεταβλητό Επιτόκιο αναφοράς + περιθώριο	Λεβ Βουλγαρίας	1,98%	4,90%
- Κεντρικό Τραπεζικό Επιτόκιο + περιθώριο	Δηνάριο FYROM	-	4,73%
- Σταθερό επιτόκιο	Ευρώ	5,25%	-
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός			
- Μεταβλητό Euribor + Περιθώριο	Ευρώ	2,77%	0,78%
- Μεταβλητό Libor + Περιθώριο	Δολλάριο Αμερικής	5,42%	-
- Σταθερό επιτόκιο	Ευρώ	4,88%	5,04%

Η ανάλυση ανά νόμισμα των δανείων είναι η ακόλουθη:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Ευρώ	2.529.086	2.772.059
Δολλάριο Αμερικής	155.060	-
Δηνάριο Σερβίας	15.098	14.454
Λεβ Βουλγαρίας	36.712	33.990
Σύνολο δανεισμού	2.735.956	2.820.503

Ο Όμιλος διενεργεί κεντρικά τις χρηματοδοτικές του δραστηριότητες, συντονίζοντας και ελέγχοντας τη χρηματοδότηση και ταμειακή διαχείριση όλων των εταιρειών του. Στο πλαίσιο αυτό, η Hellenic Petroleum Finance Plc (HPF) ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 2005 στο Ηνωμένο Βασίλειο και είναι 100% θυγατρική της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., για να ενεργεί ως ο κεντρικός χρηματοοικονομικός φορέας του Ομίλου.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Τα δάνεια του Ομίλου, στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017, αναλύονται ανά είδος και ημερομηνία λήξης, στον πίνακα που ακολουθεί (σε € εκατ.):

	Εταιρεία	Λήξη	Υπόλοιπο στις	
			31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
1α. Κοινοπρακτικό δάνειο €20 εκ.	HPF plc	Ιουλ. 2018	-	20
1β. Κοινοπρακτικό δάνειο €10 εκ.	HPF plc	Ιουλ. 2018	-	10
1γ. Κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο €350 εκ.	HP SA	Ιουλ. 2018	-	348
1δ. Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	HP SA	Ιούν. 2023	392	-
2. Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	HP SA	Νοε 2020	223	284
3. Ομολογιακό δάνειο €300 εκ.	HP SA	Φεβ. 2021	297	200
4. Κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	HP SA	Μάιος 2018	-	239
5. Ομολογιακό δάνειο \$250 εκ.	HP SA	Ιούν. 2021	155	-
6. Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων ("ETE")	HP SA	Ιουν. 2022	156	200
7. Ευρώ-ομόλογο €325 εκ.	HPF plc	Ιουλ. 2019	318	316
8. Ευρώ-ομόλογο €450 εκ.	HPF plc	Οκτ. 2021	447	446
9. Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών	Διάφορες	Διάφορες	745	754
10. Συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Διάφορες	Διάφορες	3	4
Σύνολο			2.736	2.821

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικές για τα ποσά των δανείων του Ομίλου που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός του 2019 περιλαμβάνονται στη Σημείωση 3 «Κίνδυνος Ρευστότητας».

Για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017, οι όροι των δανείων εξυπηρετούνται πλήρως.

1) Κοινοπρακτικά Δάνεια

Τον Ιούλιο του 2014, ο Όμιλος σύναψε δύο νέες δανειακές συμβάσεις με ελληνικά και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι οποίες διέπονταν από πανομοιότυπους όρους και προϋποθέσεις ως ακολούθως:

(1α-1β) Η HPF σύναψε κοινοπρακτικό δάνειο, ύψους €50 εκατ. με την εγγύηση της Εταιρίας, αποτελούμενο από δύο δανειακές συμβάσεις, ύψους €40 εκατ. και €10 εκατ. με ημερομηνίες λήξης τον Ιούλιο του 2016 και τον Ιούλιο του 2018 αντίστοιχα. Τον Ιούλιο 2016, κατά την ημερομηνία λήξης της δανειακής σύμβαση ύψους €40εκατ., ο Όμιλος προχώρησε σε σταδιακή αποπληρωμή των €20 εκατ. και παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του υπόλοιπου ποσού (€20 εκατ.) για τον Ιούλιο 2018. Τα δάνεια αυτά αποπληρώθηκαν εντός του 2018 με την λήψη του κοινοπρακτικού δανείου (1δ).

(1γ) Η Εταιρία, σύναψε κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο, ύψους €350 εκατ. με την εγγύηση της HPF και με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2018, το δάνειο αυτό αποπληρώθηκε με την λήψη του κοινοπρακτικού δανείου (1δ).

(1δ) Τον Ιούνιο 2018 ο Όμιλος αποπλήρωσε τα ως άνω κοινοπρακτικά δάνεια (1α,1β και 1γ) τα οποία είχαν συνολικό οφειλόμενο υπόλοιπο ύψους €380 εκατ., λαμβάνοντας ένα πενταετές αναχρηματοδοτούμενο κοινοπρακτικό δάνειο ύψους €400 εκατ. που εκδόθηκε από την Εταιρία με τη συμμετοχή ελληνικών και διεθνών τραπεζών.

2) Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ.

Τον Σεπτέμβριο 2015, ο Όμιλος παρέτεινε αρχικά την ημερομηνία λήξης του ομολογιακού δανείου ύψους €400 εκατ. από τον Δεκέμβριο 2015, τον Ιούνιο 2016 και στη συνέχεια τον Οκτώβριο 2017, με δυνατότητα επέκτασης δυο επιπλέον εξαμήνων. Τον Απρίλιο 2018 ο Όμιλος παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του ομολογιακού δανείου μέχρι τον Οκτώβριο 2018 οπότε και αποπλήρωσε το υπόλοιπο του δανείου ύψους €284,5 εκατ.. Το δάνειο αναχρηματοδοτήθηκε τον Νοέμβριο του 2018, με την έκδοση νέου ομολογιακού δανείου ύψους μέχρι €400 εκατ. και διάρκειας 2 ετών με δυνατότητα επέκτασης για έναν επιπλέον χρόνο. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ήταν €223 εκατ.

3) Ομολογιακό δάνειο €300 εκατ.

Τον Ιανουάριο 2015 η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δάνειο ύψους €200 εκατ., διάρκειας 3 ετών. Το δάνειο αναχρηματοδοτήθηκε τον Φεβρουάριο του 2018, με δάνειο ύψους €300 εκατ. και διάρκεια 3 έτη.

4) Κοινοπρακτικό Ομολογιακό δάνειο € 400 εκατ.

Τον Μάιο 2016, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο συνολικού ορίου € 400 εκατ., διάρκειας 18 μηνών και με δυνατότητα επιπλέον επέκτασης 6 μηνών. Το δάνειο αποτελείται από 2 μέρη, ένα με δεσμευμένη εκταμίευση ύψους €240 εκατ. και το δεύτερο ύψους €160 εκ, χωρίς δεσμευση. Τον Μάιο 2017, η Ελληνικά Πετρέλαια προχώρησε στην εκταμίευση €167 εκατ. από το δεσμευμένο μέρος του δανείου. Τον Οκτώβριο 2017, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του δανείου για τον Μάιο 2018. Τον Μάιο του 2018, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. αποπλήρωσε το συνολικό οφειλόμενο υπόλοιπο του δανείου ύψους € 240 εκατ..

5) Ομολογιακό δάνειο \$250 εκατ.

Τον Ιούνιο 2018 η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε ένα νέο δάνειο ύψους \$250 εκατ. διάρκειας 3 ετών προκειμένου να χρηματοδοτήσει γενικές ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης.

6) Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Στις 26 Μαΐου 2010, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δύο δανειακές συμβάσεις συνολικού ύψους €400 εκατ. (Διευκόλυνση Α και Β, €200 εκατ. έκαστη) με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ). Ο σκοπός των δανείων ήταν να χρηματοδοτήσουν μέρος του έργου αναβάθμισης του διυλιστηρίου της Ελευσίνας. Και τα δυο δάνεια έχουν περίοδο αποπληρωμής 12 ετών, έναρξη αποπληρωμής το Δεκέμβριο του 2013, ενώ διέπονται από παρόμοιους όρους και προϋποθέσεις. Η Διευκόλυνση Β βελτιωνόταν πιστοληπτικά από την εγγύηση μίας εμπορικής τράπεζας, μία πρακτική που είναι συνήθης για δανειακές συμβάσεις της ΕΤΕ ειδικότερα κατά τη φάση κατασκευής μεγάλων έργων. Μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2018, πραγματοποιήθηκαν συνολικές αποπληρωμές ύψους €244 εκατ. (€44 εκατ. πληρώθηκαν κατά το 2018). Μέχρι τον Φεβρουάριο 2018 η Δανειακή Διευκόλυνση Β περιελάμβανε χρηματοοικονομικούς όρους μεταξύ των οποίων και δείκτες κάλυψης τόκων και μόχλευσης. Τον Φεβρουάριο 2018, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. τροποποίησε τους όρους αυτής της σύμβασης με στόχο να εναρμονίσει τους ορισμούς των χρηματοοικονομικών όρων της σύμβασης και τους σχετικούς δείκτες με αυτούς των υπόλοιπων δανείων της που προέρχονται από εμπορικές τράπεζες και των Ευρω-ομολόγων.

7) Ευρώ-ομόλογο €325 εκατ.

Τον Ιούλιο του 2014, ο Όμιλος εξέδωσε πενταετές Ευρω-ομόλογο, ύψους €325 εκατ. με σταθερό ετήσιο επιτόκιο 5,25% και με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2019. Οι ομολογίες, οι οποίες εκδόθηκαν από την Hellenic Petroleum Finance Plc με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου.

8) Ευρώ-ομόλογο €450εκατ.

Τον Οκτώβριο 2016, η HPF εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €375 εκατ., με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., με ετήσιο τοκομερίδιο 4,875%, τιμή έκδοσης 99,453% επί της ονομαστικής αξίας και λήξη τον Οκτώβριο του 2021. Τα έσοδα από την έκδοση του ομολόγου χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενου χρηματοοικονομικού χρέους, συμπεριλαμβανομένης και της μερικής αποπληρωμής του ευρωομολόγου ύψους €500 εκατ. το οποίο έληγε τον Μάιο του 2017, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς, η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτωβρίου 2016, με ομολογίες ονομαστικής αξίας €225 εκατ. όπως αυτές έγιναν αποδεκτές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Τον Ιούλιο 2017, η HPF εξέδωσε νέες ομολογίες ύψους €74,53 εκατ. με σκοπό να ενοποιηθούν και να αποτελέσουν μια ενιαία σειρά με τις ήδη υπάρχουσες ομολογίες της Hellenic Petroleum Finance Plc οι οποίες λήγουν τον Οκτώβριο του 2021.

9) Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών

Οι εταιρείες του Ομίλου διατηρούν επίσης δανειακές γραμμές με άλλες τράπεζες για την κάλυψη γενικών χρηματοδοτικών αναγκών. Η πλειοψηφία των δανειακών γραμμών αφορά σε βραχυπρόθεσμα δάνεια που έχει συνάψει η μητρική εταιρεία και τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και ανανεώνονται αναλόγως με τις ανάγκες της κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών.

10) Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Ο Όμιλος μισθώνει πρατήρια στο πλαίσιο συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης. Οι υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις στο μακροπρόθεσμο και βραχυπρόθεσμο δανεισμό έχουν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις		
Εντός ενός έτους	677	667
Μεταξύ 1 και 2 ετών	639	677
Μεταξύ 2 και 5 ετών	1.175	2.061
Πάνω από 5 έτη	567	321
Σύνολο	3.058	3.726

Ορισμένες από τις δανειακές συμφωνίες του Ομίλου περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικούς όρους οι πιο σημαντικοί των οποίων είναι η διατήρηση συγκεκριμένων αριθμοδεικτών ως ακολούθως: “Ενοποιημένος Καθαρός Δανεισμός/ Ενοποιημένα Συγκρίσιμα Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων”, “Ενοποιημένα Συγκρίσιμα Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων/ Ενοποιημένοι Καθαροί Τόκοι” και “Ενοποιημένος Καθαρός Δανεισμός/ Ενοποιημένη Καθαρή Αξία Ιδίων Κεφαλαίων”. Η διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί την απόδοση του Ομίλου για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τους ανωτέρω χρηματοοικονομικούς όρους.

17 Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

Τα συμψηφισμένα ποσά είναι τα παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Αναβαλλόμενη φορολογία ενεργητικού:		
Αναβαλλόμενη φορολογία ενεργητικού	64.109	71.355
	64.109	71.355
Αναβαλλόμενη φορολογία παθητικού:		
Αναβαλλόμενη φορολογία παθητικού	(185.744)	(131.611)
	(185.744)	(131.611)
	(121.635)	(60.256)

Η μεταβολή της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης / υποχρέωσης είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υπόλοιπο αρχής έτους	(60.256)	58.237
Αποτελέσματα χρήσης	(72.957)	(125.096)
Κινήσεις στην καθαρή θέση	10.911	4.777
Αναπροσαρμογή καθαρής θέσης	531	-
Λοιπές κινήσεις	136	1.826
Υπόλοιπο τέλους έτους	(121.635)	(60.256)

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ο αναβαλλόμενος φόρος αναφέρεται στις παρακάτω κατηγορίες:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(213.073)	(228.980)
Αποτίμηση αποθεμάτων	11.385	12.068
Μη πραγματοποιηθείσες συναλλαγματικές διαφορές	(3.387)	4.364
Προβλέψεις παροχών προσωπικού	42.359	42.592
Προβλέψεις επισφαλών υπολοίπων πελατών	39.318	42.610
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία σε εύλογη αξία	4.002	(3.339)
Δαπάνη τόκων εκπεστέα στις επόμενες χρήσεις (υποκεφαλαιοδότηση)	3.997	42.860
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό	5.479	6.927
Προβλέψεις για περιβαντολλοντικές δαπάνες	18.311	5.421
Απαξίωση συμμετοχών	7.737	9.363
Μη πραγματοποιημένα διαιτηρικά κέρδη στα αποθέματα του Ομίλου	2.129	2.642
Λοιπές μεταβολές σε σχέση με προβλέψεις και δεδουλευμένα έξοδα	8.604	3.216
Αναβαλλόμενη φορολογία στη διανομή των μετοχών του ΔΕΣΦΑ από τη ΔΕΠΙΑ	(48.496)	0
Υπόλοιπο τέλους έτους	(121.635)	(60.256)

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό σε μελλοντικές χρήσεις αναγνωρίζονται μόνο εφόσον είναι πιθανό ότι θα συμψηφιστούν με μελλοντικά φορολογικά κέρδη. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αναγνωρίστηκαν από τον Όμιλο για αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές ανήλθαν σε €5 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου του 2018 (31 Δεκεμβρίου 2017: €7 εκατ.), καθώς με βάση το εγκεκριμένο επιχειρηματικό πλάνο, ο Όμιλος κρίνει ότι υπάρχει η δυνατότητα συμψηφισμού των φορολογικών ζημιών με μελλοντικά φορολογικά κέρδη.

Το 2014, οι διατάξεις του αρ. 49 του Ν. 4172 περί υποκεφαλαιοδότησης εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά σύμφωνα με τις οποίες, το όριο έκπτωσης των πλεοναζουσών δαπανών τόκων, ορίζεται ως προς συγκεκριμένο ποσοστό επί του φορολογικού EBITDA της εκάστοτε εταιρείας (60% το 2014, 50% το 2015, 40% το 2016 και 30% τα επόμενα έτη). Η επίδραση στο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογίας του Ομίλου, ήταν €4 εκατ. (απαίτηση) στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (31 Δεκεμβρίου 2017: €43 εκατ.). Το ποσό αυτό μπορεί να συμψηφιστεί με μελλοντικά φορολογικά κέρδη, χωρίς χρονικό περιορισμό.

18 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει πως τα ποσά που σχετίζονται με τις συνταξιοδοτικές παροχές του Ομίλου, έχουν καταχωρηθεί στις οικονομικές καταστάσεις.

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υποχρεώσεις κατάστασης οικονομικής θέσης για:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	163.514	133.256
Σύνολο	163.514	133.256
	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Χρεώσεις στα αποτελέσματα:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	22.201	10.566
Σύνολο	22.201	10.566
Χρεώσεις στα λοιπά συνολικά έσοδα		
Συνταξιοδοτικές παροχές	13.750	13.299
Σύνολο	13.750	13.299

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Τα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί στην κατάσταση οικονομικής θέσης έχουν προσδιορισθεί ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	21.663	22.226
Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	(10.108)	(9.530)
Έλλειμμα χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων	11.555	12.696
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	151.959	120.560
Υποχρέωση στη κατάσταση οικονομικής θέσης	163.514	133.256

Ο Όμιλος λειτουργεί προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για τους εργαζομένους στην Ελλάδα, την Βουλγαρία, τη Σερβία, την ΠΓΔΜ, το Μαυροβούνιο και τη Κύπρο. Όλα τα προγράμματα αφορούν συνταξιοδοτικές παροχές προς τους εργαζομένους. Το ποσό των παροχών εξαρτάται από το χρόνο προϋπηρεσίας και τις αποδοχές του κάθε εργαζομένου. Η πλειοψηφία των προγραμμάτων δεν έχει περιουσιακά στοιχεία, ενώ κάποια προγράμματα στην Ελλάδα και την Κύπρο έχουν.

Η μεταβολή στις υποχρεώσεις για συνταξιοδοτικές παροχές είναι η ακόλουθη:

	Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων	Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	119.282	(8.370)	110.912
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	6.296	-	6.296
Χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	3.095	(147)	2.948
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και ζημιές από τακτοποιήσεις	1.322	-	1.322
Σύνολο χρεώσεων στα αποτελέσματα	10.713	(147)	10.566
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξαιρουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	-	(161)	(161)
- Κέρδη από μεταβολή δημογραφικών παραδοχών	264	-	264
- Ζημιές από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	7.920	-	7.920
- Κέρδη από εμπειρικές προσαρμογές	5.276	-	5.276
Σύνολο χρεώσεων στα λοιπά συνολικά έσοδα	13.460	(161)	13.299
Διάφορα κινήσεις/ Ανακατανομές	2.000	0	2.000
Καταβολές παροχών άμεσα από τον όμιλο/ εισφορές του ομίλου στα στοιχεία ενεργητικού	(2.224)	(1.297)	(3.521)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(445)	445	-
Πληρωμές για τακτοποιήσεις από τα στοιχεία ενεργητικού	0	0	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	142.786	(9.530)	133.256

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

	Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων	Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	142.786	(9.530)	133.256
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	7.243	-	7.243
Χρηματοοικονομικά έσοδα/ (έσοδα)	2.950	(158)	2.792
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και ζημιές από τακτοποιήσεις	12.166	-	12.166
Σύνολο χρεώσεων στα αποτελέσματα	22.359	(158)	22.201
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξαιρουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έσοδα	-	322	322
- Ζημιές από μεταβολή δημογραφικών παραδοχών	(6)	-	(6)
- Ζημιές από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	10.852	-	10.852
- Ζημιές από εμπειρικές προσαρμογές	2.582	-	2.582
Σύνολο χρεώσεων στα λοιπά συνολικά έσοδα	13.428	322	13.750
Καταβολές παροχών άμεσα από τον όμιλο/ εισφορές του ομίλου στα στοιχεία ενεργητικού	(3.881)	(1.322)	(5.203)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(1.074)	595	(479)
Πληρωμές για τακτοποιήσεις από τους εργαζομένους	17	(17)	-
Πληρωμές για τακτοποιήσεις από τα στοιχεία ενεργητικού	(12)	0	(12)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	173.623	(10.109)	163.514

Οι μη προεξοφλημένες παροχές συνταξιοδότησης λήγουν ως ακολούθως:

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	Μέχρι ενός έτους	Μεταξύ ενός και δύο ετών	Μεταξύ δύο και πέντε ετών	Πάνω από πέντε έτη	Σύνολο
Συνταξιοδοτικές παροχές	5.037	6.299	34.076	291.709	337.121

Τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων επενδύθηκαν ως ακολούθως:

	2018				2017			
	Εισηγμένα	Μη εισηγμένα	Σύνολο	%	Εισηγμένα	Μη εισηγμένα	Σύνολο	%
Τίτλοι συμμετοχών	1.973	-	1.973	20%	2.231	-	2.231	23%
Ομόλογα								
- Κρατικά ομόλογα	1.228	-	1.228	12%	1.096	-	1.096	12%
- Εταιρικά ομόλογα	2.961	-	2.961	29%	3.202	-	3.202	34%
Επενδυτικά κεφάλαια	2.139	-	2.139	21%	1.054	-	1.054	11%
Επενδύσεις σε ακίνητα	1.421	-	1.421	14%	1.524	-	1.524	16%
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	196	191	387	4%	205	218	423	4%
Σύνολο	9.918	191	10.109	100%	9.312	218	9.530	100%

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	2,05%	2,00%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,10% - 1,50%	0,50%
Πληθωρισμός	1,10%	0,60%
Μέσος όρος αναπομείνουσας μελλοντικής εργοδοσίας (έτη)	16,18	16,87

Η ανάλυση ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία σε αλλαγές στις κύριες σταθμισμένες παραδοχές είναι η ακόλουθη:

	Μεταβολή της παραδοχής	Επίδραση στην υποχρέωση Αύξηση στην υποχρέωση	Μείωση στην υποχρέωση
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,5%	-5,05%	5,16%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,5%	4,27%	Δεν εφαρμόζεται

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται σε μία μεταβολή της παραδοχής διατηρώντας όλες τις άλλες παραδοχές σταθερές. Στην πράξη, υπάρχει μικρή πιθανότητα αυτό να συμβεί καθώς οι μεταβολές στις παραδοχές μπορεί να συνδέονται μεταξύ τους. Κατά τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία στις κύριες αναλογιστικές παραδοχές, χρησιμοποιήθηκε η ίδια μέθοδος που χρησιμοποιείται κατά τον υπολογισμό της υποχρέωσης που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης (παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό με τη χρήση της αναλογιστικής μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method).

Οι αναμενόμενες εργοδοτικές εισφορές για την επόμενη χρήση, προς τα προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού είναι €0,9 εκατ. Η μέση σταθμισμένη διάρκεια των προγραμμάτων είναι 16 χρόνια.

19 Προβλέψεις

Η κίνηση των προβλέψεων για το 2018 και το 2017 έχει ως εξής:

	Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα
1 Ιανουαρίου 2017	9.306
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:	
- Προσθήκες	929
- Ποσά που έχουν αντιστραφεί	(1.212)
- Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(652)
Διάφορες κινήσεις / Ανακατανομές	(2.000)
31 Δεκεμβρίου 2017	6.371
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:	
- Προσθήκες	30.895
- Ποσά που έχουν αντιστραφεί	(2.511)
- Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(3.705)
Μεταφορά από τη σημείωση 11	6.000
Διάφορες κινήσεις/ Ανακατανομές	4.988
31 Δεκεμβρίου 2018	42.038

Οι «Διάφορες κινήσεις/ Ανακατανομές» για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017, περιλαμβάνουν ποσό €2 εκατ. που αφορούν μεταφορά στις Υποχρεώσεις Παροχών Προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

Τα ποσά που συμπεριλαμβάνονται στην συγκεκριμένη κατηγορία αφορούν κυρίως προβλέψεις για εκκρεμείς νομικές υποθέσεις και για περιβαλλοντική αποκατάσταση. Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος καταχώρισε πρόβλεψη ύψους €15 εκατ. βάσει του εκτιμώμενου κόστους παροπλισμού εργοστασίου καυστικής σόδας στη βιομηχανική ζώνη της Θεσσαλονίκης το οποίο δεν βρίσκεται πλέον σε λειτουργία και στην αποκατάστασης εδάφους που θα ακολουθήσει. Το υπόλοιπο ποσό των προβλέψεων για το 2018, αφορά κυρίως διάφορες προβλέψεις για νομικές υποθέσεις.

20 Προμηθευτές και Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Επιχορηγήσεις	10.939	11.685
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	17.913	17.015
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	28.852	28.700

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Επιχορηγήσεις

Οι προκαταβολές από το Ελληνικό Κράτος στον Όμιλο αφορούν επιχορηγήσεις για την αγορά ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Η απόσβεση για το 2018 ανέρχεται σε €1,0 εκατ. (2017: €0,9 εκατ.).

Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Περιλαμβάνονται ποσά από εμπόρους/διαχειριστές πρατηρίων, που λειτουργούν ως χρηματικές εγγυήσεις για την πιστή τήρηση των όρων της συμφωνίας.

21 Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα

Τύπος παραγώγου αγαθών	31 Δεκεμβρίου 2018				31 Δεκεμβρίου 2017			
	Ονομαστική ποσότητα		Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις	Ονομαστική ποσότητα		Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις
	ΜΤ'000	Βαρέλια χιλ.			ΜΤ'000	Βαρέλια χιλ.		
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών	-	846	-	16.387	-	1.848	11.514	-
	-	846	-	16.387	-	1.848	11.514	-
Σύνολο	-	846	-	16.387	-	1.848	11.514	-
	31 Δεκεμβρίου 2018				31 Δεκεμβρίου 2017			
			Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις			Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό								
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)			-	-			-	-
			-	-			-	-
Κυκλοφορούν ενεργητικό								
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)			-	16.387			11.514	-
			-	16.387			11.514	-
Σύνολο εύλογης αξίας παραγώγων			-	16.387			11.514	-

Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία χρησιμοποιούνται μόνο για σκοπούς αντιστάθμισης κινδύνου και όχι ως κερδοσκοπικές επενδύσεις. Όμως, όταν τα παράγωγα αυτά στοιχεία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων, τότε ταξινομούνται ως «παράγωγα προς πώληση».

Η συνολική εύλογη αξία ενός παραγώγου αντιστάθμισης κινδύνου κατηγοριοποιείται ως μη κυκλοφορούν στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού όταν η ημερομηνία λήξης του είναι μεταγενέστερα των 12 μηνών, ενώ στην αντίθετη περίπτωση κατηγοριοποιείται ως κυκλοφορούν στοιχείο.

Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 μεταφέρθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων ζημιά σχετική με συμβόλαια τα οποία ρυθμίστηκαν εντός του έτους, ύψους €14,920 κέρδη μετά φόρων (31 Δεκεμβρίου 2017: ζημιά €1,979 μετά φόρων).

Οι υπόλοιπες πράξεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών εκτιμάται ότι θα είναι αποτελεσματικές, ενώ η συνολική μεταβολή στην εύλογη αξία τους ανέρχεται σε ζημιά μετά φόρων €5,006 (31 Δεκεμβρίου 2017: €4,590 ζημιά μετά φόρων) και συμπεριλαμβάνεται στα «Αποθεματικά αντιστάθμισης κινδύνου». (Σημ. 14).

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού, ανέρχεται στην εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού των παραγώγων αυτών, όπως απεικονίζεται στην Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

22 Ανάλυση εξόδων ανά είδος (φύση)

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Πρώτες ύλες και αναλώσιμα που χρησιμοποιήθηκαν	7.832.405	6.064.349
Παροχές σε εργαζομένους	279.943	268.617
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	187.117	180.532
Αποσβέσεις ασώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	10.066	8.744
Λοιπά έξοδα	935.186	794.565
Σύνολο κόστους πωληθέντων, εξόδων διοίκησης, πωλήσεων και διάθεσης	9.244.717	7.316.807

Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, στα λοιπά έξοδα, περιλαμβάνονται αμοιβές των τακτικών ελεγκτών ύψους €0,04 εκατ. που αφορούν μη ελεγκτικές υπηρεσίες (εξαιρουμένων υπηρεσιών τακτικού ελέγχου και έκδοσης φορολογικών πιστοποιητικών).

Έξοδα μισθοδοσίας

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Μισθοδοσία	186.943	189.140
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	45.412	44.212
Συνταξιοδοτικό κόστος προγραμμάτων	22.201	10.625
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	25.387	24.640
Σύνολο	279.943	268.617

Οι λοιπές παροχές περιλαμβάνουν παροχές ιατροφαρμακευτικής και ασφαλιστικής μορφής, έξοδα μεταφοράς και διατροφής.

23 Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης

Οι δαπάνες για τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης του Ομίλου εξοδοποιούνται κατά την πραγματοποίησή τους (2018: €1,4 εκατ. και το 2017: €0,2 εκατ.) και αφορούν κυρίως σε εργασίες έρευνας, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών και γεωλογικών μελετών, στη θαλάσσια περιοχή του Πατραϊκού Κόλπου, τη χερσαία περιοχή Άρτας-Πρέβεζας, τη χερσαία περιοχή της ΒΔ Πελοποννήσου και στο οικόπεδο 2.

Δαπάνες αναφορικά με παραχώρηση αδειών έρευνας για τον Κόλπο του Πατραϊκού, τη χερσαία περιοχή Άρτας-Πρέβεζας, τη χερσαία περιοχή της ΒΔ Πελοποννήσου και το οικόπεδο 2 (2018: €2,2 εκατ. και 2017: €0,07 εκατ.), κεφαλαιοποιήθηκαν στις ασώματες ακινητοποιήσεις και αποσβένονται κατά τη διάρκεια της περιόδου που διαρκούν οι εργασίες έρευνας.

24 Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη/(ζημιές)

	Σημ.	Έτος που έληξε	
		31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Λοιπά λειτουργικά έσοδα			
Έσοδα από αποσβέσεις επιχορηγήσεων	30	965	878
Έσοδα από υπηρεσίες προς τρίτους-καθαρά		5.067	3.873
Έσοδα από ενοίκια-καθαρά		7.768	8.105
Έσοδα ασφαλιστικών αποζημιώσεων		1.836	926
Συνολικά λοιπά λειτουργικά έσοδα		15.636	13.782
Λοιπά κέρδη/ (ζημιές)			
(Ζημιές)/ κέρδη από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων - καθαρά		246	(252)
Αποσβέσεις εξόδων μακροπρόθεσμων συμβολαίων		(454)	(6.272)
Κόστος εθελουσίας εξόδου		(596)	(942)
Απομείωση παγίων	6	(3.734)	(2.689)
Νομικά έξοδα κατόπιν απόφασης Διαιτησίας		-	(13.679)
Προβλέψεις για περιβαλλοντική αποκατάσταση	19	(15.000)	-
Λοιπά λειτουργικά έξοδα		(4.921)	(5.836)
Συνολικά λοιπά κέρδη/ (ζημιές)		(24.459)	(29.670)
Λοιπά λειτουργικά (έξοδα)/ έσοδα και άλλα κέρδη/ (ζημιές) - καθαρά		(8.823)	(15.888)

Τα έσοδα από ενοίκια αφορούν πρατήρια που έχουν ενοικιαστεί σε εμπόρους. Τα λοιπά έσοδα/(έξοδα) αφορούν σε έσοδα ή έξοδα που δε συνδέονται με την εμπορική δραστηριότητα του Ομίλου.

25 Χρηματοοικονομικά (έξοδα)/έσοδα - καθαρά

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Έσοδα από τόκους	3.827	4.600
Έξοδα τόκων	(125.907)	(136.403)
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	(23.625)	(33.250)
Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα) - καθαρά	(145.705)	(165.053)

Επιπρόσθετα του χρηματοοικονομικού κόστους που αναφέρεται πιο πάνω, κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, τόκοι ύψους €2,5 εκατ. (2017: €2,4 εκατ.) έχουν κεφαλαιοποιηθεί.

26 Ζημιές / κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές

Τα κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές ύψους €2 εκατ. για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, προέρχονται κατά κύριο λόγο από την αποτίμηση τραπεζικών λογαριασμών που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα (κυρίως Δολάρια ΗΠΑ). Οι ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές ύψους €8 εκατ. για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017, προέρχονται επίσης κατά κύριο λόγο από την αποτίμηση τραπεζικών λογαριασμών που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα (κυρίως Δολάρια ΗΠΑ).

27 Φόρος Εισοδήματος

Ο φόρος που αναλογεί στα αποτελέσματα της χρήσης είναι:

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Φόρος τρέχουσας χρήσης	(72.025)	(7.245)
Φόρος σε διανεμηθέντα μερίσματα	(13.490)	-
Φόρος προηγούμενων χρήσεων	4.254	(3.520)
Αναβαλλόμενος φόρος (Σημ. 17)	(72.957)	(125.097)
Φόροι	(154.218)	(135.862)

Ο φόρος που αναλογεί στα λοιπά συνολικά έσοδα είναι:

	31 Δεκεμβρίου 2018			31 Δεκεμβρίου 2017		
	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων
Μείωση αξίας γης	-	-	-	(1.669)	-	(1.669)
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(288)	-	(288)	-	-	-
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	(959)	264	(695)	6	-	6
Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών	(27.835)	7.909	(19.926)	(3.678)	1.063	(2.615)
Συναλλαγματικές διαφορές	(745)	-	(745)	752	-	752
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	(13.750)	2.738	(11.012)	(13.299)	3.714	(9.585)
Λοιπά συνολικά έσοδα	(43.577)	10.911	(32.666)	(17.888)	4.777	(13.111)

Ο βασικός φορολογικός συντελεστής για τις Ανώνυμες εταιρείες στην Ελλάδα για τη διαχειριστική χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ανέρχεται σε 29% (2017: 29%). Σύμφωνα με το άρθρο 23 του πρόσφατου Νόμου 4579, που ψηφίσθηκε το Δεκέμβριο του 2018, οι φορολογικοί συντελεστές των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων, μειώνονται σταδιακά κατά 1% ανά έτος, ως ακολούθως: 28% για το φορολογικό έτος 2019, 27% για το φορολογικό έτος 2020, 26% για το φορολογικό έτος 2021 και 25% για το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η επίπτωση της μεταβολής των μελλοντικών φορολογικών συντελεστών στα λοιπά συνολικά έσοδα του Ομίλου, ανέρχεται σε €1,9 εκατ. ζημιά.

Σύμφωνα με τις φορολογικές διατάξεις, οι έλεγχοι στις εταιρείες διενεργούνται ως εξής:

α. Έλεγχοι από τους Ορκωτούς Ελεγκτές – Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Για τις χρήσεις 2011 και εξής οι ελληνικές εταιρείες που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, δύνανται να λάβουν «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό», όπως προβλέπεται από τον Νόμο 2238/1994, Άρθρο 82, παρ. 5 και τον Νόμο 4174/2013, Άρθρο 65Α, από τους τακτικούς τους ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές, ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις διατάξεις της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας. Η έκδοση Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης υποκαθιστά, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, τον έλεγχο από τη Δημόσια Αρχή, η οποία όμως διατηρεί το δικαίωμα μεταγενέστερου ελέγχου χωρίς να περαιώνει τις φορολογικές της υποχρεώσεις για την οικεία διαχειριστική χρήση.

Όλες οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου με έδρα την Ελλάδα έχουν λάβει Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης, με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, έως και τη χρήση 2017. Για τη χρήση 2018, ο φορολογικός έλεγχος βρίσκεται σε εξέλιξη και η σχετική Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης αναμένεται να χορηγηθεί εντός του 4ου τριμήνου του 2019. Η Διοίκηση εκτιμά ότι η Έκθεση θα είναι με γνώμη χωρίς επιφύλαξη.

β. Έλεγχοι από τις φορολογικές αρχές

Οι χρήσεις που έχουν ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές για τη μητρική εταιρεία και τις σημαντικότερες θυγατρικές έχουν ολοκληρωθεί ως ακολούθως:

Όνομασία εταιρίας	Οικονομικές χρήσεις που έληξαν ως και
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ	2011
ΕΚΟ ΑΒΕΕ	2010
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ (πρώην ΕΚ)	2011

Όπως εξηγείται και στη Σημείωση 31, και ανεξάρτητα από την πιθανότητα διενέργειας μελλοντικών φορολογικών ελέγχων, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές επιπρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις από τον έλεγχο των μη ελεγμένων φορολογικών χρήσεων, πέρα από αυτές που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη διαχειριστική χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Συμφωνία φόρου που υπολογίζεται επί του λογιστικού φορολογητέου κέρδους του Ομίλου και του πραγματικού φόρου εισοδήματος που εμφανίζεται στα αποτελέσματα:

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	368.930	519.785
Φόρος βάσει ισχύοντος ελληνικού φορολογικού συντελεστή 29% (2016 - 29%)	(106.990)	(150.738)
Μεταβολή λόγω διαφορετικών φορολογικών συντελεστών στις θυγατρικές εξωτερικού	5.688	7.371
Κέρδη/(ζημίες) Ναυτικών Εταιρειών που δεν υπόκεινται σε φόρο	555	2.625
Αναβαλλόμενος φόρος αναφορικά με τη διανομή των μετοχών του ΔΕΣΦΑ από την ΔΕΠΑ	(48.494)	-
Εξόδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	(9.457)	(12.836)
Μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογία λόγω αλλαγής στο φορολογικό συντελεστή (εκτός ΔΕΣΦΑ)	17.164	-
Αναγνώριση φορολογικών ζημιών προηγούμενων ετών	449	898
Φορολογικές ζημίες για τις οποίες δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(50)	(160)
Μεταβολές στον αναβαλλόμενο φόρο προηγούμενων ετών	(536)	11.553
Προσαρμογή λόγω φόρολογίας σε διανεμηθέντα μερίσματα	(13.490)	-
Μεταβολή λόγω εισοδήματος από συνδεδεμένες επιχειρήσεις που δεν υπόκειται σε φορολογία	513	6.465
Λοιπά	430	(1.040)
Φόροι	(154.218)	(135.862)
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής	41,8%	26,1%

28 Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής εταιρείας με το μέσο σταθμισμένο αριθμό μετοχών κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, αφαιρουμένου του σταθμισμένου μέσου όρου των ιδίων μετοχών. (Σημ. 13) Τα αναπροσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή δεν διαφέρουν σημαντικά από τα βασικά κέρδη ανά μετοχή.

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	0,69	1,25
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε κοινές μετοχές (Σε χιλιάδες Ευρώ)	211.614	381.372
Μέσος αριθμός κοινών μετοχών	305.628.663	305.559.147

29 Μερίσματα

Το διοικητικό συμβούλιο της Εταιρείας στις 22 Φεβρουαρίου 2018 αποφάσισε όπως προτείνει, προς τη γενική συνέλευση, τελικό μέρισμα €0,25 ανά μετοχή (εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών που αποκτήθηκαν από την Εταιρεία προς διάθεση στους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης – Σημ. 13). Η γενική συνέλευση των μετόχων στις 6 Ιουνίου 2018 ενέκρινε την ως άνω διανομή. Το συνολικό ποσό του μερίσματος ανέρχεται σε €76,408 εκατ. και συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στη συνεδρίαση του στις 8 Νοεμβρίου 2018, αποφάσισε τη διανομή προμερίσματος χρήσης 2017, ποσού €0,25 ανά μετοχή (εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών που αποκτήθηκαν από την Εταιρεία προς διάθεση στους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης – Σημ. 13). Το συνολικό προμέρισμα ανέρχεται σε €76,408 εκ.

Το ποσό του προμερίσματος για τη χρήση 2018 και του τελικού μερίσματος της χρήσης 2017 (συνολικού ύψους €152,816 εκατ.) συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Η πρόταση προς τη γενική συνέλευση για τελικό μέρισμα €0,50 ανά μετοχή (εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών που αποκτήθηκαν από την Εταιρεία προς διάθεση στους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης – Σημ. 13) εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο στις 28 Φεβρουαρίου 2019. Στο τελικό μέρισμα συμπεριλαμβάνεται έκτακτο μέρισμα €0,25 ανά μετοχή το οποίο αφορά σε διανομή μέρους των εσόδων από την πώληση του μεριδίου του Ομίλου στον ΔΕΣΦΑ (Σημ. 8). Το ποσό του τελικού μερίσματος ανέρχεται σε €152,814 εκατ. και δεν συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις καθώς δεν έχει εγκριθεί από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν ενέκρινε κάποια αλλαγή στην πολιτική μερισμάτων του Ομίλου στο σύνολό της και θα επαναξιολογήσει την πληρωμή επιπρόσθετου μερίσματος ή επιπρόσθετου ειδικού μερίσματος εντός του 2019.

30 Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες

	Έτος που έληξε	
Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων	368.930	519.785
Προσαρμογές για:		
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	6,7 197.183	189.276
Απομείωση αξίας παγίων	6 3.734	2.689
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων πάγιου ενεργητικού	20 (965)	(878)
Χρηματοοικονομικά (έσοδα) / έξοδα	25 145.704	165.053
Κέρδη από συνδεδεμένες επιχειρήσεις	8 1.771	(31.228)
Προβλέψεις & διαφορές αποτιμήσεων	89.103	55.594
Συναλλαγματικά (κέρδη) / ζημιές	26 (2.194)	8.173
Αποσβέσεις εξόδων μακροπρόθεσμων συμβολαίων	24 454	6.272
Ζημιές / (Κέρδη) από εκποίηση παγίων	(246)	1.685
	803.474	916.421
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης		
Μείωση / (Αύξηση) αποθεμάτων	61.582	(116.523)
(Αύξηση) / Μείωση απαιτήσεων	(17.694)	62.948
Μείωση υποχρεώσεων	(339.516)	(409.535)
	(295.628)	(463.110)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	507.846	453.311

31 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις

Ο Όμιλος έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τραπεζικές και λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια των εμπορικών του συναλλαγών. Τα πιο σημαντικά ζητήματα παρουσιάζονται στη συνέχεια:

1. Επιχειρηματικά θέματα

α) Εκκρεμείς υποθέσεις

Ο Όμιλος εμπλέκεται σε διάφορες νομικές υποθέσεις και έχει διάφορες υποχρεώσεις σε εκκρεμότητα σχετικές με τις συνήθειες δραστηριότητές του. Με βάση τις διαθέσιμες μέχρι σήμερα πληροφορίες, η διοίκηση πιστεύει ότι η έκβαση των υποθέσεων αυτών δεν θα έχει σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα του Ομίλου ή στην χρηματοοικονομική του θέση, πέραν αυτών που αναφέρονται στις προβλέψεις για νομικές υποθέσεις.

Στο Συμβούλιο της Επικρατείας Ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων ουσίας ή του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) εκκρεμούν ή έχουν εκδοθεί οριστικές αποφάσεις επ' αυτών για διάφορες υποθέσεις συμψηφιστικών ατελειών αναφορικά με περιπτώσεις εικονικών ανεφοδιασμών πετρελαϊκού προϊόντος από πρατηριούχους. Επίσης έχουν εκδοθεί και κάποιες αποφάσεις του ΣτΕ επί παρομοίων υποθέσεων οι οποίες είτε απορρίπτουν αναίρέσεις της εταιρείας ΕΚΟ, είτε κάνουν δεκτές τις αναίρέσεις του Δημοσίου και αναπέμπουν στη Διοικητικό Εφετείο για νέα κρίση επί της ουσίας και οι οποίες είτε βρίσκονται σε φάση αναίρεσης ή αναίρεσης μετ' αναπομπής από την εταιρεία ΕΚΟ, είτε σε φάση αναίρεσης από το Ελληνικό Δημόσιο. Το συνολικό ποσό που έχει καταλογιστεί ανέρχεται σε €13,9 εκατ., ενώ ποσό ύψους €11,7 εκατ. έχει καταβληθεί και έχει καταχωρηθεί ως απαίτηση στις οικονομικές καταστάσεις.

Αναφορικά με τις υποθέσεις αυτές η εταιρεία ΕΚΟ θα προχωρήσει άμεσα σε προσφυγή ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου («ΕΔΔΑ») ενώ θα επιδιώξει την αποστολή προδικαστικού ερωτήματος προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), καθώς η Εταιρεία φρονεί ότι οι εν λόγω εις βάρος της αποφάσεις του ΣτΕ αντίκεινται στις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), αλλά και στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ώστε οι εν λόγω υποθέσεις να κριθούν επί της ουσίας.

Στα πλαίσια αυτό, η διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι οι πιθανότητες ενοϊκής κρίσης για την ΕΚΟ από τα υπερεθνικά Δικαστήρια είναι σημαντικές, κάτι το οποίο θα έχει ως αποτέλεσμα την ενοϊκή μεταβολή της διαμορφωθείσας νομολογίας του ΣτΕ και υπό αυτήν την έννοια, ότι είναι περισσότερο πιθανό να υπάρξει θετική έκβαση επί των ανωτέρω υποθέσεων και για το λόγο αυτό δεν έχει σχηματισθεί σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις του ομίλου.

Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια της τρέχουσας και των προηγούμενων χρήσεων καταλογίστηκαν στις εταιρείες του Ομίλου τέλη και πρόστιμα χρήσης υπεδάφους για τη διέλευση αγωγών από τους εκάστοτε Δήμους. Το συνολικό ποσό που έχει καταλογιστεί ανέρχεται σε €26,5 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018, ενώ ποσό ύψους €6,4 εκατ. έχει καταβληθεί και έχει καταχωρηθεί ως απαίτηση στην κατάσταση οικονομικής θέσης στο κονδύλι «Λοιπές Απαιτήσεις» όπως απαιτείται προκειμένου ο Όμιλος να προσφύγει κατά των ανωτέρω καταλογισμών.

Αναφορικά με τις υποθέσεις αυτές ο Όμιλος έχει ασκήσει όλα τα ένδικα μέσα και εκτιμά ότι είναι περισσότερο πιθανό να υπάρξει θετική έκβαση για το σύνολο των υποθέσεων αυτών και για τον λόγο αυτό δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

β) Εγγυητικές επιστολές

Η Εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανερχόταν στο ισόποσο των €969 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €1.016 εκ.). Εξ' αυτών, ποσό €886 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €928 εκ.) έχει συμπεριληφθεί στις ενοποιημένες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και εμφανίζεται στα αντίστοιχα κονδύλια των συνοπτικών ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

γ) Διεθνείς δραστηριότητες

Παρόλο που δεν υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις, οι θυγατρικές του εξωτερικού αντιμετωπίζουν μία σειρά από νομικές υποθέσεις σχετικές με φορολογικές ρυθμίσεις και μεταβολές στις τοπικές αδειοδοτήσεις. Τέτοιες περιπτώσεις είναι και η υπόθεση σχετικά με τις εγκαταστάσεις δεξαμενών της Jugopetrol A.D. στο Μαυροβούνιο, καθώς και η απόφαση της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού της Κύπρου να ξεκινήσει εκ νέου έρευνα για τις πετρελαϊκές εταιρείες εμπορίας (χονδρικής) στην Κύπρο για την περίοδο 1 Οκτωβρίου 2004 ως 22 Δεκεμβρίου 2006. Στις 15 Νοεμβρίου 2017, η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού της Κύπρου επέβαλλε πρόστιμο ύψους €5 εκατ. στην Εταιρεία. Στις 30 Δεκεμβρίου 2017 ξεκίνησαν σχετικές νομικές ενέργειες οι οποίες είναι σε εξέλιξη. Η πιθανότητα να υπάρξει για την υπόθεση αυτή εκταμίευση πόρων αξιολογείται ως περιορισμένη. Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν επιπρόσθετες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα των προαναφερθέντων υποθέσεων πέραν των προβλέψεων που ήδη συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

2. Φορολογικά και τελωνειακά θέματα

Το φορολογικό πλαίσιο και οι φορολογικές πρακτικές στην Ελλάδα, οι οποίες καθορίζουν τη φορολογική βάση για τις συναλλαγές των σημαντικότερων εταιρειών του Ομίλου, ενδέχεται να οδηγήσουν σε εγγενείς αβεβαιότητες, λόγω της πολυπλοκότητάς τους, καθώς και του γεγονότος ότι υπόκεινται σε μεταβολές και εναλλακτικές ερμηνείες από τις αρμόδιες Αρχές σε διαφορετικές χρονικές στιγμές αλλά και μεταξύ διαφορετικών εταιρειών. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να υπάρξουν κατηγορίες δαπανών ή χειρισμών διαφόρων ζητημάτων, για τις οποίες μία εταιρεία μπορεί να αξιολογηθεί σε διαφορετική βάση από εκείνη που εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια προετοιμασίας των φορολογικών δηλώσεων ή της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Με βάση την εμπειρία του παρελθόντος, οι φορολογικοί έλεγχοι διενεργούνται από τις Φορολογικές Αρχές, κατά μέσο όρο 5-

7 χρόνια μετά την υποβολή της φορολογικής δήλωσης. Επιπλέον, στις περιπτώσεις όπου ένας φορολογικός έλεγχος οδηγεί σε διαφορετική εκτίμηση από αυτή της εταιρείας του Ομίλου και ο Όμιλος μετά από εξέταση δεν συμφωνεί με την εκτίμηση του ελέγχου, η διαδικασία επίλυσης του ζητήματος ακολουθεί συνήθως τη δικαστική οδό, διαδικασία η οποία περιλαμβάνει διάφορες φάσεις και ενδέχεται να διαρκέσει αρκετά χρόνια προκειμένου να καταλήξει σε οριστική και αμετάκλητη απόφαση. Μία εταιρεία του Ομίλου δύναται να εμπλακεί σε αυτή τη δικαστική διαδικασία εάν και εφόσον καταβάλει προκαταβολικά το 50% του συνολικού φόρου και των χρηματικών προστίμων που έχουν εκτιμηθεί από το φορολογικό έλεγχο.

Όλα τα ανωτέρω οδηγούν σε εγγενείς δυσκολίες αναφορικά με τον προσδιορισμό και τη λογιστική αντιμετώπιση των φορολογικών υποχρεώσεων. Ως αποτέλεσμα, η διοίκηση στοχεύει στον καθορισμό της πολιτικής της βάσει ειδικής νομοθεσίας διαθέσιμης κατά τη στιγμή της λογιστικής αντιμετώπισης μιας συναλλαγής, μέσω λήψης εξειδικευμένων νομικών και φορολογικών συμβουλών σε μεμονωμένες περιπτώσεις, καθώς και αξιοποιώντας την εμπειρία από αποφάσεις προηγούμενων φορολογικών ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών δικαστικών αποφάσεων. Αυτή η διαδικασία θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι οικονομικές καταστάσεις αντανακλούν όλες τις σημαντικές φορολογικές και τελωνειακές υποχρεώσεις, όσο το δυνατόν ακριβέστερα και πληρέστερα.

α) Ανέλεγκτες χρήσεις - Επίδικες φορολογικές υποθέσεις

Όπως εξηγείται και στη Σημείωση 27, στις σημαντικότερες ελληνικές εταιρείες του Ομίλου, έχουν ολοκληρωθεί έλεγχοι από τις Φορολογικές Αρχές, ως εξής:

Για την εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011. Οι Εκθέσεις Φορολογικού Ελέγχου για τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2010 και 31 Δεκεμβρίου 2011, ελήφθησαν τον Δεκέμβριο του 2017 και υπόκεινται σε νομική αμφισβήτηση από την εταιρεία. Συνοπτικά, οι εκθέσεις αξιώνουν πρόσθετους φόρους ύψους €22,5 εκατ. και πρόστιμα €23,5 εκατ. για κονδύλια που αφορούν σε τέλος χαρτοσήμου, διάφορες μη εκπιπτόμενες δαπάνες και άλλες προσαρμογές φόρου εισοδήματος. Η εταιρεία, αφού μελέτησε τις εκθέσεις των φορολογικών ελέγχων, αμφισβητεί τους επιβληθέντες επιπρόσθετους φόρους και πρόστιμα (οι οποίοι υπερβαίνουν τα ποσά που έχουν ήδη συμπεριληφθεί στις κανονικές φορολογικές δηλώσεις της εταιρείας) και έχει προχωρήσει σε όλες τις προβλεπόμενες από τις σχετικές διατάξεις ενέργειες και ένδικα μέσα προσφυγής κατά αυτών των ποσών.

Παρά το γεγονός ότι η εταιρεία αμφισβητεί την επιβολή πρόσθετων φόρων, εντούτοις υποχρεούται να καταβάλει το 50% των καταλογισμένων ποσών (φόρων και προστίμων) από τους πιο πάνω φορολογικούς ελέγχους προκειμένου να έχει το δικαίωμα να ασκήσει ένδικα μέσα. Η καταβολή των απαιτούμενων ποσών πραγματοποιήθηκε εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, ενώ τα υπόλοιπα ποσά συμψηφίστηκαν από τις Αρχές με επιστρεπτέα ποσά φόρων στο σύνολό τους, εντός του 2018. Το σύνολο των ποσών, εμφανίζεται σε λογαριασμούς Απαιτήσεων, καθώς η Εταιρεία εκτιμά ότι είναι πιθανό πως θα επιτύχει στις προσφυγές της.

Όσον αφορά τα πρόστιμα, η έκθεση αξιώνει ποσό ίσο με το 120% του αρχικού φόρου, αντί του προβλεπόμενου 50%. Το ποσό αυτό αμφισβητείται επίσης νομικά από την εταιρεία.

Επί του παρόντος, βρίσκεται σε εξέλιξη φορολογικός έλεγχος για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2012.

Ομοίως, οι δύο κύριες θυγατρικές λιανικής εμπορίας στην Ελλάδα, οι οποίες κατά τη διάρκεια του 2016 συγχωνεύθηκαν, έχουν ελεγχθεί ως εξής:

(i) Η εταιρεία Ελληνικά Καύσιμα ΑΕ έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011, ενώ σε εξέλιξη βρίσκονται έλεγχοι για τις επόμενες χρήσεις έως και εκείνη που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013. Οι πιο πρόσφατες Εκθέσεις Φορολογικού Ελέγχου για το 2010 και το 2011 παραδόθηκαν τον Δεκέμβριο του 2017 και αξιώνουν πρόσθετους φόρους ύψους €1,6 εκατ. και πρόστιμα ύψους €1,9 εκατ. για παρόμοιους λόγους με την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., όπως αναφέρονται ανωτέρω. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε είναι

ακριβώς η ίδια με εκείνη που περιγράφεται παραπάνω για την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και η θυγατρική έχει ήδη προχωρήσει στις σχετικές νομικές ενέργειες.

- (ιι) Η εταιρεία ΕΚΟ ΑΕ έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2010, ενώ σε εξέλιξη βρίσκεται έλεγχος για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2012. Οι πιο πρόσφατες Εκθέσεις Φορολογικού Ελέγχου για το 2008, το 2009 και το 2010 παραδόθηκαν το Φεβρουάριο του 2018 και αξιώνουν πρόσθετα τέλη χαρτοσήμου ύψους €4,1 εκατ. και πρόστιμα ύψους €3,5 εκατ. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε είναι ακριβώς η ίδια με εκείνη που περιγράφεται παραπάνω για την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και η θυγατρική έχει ήδη προχωρήσει στις σχετικές νομικές ενέργειες.

Παρά το γεγονός ότι οι εταιρείες αμφισβητούν την επιβολή πρόσθετων φόρων, εντούτοις υποχρεούνται να καταβάλουν το 50% των καταλογισμένων ποσών (φόρων και προστίμων) από τους πιο πάνω φορολογικούς ελέγχους προκειμένου να έχουν το δικαίωμα να ασκήσουν ένδικο μέσα. Η καταβολή των απαιτούμενων ποσών πραγματοποιήθηκε εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, ενώ τα υπόλοιπα ποσά έχουν συμψηφισθεί από τις Αρχές με επιστρεπτέα ποσά φόρων στο σύνολό τους εντός του 2018. Το σύνολο των ποσών που πληρώθηκαν ή συμψηφίστηκαν, εμφανίζεται σε λογαριασμούς Απαιτήσεων, καθώς η Εταιρία εκτιμά ότι θα επιτύχει στις προσφυγές της.

Η Διοίκηση πιστεύει ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές φορολογικές επιβαρύνσεις είτε από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους είτε από την έκβαση των επίδικων υποθέσεων, πέραν αυτών που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει οποιοσδήποτε προκαταβολές σχετικές με φόρους και πρόστιμα, που αφορούν σε παλαιότερες διαφορές με τις φορολογικές αρχές, στις λοιπές απαιτήσεις (Σημείωση 11), στον βαθμό που εκτιμά ότι τα ποσά αυτά θα είναι τελικά ανακτήσιμα.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, για τις χρήσεις 2011 έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017, οι Ελληνικές εταιρείες του Ομίλου έλαβαν από τους τακτικούς τους Ορκωτούς Ελεγκτές-Λογιστές «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, όπως προβλέπεται από τον Νόμο 2238/1994, Άρθρο 82, παρ. 5 και το Νόμο 4174/2013, άρθρο 65Α.

β) Καταλογιστικές πράξεις τελωνείων

Εντός του 2008, παρελήφθησαν από το Τελωνείο καταλογιστικές πράξεις συνολικού ύψους περίπου €40 εκατ. για φερόμενα τελωνειακά «ελλείμματα» των φορολογικών αποθηκών της Εταιρείας για συγκεκριμένες περιόδους μεταξύ των ετών 2001 – 2005. Η Εταιρεία προσέφυγε κατά των σχετικών πράξεων ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου, και η Διοίκηση θεωρεί ότι η υπόθεση θα έχει θετική κατάληξη μετά την ακροαματική διαδικασία.

Ανεξάρτητα από την κατάθεση των παραπάνω προσφυγών, το Τελωνείο προχώρησε σε παρακράτηση ποσού €54 εκατ. (σύνολο καταλογισθέντων ποσών πλέον προσαυξήσεων) βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ (Σημείωση 11). Η Εταιρεία κατέθεσε δύο προσφυγές κατά της φορολογούσας αρχής και κατά του Τελωνείου, ενώπιον των Διοικητικών Πρωτοδικείων Αθηνών και Πειραιώς αντίστοιχα. Το Πρωτοδικείο Αθηνών εξέδωσε απόφαση με την οποία δικαιώνει την Εταιρεία, απορρίπτοντας την εν λόγω παρακράτηση ως μη νόμιμη. Η Εταιρεία εκτιμά ότι θα μπορεί να ανακτήσει τα ανωτέρω ποσά.

32 Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις

(α) Δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις

Οι σημαντικότερες συμβατικές υποχρεώσεις του Ομίλου αφορούν σε δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις συνολικού ποσού €21,7 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €20 εκατ.), το μεγαλύτερο μέρος του ποσού σχετίζεται με την αναβάθμιση των διυλιστηρίων.

(β) Δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις

Ο Όμιλος μισθώνει γραφεία, πρατήρια, εκτάσεις γης, μηχανήματα, εξοπλισμό και οχήματα στο πλαίσιο συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης.

Το σύνολο των ελάχιστων μελλοντικών μισθωμάτων στο πλαίσιο των προαναφερθέντων συμβάσεων παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Εντός του επόμενου έτους	34.020	33.482
Μετά 1 έτος και έως 5 έτη	102.489	105.961
Μετά 5 ετών	112.833	106.285
Σύνολο	249.342	245.728

(γ) Ενέγγυες πιστώσεις

Ο Όμιλος είναι πιθανόν να δεχθεί αίτημα από προμηθευτές ώστε να παράσχει τραπεζικές ενέγγυες πιστώσεις, με στόχο να επιτύχει ευνοϊκότερους όρους συναλλαγής και πίστωσης. Στις περιπτώσεις όπου έχει ήδη καταχωρηθεί η υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις, δεν χρειάζεται περαιτέρω γνωστοποίηση της συγκεκριμένης δέσμευσης. Στις περιπτώσεις όπου η συναλλαγή πραγματοποιείται μετά την ημερομηνία Ισολογισμού, ο Όμιλος δεν είναι υπόχρεος να διακανονίσει την ενέγγυα πίστωση εντός της περιόδου, άρα δεν αναγνωρίζεται και η αντίστοιχη υποχρέωση.

33 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στη Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων συμπεριλαμβάνονται έσοδα, δαπάνες και έξοδα, τα οποία προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και συνδεδεμένων μερών. Τέτοιες συναλλαγές περιλαμβάνουν κυρίως πωλήσεις και αγορές των αγαθών και υπηρεσιών στο πλαίσιο της συνήθους λειτουργίας του Ομίλου.

Συναλλαγές έχουν πραγματοποιηθεί με τις ακόλουθες συγγενείς εταιρείες:

α) Συγγενείς Εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης:

- Εταιρεία Αγωγού Κανσίων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε. (ΕΑΚΑΑ)
- Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ)
- Spata Aviation Fuel Company S.A. (SAFCO)
- Elpedison B.V.
- ΕΛΠΕ Θράκη Α.Ε.
- D.M.E.P. HOLDCO

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Χρεώσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (πωλήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	597.852	780.852
Κοινοπραξίες	754	6.532
Σύνολο	598.606	787.384
Χρεώσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (κόστος πωληθέντων)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	764.979	842.978
Κοινοπραξίες	18.813	13.062
Σύνολο	783.792	856.040
Υπόλοιπο σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	11.912	3.182
Κοινοπραξίες	1.387	1.886
Σύνολο	13.299	5.068
Υπόλοιπο από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	36.041	37.133
Κοινοπραξίες	150	101
Σύνολο	36.191	37.234

Η μητρική εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαίωσης και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει στην Elpedison B.V, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανερχόταν στο ισόποσο των €83 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €88 εκατ.).

β) Συνδεδεμένα μέρη που τελούν υπό κοινό έλεγχο με τον Όμιλο λόγω της κοινής συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου και παρουσιάζουν σημαντικές συναλλαγές με τον Όμιλο:

- Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ)
- Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις
- Οδικές Συγκοινωνίες Α.Ε. (ΟΣΥ)

Για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα του Ομίλου με τα παραπάνω μέρη ήταν τα εξής:

- Πωλήσεις του Ομίλου €350 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €417 εκατ.)
- Αγορές του Ομίλου €51 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €43 εκατ.)
- Απαιτήσεις €41 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €61 εκατ.)
- Υποχρεώσεις €11 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €5 εκατ.).

γ) Ο Όμιλος διοικείται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.) και από τους Γενικούς Διευθυντές. Οι αμοιβές που καταβλήθηκαν ή έχουν λογισθεί προς τους ανωτέρω αναλύονται ως εξής:

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

	Ετος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Αμοιβές	4.522	4.131
Παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία	67	92
Αποζημιώσεις λόγω λύσης σύμβασης	1.661	0
Σύνολο	6.250	4.223

Οι καταληκτικές ημερομηνίες άσκησης καθώς και οι αντίστοιχες τιμές εξάσκησης για τα δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών που διακρατώνται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τους Γενικούς Διευθυντές αναλύονται παρακάτω:

Έτος Παραχώρησης	Ημερομηνία Λήξεως	Τιμή εξάσκησης €/MTX	Αρ. δικαιωμάτων προαίρεσης	
			31 Δεκέμβριος 2018	31 Δεκέμβριος 2017
2012	2018	4,52	-	166.948
		Σύνολο	-	166.948

34 Κύριες θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες που ενοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	Έδρα Εταιρείας	Ποσοστό συμμετοχής	Μέθοδος Ενοποίησης
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ABEE	Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟΤΑ ΚΩ Α.Ε.	Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	49,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΚΑΛΥΨΩ Μ.Ε.Π.Ε.	Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΘΗΝΑ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΡΤΕΜΙΣ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΔΗΜΗΡΑ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΗΡΑ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΦΡΟΔΙΤΗ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ EAD	Εμπορική	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΣΕΡΒΙΑ AD	Εμπορική	ΣΕΡΒΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL S.A.	Μητρική υποομίλου	ΑΥΣΤΡΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΚΥΠΡΟΣ LTD	Εμπορική	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
R.A.M. OIL ΚΥΠΡΟΣ LTD	Εμπορική	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
YUGEN LTD	Εμπορική	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM BULGARIA (HOLDINGS) LTD	Μητρική υποομίλου	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM SERBIA (HOLDINGS) LTD	Μητρική υποομίλου	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
JUGOPETROL AD	Εμπορική	ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	54,35%	ΠΛΗΡΗΣ
GLOBAL ALBANIA A.E.	Εμπορική	ΑΛΒΑΝΙΑ	99,96%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕΤ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ Α.Ε.	Μητρική υποομίλου	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΒΑΡΔΑΣ Α.Ε.	Αγωγός πετρελαίου	ΕΛΛΑΔΑ	80,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΟΚΤΑ CRUDE OIL REFINERY A.D	Διύλιση	ΣΚΟΠΙΑ	81,51%	ΠΛΗΡΗΣ
ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε.	Μηχανολογική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΝΤΙΑΣΟΝ Α.Ε.	Πετροχημικά	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΠΟΣΕΙΔΩΝ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή/ Πετροχημικά	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΑΠΟΛΛΩΝ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Διύλιση	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM FINANCE PLC	Χρηματοοικον. Υπηρεσίες	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Α.Ε.	Συμβουλευτικές Υπηρεσίες	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ-ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΕΡΒΙΩΝ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	51,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ-ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΚΚΙΝΟΥ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	51,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΥΛΟΥ ΜΕΘΩΝΗΣ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΑΤΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΑΡΤΑ ΠΡΕΒΕΖΑ ΑΕ	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ Β.Δ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΔΥΤΙΚΗ ΚΕΡΚΥΡΑ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΙΚΟ ΠΕΛΑΓΟΣ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ UPSTREAM Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
SUPERLUBE LTD	Λιπαντικά	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ELPEDISON B.V.	Ενέργεια	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	50,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
SAFCO AE	Εφοδιασμός Αεροδρομίου	ΕΛΛΑΔΑ	33,33%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
ΔΕΠΑ Α.Ε.	Φυσικό Αέριο	ΕΛΛΑΔΑ	35,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
Ε.Α.Κ.Α.Α Α.Ε.	Αγωγός πετρελαίου	ΕΛΛΑΔΑ	50,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ Α.Ε.	Αγωγός πετρελαίου	ΕΛΛΑΔΑ	25,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
Δ.Μ.Ε.Π. HoldCo LTD	Εμπορία Πετρελαιοειδών	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	48,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ

- Στις 24 Νοεμβρίου 2017, η μητρική εταιρεία ΕΛΠΕ Α.Ε. εξαγόρασε το υπόλοιπο 37% των μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εταιρεία ΕΛΠΕΤ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ Α.Ε. και πλέον κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας. Το συνολικό τίμημα της εξαγοράς αποτελείται από αρχικό ποσό ύψους €16 εκατ., το οποίο πληρώθηκε το 2018 και από αναβαλλόμενο ποσό ύψους €5 εκατ. πληρωτέο εντός περιόδου έως πέντε έτη από την ημερομηνία της απόκτησης των μετοχών.
- Στις 28 Μαρτίου 2018, η εταιρεία ΕΛΠΕ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε. εξαγόρασε το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΑΤΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.. Το συνολικό τίμημα της εξαγοράς ανήλθε σε €1,3 εκατ..
- Στις 24 Μαΐου 2018, η εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. προέβη στη σύσταση της εταιρίας ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (100% θυγατρική). Το μετοχικό κεφάλαιο της νέας εταιρίας ανέρχεται σε €20 εκατ.

- Στις 2 Ιουλίου 2018, η εταιρεία ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. προέβη στη σύσταση της εταιρίας ΕΛΠΕ ΑΡΤΑ ΠΡΕΒΕΖΑ ΑΕ (100% θυγατρική). Το μετοχικό κεφάλαιο της νέας εταιρίας ανέρχεται σε €4 εκατ.
- Στις 2 Ιουλίου 2018, η εταιρεία ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. προέβη στη σύσταση της εταιρίας ΕΛΠΕ Β.Δ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ ΑΕ (100% θυγατρική). Το μετοχικό κεφάλαιο της νέας εταιρίας ανέρχεται σε €2 εκατ.
- Στις 2 Ιουλίου 2018, η εταιρεία ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. προέβη στη σύσταση της εταιρίας ΕΛΠΕ ΔΥΤΙΚΗ ΚΕΡΚΥΡΑ ΑΕ (100% θυγατρική). Το μετοχικό κεφάλαιο της νέας εταιρίας ανέρχεται σε €3 εκατ.
- Στις 8 Νοεμβρίου 2018, η εταιρεία ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. προέβη στη σύσταση της εταιρίας ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΙΚΟ ΠΕΛΑΓΟΣ ΑΕ (100% θυγατρική). Το μετοχικό κεφάλαιο της νέας εταιρίας ανέρχεται σε €0,1 εκατ.
- Στις 14 Νοεμβρίου 2018, η εταιρεία ΕΛΠΕ Α.Ε. μεταβίβασε το 100% των μετοχών της ΕΛΠΕ UPSTREAM ΑΕ στην ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. έναντι τιμήματος €0,923 εκατ. Από τη συναλλαγή προέκυψε ενδοομιλικό κέρδος €0,123 εκατ., το οποίο απαλείφθηκε για σκοπούς ενοποίησης.
- Στις 27 Νοεμβρίου 2018, η εταιρεία ΕΛΠΕ Α.Ε. μεταβίβασε το 100% των μετοχών της ΕΛΠΕ ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ ΑΕ στην ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. έναντι τιμήματος €6,2 εκατ. Από τη συναλλαγή δεν προέκυψε ενδοομιλικό κέρδος ή ζημία.
- Στις 29 Νοεμβρίου 2018, η εταιρεία Hellenic Petroleum International S.A. μεταβίβασε το σύνολο του μεριδίου της στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΒΕΕ (64,41%) στην ΕΛΠΕ Α.Ε., η οποία πλέον κατέχει το 100% των μετοχών της εταιρίας, έναντι τιμήματος €350 εκατ. Από τη συναλλαγή προέκυψε ενδοομιλικό κέρδος €2,270 εκατ., το οποίο απαλείφθηκε για σκοπούς ενοποίησης.

35 Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού

Δεν υπάρχουν σημαντικά γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού και πριν τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων.